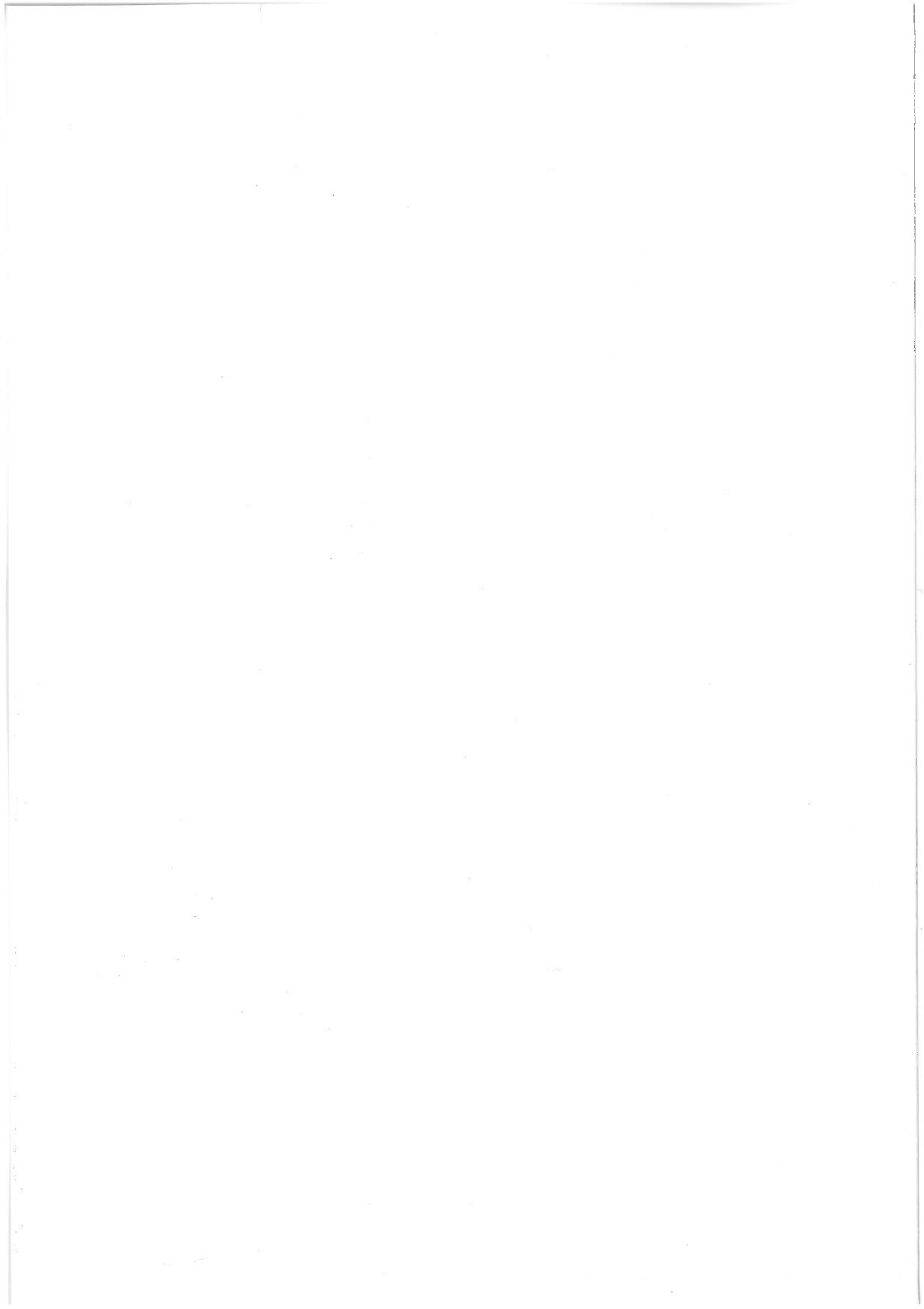

PROGRAMMAREKENING 2018

JAARSTUKKEN 2018

14 mei 2019

Inhoudsopgave

Voorwoord	5
Samenvatting en besluitvorming	7
Resultaat 2018	9
DEEL 1: Jaarverslag	11
1. PROGRAMMAVERANTWOORDING	11
1.0 Bestuur en ondersteuning	13
1.1 Veiligheid	19
1.2 Verkeer, vervoer en waterstaat	25
1.3 Economie	29
1.4 Onderwijs	33
1.5 Sport, cultuur en recreatie	39
1.6 Sociaal Domein	45
1.7 Volksgezondheid en milieu	51
1.8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	59
1.9 Recapitulatie totalen programma's	67
2. PARAGRAFEN	69
2.1 Lokale heffingen	71
2.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing	79
2.3 Onderhoud kapitaalgoederen	85
2.4 Financiering	89
2.5 Bedrijfsvoering	95
2.6 Verbonden partijen	103
2.7 Grondbeleid	109
DEEL 2: Jaarrekening	111
3. JAARREKENING	111
3.1 Balans	112
3.2 Programmarekening en resultaatbepaling	115
3.3 Grondslagen waardering en resultaatbepaling	117
3.4 Toelichting op de balans	121
3.5 Toelichting op de programmarekening	133
3.6 Publicatie op grond van de WNT	137
3.7 Overzicht incidentele baten en lasten	139
3.8 Overzicht verloop post onvoorzien	141
3.9 Overzicht reserves	143
3.10 Overzicht aard en reden reserves	145
3.11 Overzicht voorzieningen	146
3.12 Overzicht aard en reden voorzieningen	149
4. OVERZICHT SPECIFIEKE UITKERINGEN	151
5. CONTROLEVERKLARING	155

6. BIJLAGEN	161
6.1 Overhead	163
6.2 Kerngegevens	165
6.3 Totaaloverzicht per taakveld 2018	166
6.4 Afkortingen & definities	169

Voorwoord

Voor u ligt de programmarekening (jaarstukken) 2018 van de gemeente Bunschoten. In deze programmarekening leest u de analyse en verantwoording van het college over het afgelopen jaar.

Het uitgangspunt voor deze jaarstukken is de begroting 2018, die is bijgesteld bij de tussentijdse rapportage, separate raadsbesluiten en administratieve wijzigingen.

Financiële positie

In 2018 wordt, bij het vaststellen van de jaarrekening, de omvang van de algemene reserve van onze gemeente versterkt. Het jaarresultaat 2018 is € 693.000,- positief (zie voor een toelichting op hoofdlijnen pagina 9).

Er zijn twee claims ingediend om overgebleven budget van 2018 door te schuiven naar 2019 (zie voor een specificatie de volgende pagina). Via een begrotingswijziging komen deze budgetten in 2019 weer beschikbaar door onttrekking aan de algemene reserve. Het voorstel is om het resterende rekeningssaldo van € 659.000,- toe te voegen aan de algemene reserve.

De financiële kengetallen (zie de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing) laten een verbetering zien. De solvabiliteit stijgt naar 22,4% (begroting 2018 18,3%).

Sociaal Domein

De ontwikkelingen in het Sociaal Domein blijven aandacht vragen. Ondanks verhoging van het budget en het oormerken van € 0,7 miljoen uit de algemene reserve (via de tussentijdse rapportage gestort in de egaliseringsreserve Sociaal Domein) blijkt bij de definitieve afrekeningen dat naast de inzet van genoemde € 0,7 miljoen nog een bedrag van € 0,25 miljoen extra ten laste van het resultaat moet worden gebracht.

In de gezamenlijke vergadering van de commissie Samenleving en Bestuur & Middelen op 14 februari 2019 is een presentatie gegeven over de ontwikkeling van de zorgkosten en de effecten daarvan op de meerjarenbegroting. Daarin is ook een proces geschetst welke stappen we zetten in de aanloop naar de kadernota begroting 2020.

Grondexploitaties

Het MPG is opgesteld en wordt ter vaststelling aan de gemeenteraad aangeboden. Behandeling is voorzien op 22 mei 2019. Conform wet- en regelgeving heeft winstneming plaatsgevonden van ruim € 1,4 miljoen, waarvan € 0,9 miljoen is toegevoegd aan de reserve grondexploitatie, € 0,25 miljoen aan de algemene reserve (tussentijdse rapportage) en ruim € 0,25 miljoen extra in het resultaat. De boekwaarde van de complexen nam in 2018 af met € 6,4 miljoen (€ 6,1 miljoen inclusief de vrijval van € 0,3 miljoen van de voorziening verlieslatend complex).

Burgemeester en wethouders,

De secretaris,

de burgemeester,

Drs. J.F.H. Jennekens

M. van de Groep

Claims op het rekeningresultaat waarvoor in 2018 budget beschikbaar was:
 Hiervoor geldt dat de werkzaamheden in 2018 wel begroot waren, maar niet zijn uitgevoerd terwijl er ook geen budget beschikbaar is in 2019.

Onderwerp	Bedrag	Toelichting
Bestuur en ondersteuning	19.000,-	Voor 2018 was incidenteel € 50.000,- beschikbaar gesteld voor het schonen en beschrijven van het gemeentelijk archief (periode 1991 tot en met 2000). Een deel van deze werkzaamheden is uitgevoerd in 2018 en loopt door naar 2019.
Sport, Cultuur en Recreatie	15.000,-	Voor 2018-2022 is er jaarlijks €15.000 beschikbaar gesteld om muziek op school te faciliteren (projectsubsidie muziekonderwijs). Hierbij wordt intensief samengewerkt met scholen en muziekscholen. Het doel van de muzieklessen op school is dat ieder kind in aanraking komt met muziek en dat zodoende ieder kind in de mogelijkheid wordt gesteld om zijn/haar talenten optimaal te kunnen ontwikkelen. Hoewel er wel in 2018 een start is gemaakt met het project, is er geen aanspraak gemaakt op het budget van 2018. Het verzoek is het beschikbaar gestelde bedrag van 2018 over te hevelen naar het jaar 2019. De wens is om dit bedrag in te zetten voor het project, zodat de opstartkosten vergoed kunnen worden. Hierbij kan onder meer gedacht worden aan het aanschaffen/huren van muziekinstrumenten, promotiemateriaal, het ontwikkelen van een muziekprogramma e.d..
Totaal	34.000,-	

Samenvatting en besluitvorming

Hieronder staan de besluiten die zijn genomen bij het vaststellen van programmarekening 2018.

- Vaststellen van de programmarekening (jaarstukken) 2018
- Akkoord gaan met de bestemming van het rekeningsaldo 2018 en het bestemmen van een bedrag voor resttaken van 2018 naar 2019.

Leeswijzer

De programmarekening heet formeel 'jaarstukken' en bestaat uit het jaarverslag (deel één) en de jaarrekening (deel twee). Het jaarverslag bestaat uit de programmaverantwoording (hoofdstuk één) en de paragrafen (hoofdstuk twee). Het jaarverslag wordt behandeld in de verschillende commissies. De jaarrekening (hoofdstuk drie) wordt alleen besproken in de commissie bestuur en middelen. De accountant geeft zijn oordeel over de jaarrekening, waarbij wel wordt bekeken of de overige informatie verenigbaar is met de jaarrekening en geen materiële afwijkingen bevat. Hoofdstuk vier staat in het teken van de specifieke uitkeringen. De controleverklaring is opgenomen in hoofdstuk vijf.

De verplichte indicatoren zijn opgenomen in de programmarekening. De resultaten zijn ook te vinden via deze link: <https://www.waarstaatiegemeente.nl>, de verplichte indicatoren zijn te vinden onder het product *Besluit Begroting Verantwoording*. Daar is het mogelijk de resultaten te vergelijken met andere gemeenten of provincies.

Digitale verwijzingen

In het digitale bestand van de programmarekening zijn verwijzingen naar andere delen in het document opgenomen. Deze verwijzingen zijn oranje onderstreept. Door op een verwijzing te klikken gaat het document automatisch naar de verwijzing toe. De inhoudsopgave is automatisch, maar niet onderstreept.

In het document worden veel afkortingen en gebruikt. Om dit inzichtelijk te maken is als bijlage een lijst met de afkortingen en definities toegevoegd. De afkortingen en definities zijn ook oranje onderstreept en door middel van een hyperlink wordt de afkortingenlijst geopend.

Resultaat 2018

De jaarrekening van de gemeente Bunschoten sluit met een voordelig gerealiseerd saldo van baten en lasten van € 1.873.000,-. Na toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves van € 1.180.000,- (per saldo een toevoeging) blijft een voordelig gerealiseerd resultaat over van € 693.000,-. Onderstaand volgt een globale analyse.

Uit de tussentijdse rapportage kwam een verwacht voordelig effect van € 620.000,-. Na per saldo een toevoeging van € 498.000,- aan egalisatie- en bestemmingsreserves is het restant van € 122.000,- via een begrotingswijziging toegevoegd aan de algemene reserve. Hierna zijn er nog verschillende ontwikkelingen geweest die per saldo hebben geleid tot een beter resultaat dan het in de primaire begroting geraamde resultaat van € 0,- (na toevoeging van het begrotingsresultaat van € 410.000,- aan de algemene reserve).

De analyse van het verschil van € 693.000,- kan in hoofdlijnen als volgt worden weergegeven:

Voordelen die hebben geleid tot een positief resultaat:

		Blz. programma's
Saldo onvoorzien	€ 105.000,-	<u>141</u>
Lagere lasten waarvoor claims zijn ingediend	€ 47.000,-	<u>16, 43</u>
Lagere lasten (per saldo) die vrijvallen in het resultaat	€ 410.000,-	<u>24, 28, 37, 43, 57, 64</u>
Renteresultaat	€ 65.000,-	<u>16</u>
Grondexploitatie, hogere winstneming	€ 283.000,-	<u>64</u>
Vrijval reserves starter- en stimulerings- en vangnetleningen	€ 280.000,-	<u>16</u>
Hogere inkomsten (onder andere leges burgerzaken, omgevingsvergunningen en kabels en leidingen)	€ 332.000,-	<u>16, 28, 64</u>
Totaal voordelen:	€ 1.522.000,-	

Nadelen die hebben geleid tot een minder positief resultaat:

Hogere dotatie voorziening pensioenen	€ 140.000,-	<u>16</u>
Hogere kosten Werk en Inkomen	€ 35.000,-	<u>49</u>
Hogere kosten Sociaal Domein	€ 250.000,-	<u>49</u>
Afwaardering gronden algemene dienst	€ 56.000,-	<u>64</u>
Overige voor- en nadelen per saldo (onder andere overhead, kapitaallasten, lagere inkomsten)	€ 348.000,-	<u>16, 24, 28, 37, 43, 49</u>

Totaal nadelen: **€ 829.000,-**

Vershil begroot/werkelijk, per saldo (voordeel) **€ 693.000,-**

Een meer uitgebreide analyse van het resultaat is opgenomen in de programmaverantwoording (vanaf pagina 13) en in de toelichting op de programmarekening (vanaf pagina 133).

DEEL 1: Jaarverslag

1. PROGRAMMAVERANTWOORDING

1.0 Bestuur en ondersteuning

(Commissie Bestuur en Middelen, portefeuillehouders M. van de Groep en R.J. Beukers)

Beleidsonderdeel Bestuurlijk Bunschoten

Wat hebben we bereikt / gedaan?

▪ Samenstelling van de raad

In 2018 hebben de gemeenteraadsverkiezingen plaatsgevonden. Het totale aantal raadszetels van de gemeente Bunschoten is 19. Hieronder een overzicht van de zetelverdeling voor en na de verkiezingen.

Partij	Zetelverdeling tot en met verkiezingen 2018	Zetelverdeling sinds verkiezingen 2018
ChristenUnie	8	7
CDA	4	3
VVD	2	5
SGP	2	2
CAP	2	2
SVP	1	0

▪ Werkwijze van de raad - beleid

In 2018 heeft de raad onder andere gewerkt aan de aanpak vervuiling Westdijk, ontsluiting Vathorst-Bovenduist, het Beleidskader Sociaal Domein, verdere ontwikkeling Rengerswetering en de herbenoeming van de burgemeester.

▪ Werkwijze raad - werkbezoeken

In 2018 is er een werkbezoek afgelegd aan de nieuwe brandweerkazerne en is 'op straat' met inwoners gesproken over de lokale veiligheid. Daarnaast zijn er diverse bijeenkomsten geweest in het kader van de introductie van de nieuwe gemeenteraadsleden en bijeenkomsten bij gemeenschappelijke samenwerkingsverbanden (onder andere [VRU](#), Regio Amersfoort, [RUD](#), [EBU](#), [RWA](#), [GGD](#)).

▪ Rekenkamercommissie

Het rapport van het in 2017 gehouden onderzoek naar nieuwbouwwoningen voor starters in Bunschoten van de Rekenkamercommissie Vallei en Veluwerand is in 2018 door de raad besproken. In 2018 heeft de rekenkamercommissie samen met de rekenkamercommissies van Baarn en Soest onderzoek gedaan naar de effectiviteit van uitvoeringsorganisatie [BBS](#).

Indicator Bestuurlijk Bunschoten

Omschrijving	$\frac{E}{P}$	Bron	Werkelijk	Streefsw.	Werkelijk
			2017	2018	2018
Aantal af te leggen werkbezoeken commissie	P	Vergader schema raad	3	3	1

E = effectindicator en P = prestatie-indicator

Beleidsonderdeel Dienstverlenend Bunschoten

Wat hebben we bereikt / gedaan?

- In 2018 zijn er diverse online en offline publiekscampagnes uitgevoerd om de mogelijkheden van de dienstverlening te blijven promoten. Afgelopen jaar is de campagne '24/7 online dienstverlening' uitgerold.
- De Monitor Digitale Dienstverlening van de VNG wordt gevolgd. De ontwikkelingen die in de Digitale Agenda 2020 van rijkswege zijn opgelegd worden gevolgd, de gemeente blijft in lijn en kan inspringen op de bevindingen die worden aangereikt.
- Met de migratie van het zaakstelsel loopt de aansluiting aan mijnoverheid.nl mee. De inwoners kunnen dan de voortgang van hun ingediende zaken volgen.
- De inzet van WhatsApp zorgt voor een vergroting van de serviceverlening voor de inwoners. Vele inwoners maken gebruik van dit extra kanaal. Daarbij wordt nu alleen nog de functie privébericht gebruikt, waar inwoners één-op-één in gesprek gaan met de gemeente.
- In maart 2018 zijn de social media kanalen uitgebreid met Instagram. Een extra middel om inwoners te informeren, maar ook het imago van de gemeente Bunschoten te versterken.
- In oktober 2018 is er naar aanleiding van het coalitieakkoord 2018-2022 een enquête afgenomen onder de inwoners over de openingstijden van de publieksbalies. Deze resultaten worden verder uitgewerkt in nieuw beleid.
- In 2018 zijn de voorbereidingen getroffen om in 2019 om te gaan naar een website die voldoet aan de laatste standaarden om een optimale digitale dienstverlening te kunnen bieden.
- De cursus *Omgaan met de digitale overheid en DigiD* stond gepland voor het vierde kwartaal 2018. Door de privacywetgeving moest er een tweede vrijwilliger worden geworven om de cursus te geven. Om deze reden wordt de cursus verplaatst naar 2019.

Productenomszet

Het gaat hier om het aantal handelingen dat aan de balie is verricht

	2018		2017		2016		2015	2014	2013
Product	Aantal	€	Aantal	€	Aantal	€	Aantal	Aantal	Aantal
Reisdocumenten	3.993	219.660	4.657	242.533	4.805	243.492	4.142	3.945	3.650
Rijbewijzen	3.061	113.424	3.007	113.062	2.626	99.208	1.943	2.076	2.035
BRP (GBA)	452	6.109	419	5.635	414	5.485	385	459	448
Burgerlijke stand	496	32.052	476	28.405	542	30.575	477	467	485
Naturalisatie	18	9.498	37	12.925	19	7.946	16	14	14
Covog	262	10.789	301	12.446	443	17.527	389	386	443
Diversen	559	18.080	601	17.568	647	21.127	590	582	619
Aantal producten	8.841	409.612	9.498	432.574	9.496	425.360	7.929	7.929	7.694

Stand van de bevolking

Aantal inwoners op 01-01-2018	21.268
Geboren	266
Overleden	129
Geboorte overschot	+ 137
Gevestigd	782
Vertrokken	605
Vestigingsoverschot	+ 174
Aantal inwoners op 01-01-2019	21.579

Indicator Dienstverlenend Bunschoten

Omschrijving	E P	Bron	Werkelijk	Streefw.	Werkelijk
			2017	2018	2018
Aantal digitale transacties per jaar (digitale dienstverlening)	E	Online omgeving gem. Bunschoten	2.700	3.500	2.801

E = effectindicator en P = prestatie-indicator

Beleidsonderdeel Financieel Bunschoten

Wat hebben we bereikt / gedaan?

- In 2018 is het beleid gericht op 100% dekking van de diensten door tarieven. In de paragraaf Lokale heffingen is in beeld gebracht hoe de kostendekking zich in 2018 heeft ontwikkeld. Bij de kadernota zijn de afwegingen gemaakt met betrekking tot de ruimte voor nieuw beleid.
- Het hele jaar zijn de geldstromen vanuit het rijk in beeld gebracht en gerapporteerd (mei- en decembercirculaire).
- In 2018 zijn er geen leningen aangetrokken. In de paragraaf Financiering wordt nader ingegaan op de ontwikkeling van de schuldpositie van de gemeente.
- In de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing is in beeld gebracht wat de resultaten met betrekking tot het weerstandsvermogen zijn geweest over 2018.

Verbonden partijen Bestuur en ondersteuning

Gemeenschappelijk belastingkantoor Lococensus-Tricijn

Het GBLT richt processen zodanig in dat gemeentelijke (en waterschaps)belastingen maximaal worden geheven en geïnd, en WOZ- en basisregistratieve taken efficiënt worden uitgevoerd.

Voor Bunschoten zijn dat de volgende belastingen en heffingen:

- Onroerendezaakbelastingen
- Rioolheffing
- Afvalstoffenheffing en het reinigingsrecht
- Hondenbelasting
- Forensenbelasting
- Precariobelasting
- Marktgelden en havengelden
- BIZ-heffing

Bureau regio Amersfoort

Bureau regio Amersfoort is een samenwerkingsverband om op een duurzame en effectieve manier strategisch samen te werken aan oplossingen voor regionale vraagstukken. Het doel is bijdragen leveren aan de versterking van regio Amersfoort als unieke plek om te wonen, werken en te leven.

Indicatoren Bestuur en ondersteuning

Indicator	Eenheid	Rekening 2018
Formatie	Fte per 1.000 inwoners	6
Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	5
Apparaatskosten	Kosten per inwoner	€ 463,-
Externe inhuur	Kosten inhuur externen	€ 379.945,- *
Overhead	% van totale lasten	9,14 %

* Dit betreft inhuur in verband met opvulling van vacatures en langdurige ziekte. Dit bedrag is verrekend met het uitgeleende personeel.

Wat heeft het gekost?

In onderstaande tabel zijn de baten en lasten opgenomen die aan het programma verbonden zijn.

TABEL

(Bedragen x € 1,-)

		Realisatie 2018	Raming 2018	Raming na wijz. 2018	Afwijking	Incidenteel
Lasten	Bestuurlijk	1.343.718	958.633	1.129.370	-214.348	140.000
	Dienstverlenend	447.283	452.431	445.913	-1.370	0
	Financieel	9.720.490	6.305.345	9.014.574	-705.916	4.457.000
	Totaal lasten	11.511.491	7.716.409	10.589.857	-921.634	4.597.000
Baten	Bestuurlijk	57.310	56.000	56.000	-1.310	0
	Dienstverlenend	405.229	394.000	394.000	-11.229	0
	Financieel	31.865.290	27.743.720	30.199.713	-1.665.577	3.031.000
	Totaal baten	32.327.829	28.193.720	30.649.713	-1.678.116	3.031.000
Saldo	Bestuurlijk	1.286.408	902.633	1.073.370	-213.038	140.000
	Dienstverlenend	42.053	58.431	51.913	9.860	0
	Financieel	-22.144.799	-21.438.375	-21.185.139	959.660	1.426.000
	Totaal saldo	-20.816.338	-20.477.311	-20.059.856	756.482	1.566.000
Kosten per inwoner		-964,66	-970,49	-950,70	13,95	

Toelichting

Op dit programma zijn de lasten € 922.000,- hoger dan geraamd en zijn de baten € 1.678.000,- hoger. Per saldo € 756.000,- voordeliger.

Het onderdeel bestuurlijk laat een nadeel zien van € 213.000,-, veroorzaakt door een hogere dotatie aan de voorziening pensioen wethouders (€ 140.000,-, nog niet ingegane pensioenen), lasten ingegane pensioenen (€ 51.000,-) en per saldo hogere overige kosten (€ 22.000,-, onder andere bijdrage bureau regio Amersfoort en kosten opleiding en representatie).

Het voordeel op dienstverlenend van € 10.000,- wordt veroorzaakt door per saldo hogere inkomsten leges.

Het voordeel op het onderdeel financieel (€ 960.000,-) is uit te splitsen in nadelen op overhead (€ 160.000,-) en voordelen op treasury (€ 72.000,-) en overige baten en lasten (€ 141.000,-). Ook waren er per saldo hogere onttrekkingen aan/vrijval uit reserves dan geraamd (€ 907.000,- voordelig).

▪ Overhead

Per saldo hogere inhuur (€ 153.000,-, voornamelijk HRM), hogere kosten BLNP (€ 70.000,-, onder andere informatiemanagement, verrekening formatie en verrekening software) en lagere kosten archief (€ 32.000,-, claim op het rekeningresultaat van € 19.000,-) en lagere overige kosten (€ 31.000,-, onder andere verzekeringen en juridisch) zorgden voor een nadeel.

▪ Treasury

Het verschil tussen de toegerekende rente en werkelijk betaalde rente veroorzaakt een voordeel van € 65.000,-, naast meer dividend/winstaandeel (€ 7.000,-).

▪ Overige baten en lasten

Dit onderdeel betreft de post onvoorzien (€ 105.000,- voordeel) en overige verschillen (€ 36.000,- voordeel).

- **Reserves**

De per saldo hogere onttrekking wordt veroorzaakt door een onttrekking aan de reserve Sociaal Domein, vrijval van een deel van de reserves starter- en stimulerings- en vangnetleningen en een hogere onttrekking aan de reserve afvalstoffenheffing.

1.1 Veiligheid

(Commissie Bestuur en Middelen, portefeuillehouder M. van de Groep)

Beleidsonderdeel Brandveilig Bunschoten

Wat hebben we bereikt / gedaan?

▪ Veiligheidsregio Utrecht

Een brandveilig Bunschoten vraagt een organisatie op het gebied van veiligheid en brandweer die op een professionele, actieve, open en door de burgers gewaardeerde en gerespecteerde wijze uitvoering geeft aan de taken die tot de brede veiligheidsketen behoren. Hierbij staan begrippen als pro-actie, preventie, preparatie, repressie en nazorg centraal.

De taken die worden verricht worden vastgelegd in een dienstverleningsovereenkomst. De opbouw kent een zogenaamd boxensysteem. In box 1 staan alle kosten en werkzaamheden die op lokaal niveau worden uitgevoerd en direct voor rekening van de gemeente blijven. In box 2 worden de kosten van het district opgenomen en in box 3 worden de kosten van de regio verantwoord.

▪ Nieuwe brandweerkazerne

In 2018 is de nieuwe brandweerkazerne gerealiseerd. Deze realisatie sluit aan bij de in het coalitieakkoord opgenomen afspraak om de lokale brandweer goed toegerust te houden. De nieuwe kazerne en bijbehorende faciliteiten dragen bij aan de continuïteit van hulpverlening.

▪ Crisisbeheersing en rampenbestrijding

Bevolkingszorg

De gemeente treft samen met de hulpdiensten zoals de brandweer, politie en de Geneeskundige hulpverleningsorganisatie in de regio voorbereidingen op de risico's in de regio. De gemeente is daarmee voorbereid op crises en rampen.

De voorbereidende taken op het gebied van crisiscommunicatie, publieke zorg en nazorg, voor als er zich een ramp of crisis voordoet, wordt door de gemeente geregeld. Ook hierbij is samengewerkt met externe partijen zoals de VRU, Rode Kruis en SAMIJ.

Samen met de gemeenten en de VRU, is ingezet op een verdere professionalisering van de inzet en opleiding van de gemeentelijke crisisprofessionals. In 2018 zijn o.a. de volgende aspecten aan bod geweest:

- Actueel houden van de crisisbeheersingsplannen, draaiboeken en taakkaarten;
- Zienswijze Regionaal Risicoplan;
- Implementeren project HartslagNu en aanschaffen AED gemeente (buiten);
- Versterken Samenwerkingsregeling ongevallenbestrijding IJsselmeergebied met grote oefening op het Eemmeer;
- Versterken Risico- en crisiscommunicatie;
- Doorontwikkeling Bevolkingszorg 2.0;
- Opleiden en trainen betrokken ambtenaren;
- Lokale voorbereiding Systeemtest Inspectie van Veiligheid en Justitie / VRU;
- Samenwerking Eemlandse gemeenten versterken door samen te trainen en te oefenen;
- Actualisering intergemeentelijke piketregeling Officieren van Dienst Bevolkingszorg Eemland.

Een aandachtspunt in 2018 was het verbeteren van de informatiepositie burgemeester bij incidenten. De gemeentelijke OvD-Bz zijn uitgerust met een pieper. Zij hebben toegang gekregen tot het systeem van de meldkamer. Bij een incident kan de OvD-Bz inloggen en eerder dan voorheen inschatten of hij/zij ter plaatse moet gaan en de burgemeester moet informeren. Afspraak was dit systeem in 2018 te evalueren. De VRU heeft de enquête onder alle gemeenten in 2018 uitgezet, maar heeft dit nog niet uitgewerkt in een rapport.

Indicatoren Brandveilig Bunschoten

Omschrijving	E P	Bron	Werkelijk	Streefw.	Werk.
			2017	2018	2018
Aantal uitrukken	E	*	151	147	176
Met hoeveel procent is het aantal loze meldingen gedaald t.o.v. 2010?	P	Idem	41 (absoluut aantal)	36 (absoluut aantal)	37 (absoluut aantal) +2,8%
Hoeveel procent van de repressieve functionarissen heeft 100% van de kritische oefenkaart gehaald?	P	Idem	100	100	100
Hoeveel procent van de repressieve functionarissen heeft de verplichte leergang voor de betreffende functie(s) afgerond?	P	Idem	100	100	100
Hoeveel procent van de aangevraagde Wabo-adviezen is binnen de hiervoor gestelde termijn afgegeven?	P	Idem	100	100	100
Bij hoeveel procent van de geplande controles op afgegeven gebruiksvergunningen/gebruiksmeldingen heeft een controle plaatsgevonden?	P	Idem	100	100	100

E = effectindicator en P = prestatie-indicator

* Jaarverslag 2018 brandweer [VRU](#) en brandweergegevens

Toelichting indicatoren

Aantal uitrukken

Dit betreft het aantal uitrukken dat de brandweer gemiddeld over een jaar heeft, dit cijfer is nooit vast maar is variabel per jaar. Het aantal uitrukken in 2018 ligt in werkelijkheid hoger dan de vooraf vastgestelde streefwaarde.

Loze uitrukken

Dit betreft meldingen die zijn veroorzaakt uitsluitend door brandmeldinstallaties die zijn aangesloten op het Openbaar Meldkamer Systeem van de regionale alarmcentrale van de brandweer. De brandweer probeert door beïnvloeding dit aantal terug te dringen. De streefwaarde voor 2018 is vooraf vastgesteld op 36. Het werkelijk aantal loze meldingen is 37 in 2018. Aan de procentuele stijging van 2,8% ten opzichte van 2017 is geen duidelijke verklaring te geven.

Beleidsonderdeel Sociaal veilig Bunschoten

Wat hebben we bereikt / gedaan?

▪ Nieuw Integraal Veiligheidsplan 2019-2022

In 2018 is een nieuw Integraal Veiligheidsplan 2019-2022 opgesteld. Binnen het plan zijn vier nieuwe prioriteiten vastgesteld waar de komende vier jaar aan wordt gewerkt. De prioriteiten zijn: ondermijning, zorg & veiligheid, woninginbraken en sociale veiligheid. De vaststelling in de gemeenteraad vindt plaats in 2019, omdat er in samenwerking met de gemeenten binnen politiebasiesteam [BES](#) wordt gewerkt aan een regionaal Integraal Veiligheidsplan. Het regionale plan wordt gekoppeld aan het lokale veiligheidsplan, waarna vaststelling in de gemeenteraad plaats zal vinden.

▪ Uitvoering Integraal Veiligheidsplan 2015-2018

In de Nota integrale veiligheid 2015 - 2018 zijn de thema's woninginbraken, overlastsituaties door omwonenden, jongerenoverlast en sociale veiligheid geprioriteerd. In het aangekoppelde uitvoeringsplan is per prioriteit een uitvoeringstabel opgenomen. In de uitvoeringstabellen staat schematisch beschreven welke instrumenten en activiteiten bijdragen aan de geformuleerde doelstellingen. Voor 2018 zijn de acties uitgevoerd.

- **Opzetten van buurtbemiddeling**

Onder andere in het kader van de Wet woonoverlast en in het kader van Zorg & Veiligheid is besloten om buurtbemiddeling op te zetten. Door de inzet van buurtbemiddeling kunnen problemen met betrekking op buurtoverlast opgelost worden. Dit kan verdere escalatie voorkomen. In 2018 is gewerkt aan het opzetten van buurtbemiddeling via de Boei. Dit bevindt zich in de afrondende fase.

- **Project Arbeidsmigranten**

Naar aanleiding van het convenant tussen de gemeente en uitzendbureaus van Poolse arbeidsmigranten is er in 2017 een project gestart waarbij er integrale controles zijn gehouden. Dit project is uitgevoerd in samenwerking met zowel interne als externe partners. Er is gecontroleerd op de huisvesting van arbeidsmigranten, brandveiligheid van woningen, naleving van de wetgeving omtrent arbeid enzovoorts. Dit project is in 2018 afgerond. Onder andere naar aanleiding van dit project heeft de gemeenteraad de motie aangenomen dat niet meer dan vier arbeidsmigranten per woning mogen worden gehuisvest. Het college heeft hierop besloten te gaan handhaven totdat een nieuw complex is gerealiseerd. Ook is een startnota Arbeidsmigranten opgesteld om op diverse onderdelen een visie aan te geven hoe om te gaan de arbeidsmigranten binnen de gemeente.

- **Bunschoten United**

Door gemiddeld vier keer per jaar een bijeenkomst te organiseren met Bunschoten United wordt een stevige verbinding aangegaan tussen de verschillende bevolkingsgroepen die in Bunschoten woonachtig zijn. Middels deze verbinding kunnen gevoelens van onrust of onveiligheid vroegtijdig worden weggenomen. Daarnaast is de groep een bron van nieuwe activiteiten en proberen zij verschillende doelgroepen bij bestaande activiteiten te betrekken.

- **Project meldingsbereidheid**

In samenwerking met de politie en Meld Misdaad Anoniem is er een project opgestart (M.) met als doel om de meldingsbereidheid in Bunschoten te verhogen. Bij de uitvoering van het project is er gekozen om het thema drugshandel extra te belichten. Door workshops c.q. bijeenkomsten met belangrijke partners (zowel professionals als burgers) worden posters, folders en visitekaarten van M. verspreid en wordt uitgelegd hoe M. te werk gaat. Tot slot wordt de aanwezigen gevraagd om als ambassadeur van M. te werk te gaan door anderen te adviseren over de mogelijkheden van het melden van strafbare feiten. Op die manier kan een ambassadeur van M. anderen bewegen om een feit te melden. Dit project is in 2018 afgerond.

- **Week van de Veiligheid**

Jaarlijks doet de gemeente Bunschoten mee met de Week van de Veiligheid in oktober. In het kader van de 'donkere dagen' wordt landelijk vanuit gemeenten extra aandacht besteed aan het voorkomen van woninginbraken en bedrijfsinbraken, het meedoen aan Burgernet en WhatsApp-buurtpreventie en andere veiligheidsgerelateerde onderwerpen. Naast het organiseren van activiteiten en bijeenkomsten wordt er ook een communicatiecampagne opgezet. In 2018 is wederom meegedaan aan deze actieweek.

- **Toezicht en Handhaving**

De BOA's bevinden zich veel in de openbare ruimte. Jaarlijks zetten zij zich actief in op parkeeroverlast, afvaldump, jeugdoverlast, verkeeroverlast en andere overlast-veroorzakende onderwerpen. Door hierop in te zetten, zorgen zij voor een leefbaar Bunschoten. Naast de inzet op het tegengaan van overlast, houden zij ook toezicht tijdens evenementen, tijdens voetbalwedstrijden en op de zaterdagmarkt. In 2018 is begonnen met wijkgericht werken, waardoor de BOA's meer in de wijk gezien worden en aanspreekbaar zijn voor bewoners.

- **Overige veiligheidszaken**

Het programma Veiligheid kent een breed scala aan taakvelden. Zo vallen bijvoorbeeld ook het huisverbod, de nazorg van ex-gedetineerden, antidiscriminatie wetgeving, e.d. onder de wettelijke taken van de gemeente. Hiervoor zijn aparte budgetten in de begroting opgenomen.

Indicatoren Sociaal veilig Bunschoten

Omschrijving	E P	Bron	Werkelijk	Streefw.	Werkelijk
			2017	2018	2018
Rapportcijfer veiligheidsgevoel	E	Integrale Veiligheidsmonitor		7,8	
Aantal meldingen overlastsituaties door omwonenden	E	Politiegegevens	20	24	25
Percentage aantal inwoners dat aangeeft veel overlast te ervaren van te hard rijden	E	Integrale Veiligheidsmonitor		<17,3	
Percentage aantal inwoners dat aangeeft veel overlast te ervaren van parkeeroverlast	E	Idem		<16,9	
Percentage aantal inwoners dat aangeeft veel overlast te ervaren van hondenpoep	E	Idem		<14,5	
Percentage aantal inwoners dat aangeeft veel overlast te ervaren van agressief rijgedrag	E	Idem		<3,6	
Percentage aantal inwoners dat aangeeft veel overlast te ervaren van rommel op straat	E	Idem		<3,6	
Percentage aantal inwoners dat aangeeft veel overlast te ervaren van drugsgebruik en drugshandel	E	Idem		<3,4	
Aantal meldingen van jongerenoverlast	E	Politiegegevens	47	56	31

E = effectindicator en P = prestatie-indicator

Toelichting indicatoren

De integrale veiligheidsmonitor vindt om het jaar plaats. Het laatste onderzoek is in 2017 gehouden. De resultaten van de Veiligheidsmonitor 2017 zijn in het jaar 2018 verwerkt. De cijfers in de tabel hebben daarom betrekking op het jaar 2017. Voor het jaar 2018 zijn geen cijfers bekend, omdat er geen Veiligheidsmonitor is uitgevoerd in 2018. Op Waarstaatjegemeente.nl zijn de cijfers voor 2018 nog niet verwerkt.

Aantal meldingen overlastsituaties door omwonenden

Het aantal meldingen overlastsituaties door omwonenden is in 2018 gestegen met 25% ten opzichte van 2017. Er werd gestreefd naar een totaal van 24 meldingen in 2018. Uiteindelijk zijn er in totaal 25 meldingen omtrent burencconflicten gedaan in 2018. Er is geen duidelijke verklaring voor deze stijging.

Aantal meldingen van jongerenoverlast

De meldingen komen via 0900-8844 bij de meldkamer binnen. Door de meldkamer wordt hieraan een prio-2-status gegeven. Dit betekent dat de politie binnen een half uur ter plaatse moet zijn. Er werd gestreefd naar een aantal van 56 meldingen van jongerenoverlast in 2018. In totaal zijn er slechts 31 gevallen van jongerenoverlast gemeld. Ten opzichte van 2017 is het aantal meldingen van jongerenoverlast in 2018 met 34% gedaald.

Percentages van inwoners die overlast ervaren

In 2018 is geen veiligheidsmonitor uitgevoerd, waardoor er geen beschikking is over cijfers uit 2018. Uit de werkelijke cijfers van 2017 kan een indicatie worden gehaald over de stand van zaken met betrekking tot overlast bij inwoners. De cijfers geven weer dat de overlastpercentages op sommige gebieden onder de vastgestelde streefwaarden liggen. Op andere gebieden bewegen de percentages zich richting de streefwaarden. Dit is onder andere het resultaat van toezicht en handhaving en verdere inzet van BOA's.

Verbonden partijen Veiligheid

Veiligheidsregio Utrecht

De VRU is de drijvende en bindende kracht achter een goede hulpverlening, rampenbestrijding en crisisbeheersing in de regio. Zij verleent hulp, adviseert en houdt toezicht op veiligheid. Voor Bunschoten is het eigendom, beheer en onderhoud van de brandweerkazerne een actueel onderwerp.

Indicatoren Veiligheid

Indicator	Eenheid	Bron	Bunschoten 2018	Nederland 2018
Verwijzingen Halt	Aantal per 10.000 inwoners van 12-17 jaar	Bureau Halt	64 (2017)	131 (2017)
Winkeldiefstal	Aantal per 1.000 inwoners	CBS - diefstallen	0,5	2,2
Gewelds- en seksuele misdrijven	Aantal per 1.000 inwoners	CBS - criminaliteit	2,6	4,8
Diefstal uit woning	Aantal per 1.000 inwoners	CBS - diefstallen	1,6	2,5
Vernieling en misdrijven tegen de openbare orde	Aantal per 1.000 inwoners	CBS - criminaliteit	3,8	5,4

Wat heeft het gekost?

In onderstaande tabel zijn de baten en lasten opgenomen die aan het programma verbonden zijn.

TABEL

(Bedragen x € 1,-)

		Realisatie 2018	Raming 2018	Raming na wijz. 2018	Afwijking	Incidenteel
Lasten	Brandveilig	1.108.618	1.095.686	1.092.255	-16.363	0
	Sociaal veilig	338.126	356.058	356.058	17.932	0
	Totaal lasten	1.446.745	1.451.744	1.448.313	1.568	0
Baten	Brandveilig	0	0	0	0	0
	Sociaal veilig	90	0	0	-90	0
	Totaal baten	90	0	0	-90	0
Saldo	Brandveilig	1.108.618	1.095.686	1.092.255	-16.363	0
	Sociaal veilig	338.036	356.058	356.058	18.022	0
	Totaal saldo	1.446.655	1.451.744	1.448.313	1.658	0
Kosten per inwoner		67,04	68,80	68,64	1,60	

Toelichting

Op dit programma is het saldo in 2018 € 2.000,- voordeliger.

Brandveilig laat een nadeel zien van € 16.000,-, hoofdzakelijk door hogere kosten onderhoud en toegerekende salarislsten als gevolg van de nieuwbouw brandweerkazerne (€ 23.000,-) en lagere overige kosten (€ 7.000,-, onder andere brandkranen).

Het voordeel op sociaal veilig van € 18.000,- wordt veroorzaakt door lagere kosten BOA (€ 21.000,-, saldo van lagere toegerekende salarislsten verminderd met inhuur) en hogere overige kosten van € 3.000,-.

1.2 Verkeer, vervoer en waterstaat

(Commissie Ruimte, portefeuillehouder R.J. Beukers)

Beleidsonderdeel Bereikbaar Bunschoten

Wat hebben we bereikt / gedaan?

▪ Openbare verlichting

Het beheer en onderhoud aan de openbare verlichting is uitgevoerd volgens de lopende overeenkomst met CityTec. In 2018 is, voor het vierde jaar op rij, een aantal oude lichtmasten en armaturen vervangen. Dit gebeurt volgens het eerder vastgestelde tienjarenplan dat samen met CityTec is opgesteld.

Daarnaast is de verlichting op twee rotondes en vijf voetgangersoversteekplaatsen opgewaardeerd ter vergroting van de veiligheid van overstekende voetgangers en fietsers. De investeringen van de nieuwe masten met energiezuinige LED-verlichting worden door de gemeente zelf gefinancierd.

In 2018 zijn in totaal 239 masten en 563 armaturen vervangen.

▪ Bereikbaarheid

De gemeente Bunschoten neemt ambtelijk en bestuurlijk deel aan diverse regionale overleggen, zoals het Ambtelijk en bestuurlijk overleg Verkeer en Vervoer van de regio Amersfoort. Ook wordt aan de overleggen rond de ontwikkeling/ombouw van knooppunt Hoevelaken deel genomen.

Met de gemeente Amersfoort wordt gesproken over de verdere ontsluiting van de wijk Vathorst (-Bovenduist) in westelijke richting.

In alle overleggen staan de belangen van de veiligheid, doorstroming van het verkeer voor de inwoners van Bunschoten en leefbaarheid van de inwoners van Bunschoten voorop.

In 2018 zijn werkzaamheden aan de verbreding van het traject A1/A27 door Rijkswaterstaat afgerond, waarmee een eerste fileknelpunt in de regio deels is opgelost.

▪ Verkeersveiligheid

In de gehouden vergaderingen met de verkeerscommissie zijn tal van onderwerpen aan de orde geweest die te maken hadden met het bereiken van een betere verkeersveiligheid. Er is een verkeersveiligheidsmonitor gehouden. Daaruit zijn onderwerpen gekomen waarover extra voorlichting is gegeven in de Bunschoter. Met een afvaardiging van VVN en de politie is een publiciteitsactie gehouden voor het verbeteren van de veiligheid van voetgangers en fietsers op rotondes.

Zevenhuizerstraat

In 2018 is het werk aanleg fietsstraat aanbesteed, de uitvoering stond gepland voor november en december, maar door vorst is de uitvoering verplaatst naar 2019.

Tevens zijn in 2018 de gronden die nodig zijn voor de aanleg van het vrij liggende fietspad langs de Zevenhuizerstraat aangekocht.

▪ Openbaar Vervoer

Met de vervoerder Syntus en de provincie Utrecht is afgelopen jaar overleg gevoerd over het busvervoer van Bunschoten naar de omliggende plaatsen. Er rijden vijf buslijnen (76, 272, 503, 572 en 603) met allemaal wisselende frequenties door Bunschoten. Uit het overleg zijn geen grote knelpunten naar voren gekomen. Afgesproken is dat het overleg blijft om het gebruik van het openbaar vervoer, door aanvullende maatregelen (meer of beter bereikbare haltes) te bevorderen.

▪ Gemeentelijk Verkeer- en Vervoer Plan

Uit het uitvoeringsprogramma van het Gemeentelijke Verkeer- en Vervoer Plan 2013-2017 is de fietsoversteek in de Oostelijke Randweg bij de Plecht, met subsidie van de provincie, aangelegd. De oversteek is begin december opgeleverd.

▪ Parkeerbeleid

Het parkeerregime op het Visrokersplein is in 2018 gewijzigd.

▪ **Onderhoud Wegen**

Straatwerk

- De gehele wijk Blokhuiswetering is integraal gerenoveerd. Wegen, groen en verkeer zijn samen opgetrokken. Enkele pleintjes zijn in overleg met bewoners heringericht.
- De rijbaan van de Broerswetering is gereconstrueerd. De snelheid remmende constructie is vervangen door een plateau, zoals opgenomen in het Gemeentelijk Verkeers- en Vervoersplan 2013 - 2017. De voorbereiding is gedaan in samenspraak met de bewoners en het busbedrijf. Voor de bouwvak van 2018 is de weg opgeleverd.
- Aansluitend op de werkzaamheden aan de Stadsgracht is de Kleine Pol aangepakt. Ter plaatse van het rijspoor is funderingsverbetering toegepast om spoorvorming in de toekomst te voorkomen. Hierna is de bestrating teruggebracht. Bij de werkzaamheden is een vervuiling van asbest aangetroffen welke professioneel gesaneerd is. Begin maart 2018 is het werk opgeleverd.
- De Ansjovisweg tussen de Haringweg en de ingang naar Koelewijn's Haringinleggerij is volledig herstraat. Rijbanen en parkeerhavens zijn opnieuw aangelegd waarbij onder de rijbaan een funderingsverbetering is aangebracht. De voorbereiding voor het herstraten van de Palingweg en Snoekbaarsweg is afgerond. De aanbesteding heeft plaatsgevonden. Uitvoering Palingweg is eind 2018 gestart.
- Het voetpad langs de Oostelijke Randweg tussen de Kleine pol en de brug naar het 1e eiland van Rengerswetering is herstraat.
- Het fietspad langs de westkant van De Kronkels is hersteld. Door ingravingen van kabels en leidingen lag het pad er slecht bij. De vele gebruikers zijn tevreden over het opnieuw aangelegde pad.
- De Vissersteeg is volledig herstraat. Hierbij zijn de oude gebakken materialen voor zover mogelijk en nog goed bruikbaar opnieuw aangebracht. Winkeliers en aanwonenden zijn zeer tevreden.
- In de Almarestraat (Zuiderzeelaan/Koenraadstraat) is integraal de openbare ruimte aangepakt. Rijbanen, trottoirs en parkeerplaatsen zijn opnieuw bestraat. In het plan zijn ook ondergrondse containers voor restafval en glas meegenomen. De plantsoenstroken zijn ook gerenoveerd en nieuwe bomen zijn geplant.

Asfalt en beton

- De Bickersweg, van de Prinses Irenestraat tot Bachlaan, is voorzien van een nieuwe asfaltdeklaag en ingericht als 30 km-zone.
- Tussen de Molenstraat en de Bachlaan is een verkeersplateau aangelegd met fietspaden, voetgangersoversteekplaats en oversteekplaats voor fietsen.
- Het fietspad op de Westdijk bij de Palendijk is voorzien van betonverharding en verbreed. De werkzaamheden zijn meegenomen bij de aanleg van de betonpaden van de dijkverzwaring.
- In 2018 zijn de voorbereidingen voor de vervanging van de wegconstructies van de Frans Jacobsweg (tussen Fokjesweg en Eemdijk) en de Bloklandsweg gestart. Omdat er in de asfaltconstructie teer is aangetroffen neemt de voorbereiding meer tijd in beslag dan verwacht.

▪ **Onderhoud bruggen**

Conform het bruggen beheerplan is de brug bij het Stadsspui gerenoveerd. Bij de brug vanaf het Kolkplein naar het Stadsspui zijn de slechte voegen verwijderd en vervangen door nieuw voegwerk. De werkzaamheden zijn meegenomen bij het vervangen van het voegwerk van de keermuren rondom het gemeentehuis.

In 2018 zijn de voorbereidingen voor het vervangen van twee bruggen bij de Merel opgestart. Het gaat om de bruggen bij de Merel ter hoogte van de Koperwiek en het Winterkoninkje.

▪ **Havens**

In de Oude Haven zijn delen van de houten deksloof vervangen. Het straatwerk, dat direct aan deze sloof grenst, is opnieuw aangebracht. De zogenaamde "varkensruggen" zijn hierbij komen te vervallen. Rondom deze "varkensruggen" was het lastig vegen met de veegmachine en ontstond er behoorlijke groei van onkruid (chemische onkruid bestrijding mag niet meer). Door het weghalen van de varkensruggen en daarmee het onkruid is het aanzicht van het geheel aanzienlijk verbeterd.

- **Vaargeul scouting**

In het project Kuststrook Oost is in 2012 een vaargeul aangelegd voor de scouting. In de praktijk blijkt het ontwerp niet te voldoen. De kop van de geul slijt snel dicht waardoor er ondiepte ontstaat en het uitvaren van de bootjes van de scouting wordt belemmerd. Hierdoor moet jaarlijks het slib verwijderd worden. Met deze kosten is geen rekening gehouden.

Indicatoren Bereikbaar Bunschoten

Omschrijving	<u>E</u> P	Bron	Werkelijk	Streefw.	Werkelijk
			2017	2018	2018
Percentage meldingen 'Snel Herstel' die binnen vijf werkdagen zijn afgehandeld, of waarover binnen vijf werkdagen terugkoppeling naar de melder heeft plaatsgevonden	P	Administratie Snel Herstel	97,2	95	98,9

E = effectindicator en P = prestatie-indicator

Wat heeft het gekost?

In onderstaande tabel zijn de baten en lasten opgenomen die aan het programma verbonden zijn.

TABEL

(Bedragen x € 1,-)

		Realisatie 2018	Raming 2018	Raming na wijz. 2018	Afwijking	Incidenteel
Lasten	Bereikbaar	2.662.407	2.815.914	2.756.984	94.577	0
	Totaal lasten	2.662.407	2.815.914	2.756.984	94.577	0
Baten	Bereikbaar	578.458	480.300	480.300	-98.158	93.000
	Totaal baten	578.458	480.300	480.300	-98.158	93.000
Saldo	Bereikbaar	2.083.949	2.335.614	2.276.684	192.735	-93.000
	Totaal saldo	2.083.949	2.335.614	2.276.684	192.735	-93.000
Kosten per inwoner		96,57	110,69	107,90	11,33	

Toelichting

Op dit programma zijn de lasten € 95.000,- lager dan geraamd en de baten € 98.000,- hoger. Per saldo € 193.000,- voordeliger.

Openbare verlichting viel € 20.000,- voordeliger uit door lagere kosten schades, elektra etc..
Tevens waren er per saldo hogere inkomsten leges en degeneratievergoeding nutsbedrijven (€ 93.000,-), lagere toegerekende salarislaster (€ 16.000,-), lagere kosten onderhoud (€ 34.000,-, onder andere verkeersveiligheid, herstel ingravingen en overig onderhoud), lagere kosten verkeersmaatregelen (€ 25.000,-, onder andere bewegwijzering en straatnaamborden en snelheidsmetingen) en per saldo hogere overige inkomsten (€ 5.000,-, onder andere lagere pachten/huren en hogere inkomsten vergunningen).

1.3 Economie

(Commissie Bestuur en Middelen, portefeuillehouders R.J. Beukers en G. Koops)

Beleidsonderdeel Bedrijvig Bunschoten

Wat hebben we bereikt / gedaan?

▪ **Bedrijventerrein Haarbrug-Zuid**

De gronduitgifte is in 2018 voorspoedig verlopen. Er resteren nog slechts twee zichtlocaties. In 2018 is voor ruim 20.000 m² aan bouw kavels verkocht. In totaal is tot en met 2018 77% van het bedrijventerrein verkocht/verhuurd (10 hectare). Verder zijn er meerdere omgevingsvergunningen verleend in 2018 en zijn diverse fraaie bedrijfsverzamelgebouwen en zelfstandige bedrijfsgebouwen gerealiseerd.

Het parkmanagement is gestart met een onderzoek naar het afsluiten en beheren van de parkeerkoffers. Jaarlijks worden er een tweetal bijeenkomsten georganiseerd waarbij de ontwikkelingen en plannen worden besproken.

In overleg met de provincie Utrecht en Voest Alpine-Polynorm is constructief gewerkt aan de aanleg van de langzaam verkeerroute voor Haarbrug-Zuid ter hoogte van de kruising Amersfoortseweg-Bisschopsweg en de inrit van Voest Alpine-Polynorm. De langzaam verkeerverbinding zorgt voor een optimale bereikbaarheid van Haarbrug-Zuid voor zowel voetgangers (komend vanaf de bushalte) als fietsers. Hierbij wordt het gebruik van de fiets en het openbaar vervoer gestimuleerd.

▪ **Ontwikkeling bedrijventerrein De Kronkels-Zuid**

Bedrijventerrein Haarbrug-Zuid is nagenoeg uitgeven, waardoor de behoefte aan nieuwe bedrijfsgrond steeds urgenter wordt. Dit is bevestigd door recent uitgevoerd behoefteonderzoek door adviesbureau BRO in het kader van de 'ladder voor duurzame verstedelijking'. De voorbereidingen voor het ontwikkelen van De Kronkels-Zuid zijn dan ook in volle gang. In juli heeft de gemeenteraad besloten de Wet Voorkeursrecht Gemeenten te vestigen op de gronden waar De Kronkels-Zuid mogelijk wordt geprojecteerd.

Verder heeft adviesbureau BRO opdracht gekregen voor het opstellen van een stedenbouwkundige visie & plan, het uitvoeren van verkeerskundig onderzoek en het adviseren over het te voeren grondbeleid in combinatie met het opstellen van een grondexploitatie.

Naar aanleiding van de steeds urgentere behoefte aan bedrijfsgrond, zou Provinciale Staten op 10 december 2018, door middel van een partiële herziening van de Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie/Verordening, zeven hectare (netto) harde plancapaciteit toewijzen ten behoeve van De Kronkels-Zuid. Echter, doordat de provincie geen 'passende beoordeling' in het kader van de Wet Natuurbescherming had uitgevoerd, is het voorstel op dit punt door Gedeputeerde Staten op het laatste moment teruggetrokken. Dit betekent dat De Kronkels-Zuid vooralsnog géén harde planstatus heeft gekregen. Gedeputeerde Staten is via een motie opgedragen op korte termijn te komen tot oplossingen van de ontstane problematiek.

De gemeentelijke wens voor nog eens zeven hectare (in totaal 14 hectare netto) zal worden afgewogen in het kader van het opstellen van de Provinciale Omgevingsvisie of zoveel eerder als mogelijk.

▪ **Zuidwenk**

De eerste principe plannen voor transformatie naar woningbouw worden besproken. Dit proces zal zorgvuldig moeten plaatsvinden. Het gaat goed met de bedrijvigheid. Door verplaatsing van bestaande bedrijven komt er ruimte voor uitbreiding bij andere bedrijven. Het lopende herstraat programma is een duidelijke kwaliteitsimpuls voor de openbare ruimte.

- **Centrumvisie**

Dit jaar is een geslaagde wettelijke draagvlakmeting uitgevoerd voor het continueren van de huidige BIZ. Deze draagvlakmeting was nodig op verzoek van groot aantal centrumondernemers. Voor de nieuwe BIZ ingaande 1 januari 2021, is (in 2018) afgesproken verder met elkaar in overleg te gaan over de staffel voor de heffing en de besteding van de gelden. Het uitvoeringsprogramma 2018 uit de Centrumvisie is grotendeels gerealiseerd. Belangrijk onderdeel was het herstraten van de Vissersteeg en het plaatsen van nieuwe verlichting.

In samenspraak met het aanjaagteam zijn er in de buitenruimte enkele kleine aanpassingen uitgevoerd. Zo zijn er een paar grote boombakken met meerstammige heesters geplaatst en zijn kleurrijke hangingbasket's in de verlichtingsmasten aangebracht.

- **Samenwerking in de regio en provincie**

In de Regio Amersfoort wordt op het gebied van Economische Zaken & Toerisme nauw samengewerkt. Namens de regio is er gereageerd op de provinciale detailhandelsvisie en was de gemeente betrokken bij het opstellen van de Ruimtelijke Economische Strategie voor Utrecht.

Met de EBU is een convenant getekend voor meer samenwerking. Belangrijke beleidsvelden zijn energietransitie, circulaire economie en duurzaamheid. Naast samenwerking met de EBU zijn er ook contacten met de Federatie Bedrijvenkringen.

Als input voor de omgevingsvisie van de provincie Utrecht zijn afspraken gemaakt over een onderzoek naar de behoefte aan bedrijventerreinen.

Er is verder gesproken over samenwerking op het gebied van acquisitie voor nieuwe bedrijven. Daarnaast het streven om bestaande bedrijven te behouden door optimale dienstverlening en accountmanagement. Voorbeeld hiervan zijn de jaarlijkse Rode Loperdag en zomerondernemer.

- **Verbinding met bedrijven**

Naast de bestuurlijke overleggen zijn ook verschillende door de Bedrijvenkring en Dynamische Spakenburg georganiseerde bijeenkomsten door collegeleden bezocht.

- **Overige zaken**

Er is een start gemaakt met de voorbereidingen voor de aanleg van glasvezel in het buitengebied. Dit heeft geresulteerd in het ondertekenen van een convenant over de aanleg.

In de provincies Utrecht, Noord- en Zuid-Holland heeft een nieuw koopstroomonderzoek plaatsgevonden. De resultaten worden begin 2019 bekend.

Op bedrijventerrein De Kronkels is een tijdelijke overnachtingsgelegenheid voor arbeidsmigranten gerealiseerd. Er is een blijvende aandacht voor deze problematiek.

Alhoewel economische zaken geen actieve rol heeft op het terrein van 'onderwijs en arbeidsmarkt' en 'arbeidsparticipatie' worden de ontwikkelingen verder gevolgd.

▪ **Economische promotie**

Ook in 2018 is het toeristisch informatiepunt (VVV) gesubsidieerd om toeristische en recreatieve mogelijkheden te bevorderen en de gemeente te promoten. Dynamisch Spakenburg is gesubsidieerd voor de doorontwikkeling van de citymarketing.

Indicatoren Bedrijvig Bunschoten

Omschrijving		E P	Bron	Werkelijk	Streefw.	Werkelijk
				2017	2018	2018
Periodieke overleggen college	<u>CMV/DS</u>	P	Gemeente	3	2	3
	Bedrijvenkring/ <u>JOBS</u>	P	Idem	2	2	2
	<u>SVV</u>	P	Idem	*	1	-
Bedrijfsbezoeken bedrijfscontact- functionaris **	het college	P	Idem	2	2	1
	Portefeuille- houder <u>EZ</u>	P	Idem	10	10	7
	Bedrijfscontact- functionaris	P	Idem	4	12	7
Aantal hectare te verkopen bedrijventerrein (incl. verhuur)		P	Idem	2,92	1,75	3,5

E = effectindicator en P = prestatie-indicator

* Overleg met de SVV is één keer per twee jaar.

Indicatoren Economie

Indicator	Eenheid	Bron	Bunschoten 2018	Nederland 2018
Funciemenging	%	Landelijk Informatiesysteem arbeidsplaatsen	58	52,8
Vestigingen (van bedrijven)	Aantal per 1.000 inwoners van 15-64 jaar	Landelijk Informatiesysteem arbeidsplaatsen	122,2	125

Wat heeft het gekost?

In onderstaande tabel zijn de baten en lasten opgenomen die aan het programma verbonden zijn.

TABEL

(Bedragen x € 1,-)

		Realisatie 2018	Raming 2018	Raming na wijz. 2018	Afwijking	Incidenteel
Lasten	Bedrijvig Bunschoten	387.201	417.352	362.552	-24.649	0
	Grondexploitatie bedrijventerrein	4.441.429	3.145.425	5.962.898	1.521.469	122.000
	Totaal lasten	4.828.630	3.562.777	6.325.450	1.496.820	122.000
Baten	Bedrijvig Bunschoten	241.867	244.300	244.300	2.433	0
	Grondexploitatie bedrijventerrein	5.318.631	3.145.425	6.962.898	1.644.267	0
	Totaal baten	5.560.497	3.389.725	7.207.198	1.646.701	0
Saldo	Bedrijvig Bunschoten	145.335	173.052	118.252	-27.083	0
	Grondexploitatie bedrijventerrein	-877.202	0	-1.000.000	-122.798	122.000
	Totaal saldo	-731.867	173.052	-881.748	-149.881	122.000
Kosten per inwoner		-33,92	8,20	-41,79	-7,87	

Toelichting

Op dit programma zijn de lasten € 1.497.000,- lager dan geraamd en de baten € 1.647.000,- lager. Per saldo € 150.000,- nadeliger.

Het onderdeel bedrijvig sluit met een nadelig saldo van € 27.000,-, veroorzaakt door hogere kosten onderhoud electrakasten en pleinhuisjes (€ 10.000,-), per saldo hogere lasten markt (€ 12.000,-, mutatie in de egalisatiereserve marktgelden) en per saldo hogere overige kosten/lagere inkomsten (€ 6.000,-, onder andere BIZ en forensenbelasting).

Grondexploitatie bedrijventerrein betreft de grondexploitatie Haarbrug-Zuid. Er heeft een gedeeltelijke winstneming plaatsgevonden van € 877.000,- (storting in de reserve grondexploitatie). In de tussentijdse rapportage was nog uitgegaan van een winstneming van € 1.000.000,-. Per saldo is een bedrag van € 3.813.000,- overboekt ten gunste van de balanspost onderhanden werk.

Zie ook het overzicht in de paragraaf Grondbeleid. De overige grondexploitaties zijn opgenomen onder het programma Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing.

1.4 Onderwijs

(Commissie Samenleving, portefeuillehouder A.H. Kok - van de Geest)

Beleidsonderdeel Educatief Bunschoten

Wat hebben we bereikt / gedaan?

- **Onderwijshuisvesting**

Van Amerongenschool / Calvijnschool

Voor het beoogde nieuwe gebouw voor de Van Amerongenschool en de Calvijnschool is een Definitief Ontwerp opgesteld. In het ontwikkelproces heeft de buurt een actieve rol vervuld. Ook de schoolteams zijn daarbij betrokken. De samenwerking met de schoolbesturen is uitstekend.

De gebruikers van de panden waar de school gesitueerd wordt hebben allemaal een andere plek gevonden.

De voorbereidingen voor de sloop en aanbesteding van het nieuwe gebouw zijn in 2018 afgerond. Inmiddels is de sloop gestart en is de geselecteerde aannemer (Bouwcombinatie Eemnes) begonnen met de voorbereidingen voor de bouw.

De Grondtoon / Groen van Prinstererschool

Voor de locatie van het nieuwe gebouw voor De Grondtoon en de Groen van Prinstererschool is een bijeenkomst met de buurt belegd. Besloten is door de raad dat het nieuwe gebouw komt op de plek waar nu De Grondtoon is gevestigd. De schoolteams hebben hun wensbeeld opgesteld voor het nieuwe gebouw. Dat is positief ontvangen door de buurt. Het wensbeeld is verwerkt in een programma van eisen. De procedure om een architect te selecteren is opgestart.

- **Onderwijsbeleid en leerlingenzaken**

Onderwijsachterstanden

Er is uitvoering gegeven aan het bestaand beleid onderwijsachterstanden, waaronder het convenant VVE. Met de betrokken partners wordt samengewerkt aan het voorkomen, tijdig signaleren en aanpakken van onderwijsachterstanden.

Per 2020 moeten naar verwachting alle geïndiceerde doelgroeppeuters gemiddeld 16 uur per week voorschoolse educatie gaan volgen. In 2018 is daarom samen met de betrokken partners in de kinderopvang (0 tot 4 jaar) geanticipeerd op de komende wetgeving. Dit heeft geresulteerd in een geleidelijke aanpak voor zowel de instellingen, ouders als gemeente.

Schoolverzuim en voortijdig schoolverlaten

Er is uitvoering gegeven aan lokaal en regionaal gemaakte afspraken. Naast uitvoering van de wettelijke taken is weer ingezet op preventieve activiteiten. Er is goed samengewerkt met het Sociaal Team De Lingt, De Boei en andere partijen. Daarnaast heeft de leerplichtambtenaar ook nauw samengewerkt met het Samenwerkingsverband Eemland en RMC.

Thuiszitters en kwetsbare jongeren waren goed en snel in beeld bij de leerplichtambtenaar. Schoolverzuim werd ook goed gemeld door alle VO scholen (lokaal en regionaal) en het MBO. De directeurs van het primair onderwijs in Bunschoten zijn allen bezocht door de leerplichtambtenaar. Naast de meerwaarde van het persoonlijke contact zijn alle directeurs weer opnieuw geïnformeerd over hoe en wanneer er gemeld moet worden.

De nieuwe regelgeving over de privacy heeft ook voor de leerplicht gevolgen, omdat er veel minder mag worden geregistreerd.

Wel was in 2018 sprake van steeds meer en zwaardere problematiek onder jongeren. Dit is vergelijkbaar met het landelijke beeld.

Lokale Educatieve agenda

In 2018 is gewerkt op de gezamenlijk vastgestelde thema's zorg, voor- en vroegschoolse educatie en doorgaande leer- en ontwikkelingslijn, schoolverzuim en voortijdig schoolverlaten, mogelijkheid integraal kindcentrum, plusklas, integrale onderwijsvisie en terugdringen laaggeletterdheid. Eind 2018 zijn deze thema's voldoende verantwoord tijdens het jaarlijkse bestuurlijke overleg van de [LEA](#) en zijn de nieuwe thema's voor 2019 vastgesteld.

Daarnaast heeft in 2018 een herijking van de [LEA](#) plaatsgevonden. De belangrijkste wijziging is dat elk thema nu één trekker heeft en er binnen elk thema uniform wordt gewerkt. Bovendien is er een duidelijke scheiding gemaakt tussen uitvoering in de werkgroepen en de verantwoording & controle daarvan door de bestuurders.

Leerlingenvervoer

In 2018 is gebleken dat het leerlingenvervoer over het algemeen goed gaat. Ouders geven bij tevredenheidsonderzoeken aan ingenomen te zijn met het leerlingenvervoer. In de bus (Betuwe Express) verloopt het vervoer rustig en naar ieders tevredenheid. De andere vervoerders geven aan dat er incidenteel klachten zijn. Hierover is direct contact met de betrokkenen en gemeente gezocht, waarna er gezamenlijk een oplossing werd gevonden. Ook hier is sprake van meer en zwaardere problematiek bij leerlingen. Anderzijds is in 2018 expliciet gekeken naar welke leerlingen zelfstandig (op termijn) kunnen reizen.

Uitvoering Laaggeletterdheid

In 2018 zijn alle pedagogisch medewerkers van de drie voorscholen getraind in het herkennen en doorverwijzen van laaggeletterden. Daarnaast is de VoorleesExpress gestart en heeft de bibliotheek de laagdrempelige digitale cursus Klik & Tik gegeven. Ook is er een leesclub (Makkelijk Lezen) voor laaggeletterden gestart. Het taalcafé is gecontinueerd en er is een extra groep gestart. Het Taalhuis is verder ontwikkeld en heeft meegeholpen bij de voorbereiding en realisatie van de Zomerschool. Tevens zijn de voorbereidingen getroffen met de bibliotheek en Stichting Lezen en Schrijven voor 2019.

In het kader van Tel mee met Taal is in 2018 landelijke subsidie gekregen voor een pilot om lesmateriaal te ontwikkelen voor anderstalige en laagtaalvaardige ouders van kinderen in de leeftijd van 10 tot 14 jaar. Deze pilot is in 2018 van start gegaan.

In het kader van de Uitvoeringsverordening subsidie Agenda Vitaal Platteland provincie Utrecht is in 2018 een subsidie gekregen voor het project Bibliotheekafhaalpunt in de School met de Bijbel, Eemdijk. Deze pilot is inhoudelijk voorbereid met School met de Bijbel, de bibliotheek, De Boei en de gemeente.

Uitvoering volwasseneneducatie Bunschoten

De gemeente Amersfoort is in de Wet Educatie en Beroepsonderwijs aangewezen als contactgemeente voor volwasseneneducatie. In het Regionaal Programma volwassenen Educatie 2018 heeft iedere regiogemeente aangegeven welke activiteit voor welke doelgroep in 2018 gewenst is. De gemeente Amersfoort voert de subsidieregeling uit voor de hele regio.

De activiteiten volwasseneneducatie zijn verdeeld in [formeel educatie](#) en [non-formeel educatie](#). Voor informatie over het totale aanbod voor de gemeente Bunschoten kunnen inwoners terecht bij het Taalhuis, dat in de bibliotheek is gevestigd.

Voor de formele educatie zijn samen met gemeenten Baarn en Soest twee taalaanbieders gecontracteerd om opleidingen in de Nederlandse Taal te geven. De grootste groep inwoners, zijn inwoners die niet inburgeringsplichtig zijn en vanuit een andere moedertaal Nederlands willen spreken, lezen en schrijven. Uniek voor Bunschoten is daarnaast een groep volwassenen, geboren en getogen in Bunschoten, die in het Taalhuis leren lezen en schrijven in de Nederlandse taal.

Non-formele educatie wordt volledig lokaal ingevuld. In Bunschoten werkt De Boei samen met de bibliotheek om mensen informeel te scholen in de Nederlandse Taal. In 2018 gingen twee groepen van maximaal 25 deelnemers wekelijks met elkaar in het Nederlands in gesprek over allerlei alledaagse onderwerpen.

Voor informatie over het totale aanbod voor de gemeente Bunschoten kunnen inwoners terecht bij het Taalhuis, dat in de bibliotheek is gevestigd.

Indicatoren Educatief Bunschoten

Omschrijving	E P	Bron	Werkelijk 2017	Streefw. 2018	Werkelijk 2018
Aantal geïndiceerde doelgroeppeuters door de <u>GGD</u> conform de definitie van de gemeente	P	<u>GGD</u>	60	100	83
% doelgroepkinderen dat vier dagdelen/ 10 uur per week <u>VVE</u> volgt op een <u>VVE</u> locatie	P	<u>GGD</u> *	100	77	90,4
% doelgroepleerlingen die succesvol doorstromen van groep 2 naar groep 3	E	Primair onderwijs	**	90	80
Score taalbeheersing eind groep 8 (CITO eindtoets)	E	Primair onderwijs	**	72	61
% van alle doelgroepleerlingen die een leeftijdsadequate ontwikkelingsgroei doormaken	E	Primair onderwijs	**	90	****
Aantal beschikkingen leerlingenvervoer met betrekking tot bus- en taxivervoer per 1 september	P	Gemeente	**	155	163
Aantal beschikkingen leerlingenvervoer met betrekking tot <u>OV</u> - of fietsvergoeding per 1 september	P	Gemeente	**	8	<10***

E= effectindicator en P= prestatie-indicator

Toelichting indicatoren

* De omschrijving van deze indicator is gewijzigd, waardoor er een ander bron wordt geraadpleegd voor deze cijfers. Dit betekent dat de cijfers van 2015, 2016 én 2017 niet helemaal te vergelijken zijn.

** Dit zijn nieuw gemaakte resultaatafspraken met de partners per 1 januari 2018.

*** In verband met privacy, wordt onder een aantal van 10 geen exact cijfer gegeven.

**** Dit betreft een nieuwe indicator, waardoor deze gegevens nog niet beschikbaar zijn. Het vergelijkingsmoment moet nog plaatsvinden.

Definitie doelgroeppeuters

De definitie is verruimd van 3-jarige naar 2,5 tot 4-jarige, waardoor het aantal toeneemt. Gezien het feit dat zich meer anderstalige gezinnen met jonge kinderen in Bunschoten vestigen, is de verwachting dat het aantal geïndiceerde doelgroeppeuters verder zal oplopen.

CITO eindtoets

Alleen de VVGO-scholen nemen CITO af in groep 8 als eindtoets, waarvan drie scholen de resultaten hebben aangeleverd. Deze score is dus niet langer representatief voor de basisscholen.

Voor- en Vroegschoolse Educatie

Tegenwoordig registreert de GGD hoeveel geïndiceerde doelgroeppeuters niet deelnemen aan een voorschools aanbod en waarom (non-bereik). Er zijn afspraken met de GGD gemaakt om deze kinderen toe te leiden nadat zij zijn geïndiceerd.

Leeftijdsadequate ontwikkelingsgroei

Leeftijdsadequaet betekent: de groei in ontwikkelingsleeftijd is in deze periode minimaal even groot als de groei in chronologische leeftijd.

Leerlingenvervoer

De ervaring leert dat gedurende het schooljaar er circa vijf à tien beschikkingen bij komen. Per 1 september het jaar daarop zijn er dan weer beschikkingen vervallen, omdat leerlingen van school gaan.

Indicatoren Onderwijs

Indicator	Eenheid	Bron	Bunschoten 2017	Nederland 2017
Absoluut verzuim	Aantal per 1.000 inwoners van 5-18 jaar	Dienst Uitvoering Onderwijs	1,62	1,82
Relatief verzuim	Aantal per 1.000 inwoners van 5-18 jaar	Dienst Uitvoering Onderwijs	20,77	26,58
Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie	% deelnemers aan het VO en MBO onderwijs	Ingrado	1,6 (2016)	2 (2016)

Wat heeft het gekost?

In onderstaande tabel zijn de baten en lasten opgenomen die aan het programma verbonden zijn.

TABEL

(Bedragen x € 1,-)

		Realisatie 2018	Raming 2018	Raming na wijz. 2018	Afwijking	Incidenteel
Lasten	Educatief	2.066.117	2.027.097	1.989.615	-76.502	23.000
	Totaal lasten	2.066.117	2.027.097	1.989.615	-76.502	23.000
Baten	Educatief	490.644	374.300	410.300	-80.344	35.000
	Totaal baten	490.644	374.300	410.300	-80.344	35.000
Saldo	Educatief	1.575.473	1.652.797	1.579.315	3.842	-12.000
	Totaal saldo	1.575.473	1.652.797	1.579.315	3.842	-12.000
Kosten per inwoner		73,01	78,33	74,85	1,84	

Toelichting

Op dit programma zijn de lasten € 76.000,- hoger dan geraamd en de baten € 80.000,- hoger. Per saldo € 4.000,- voordeliger.

De subsidies voor peuterspeelzaalwerk waren € 67.000,- lager (onder andere als gevolg van afrekeningen 2017 en 2018). Verder waren er hogere kosten leerlingenvervoer (€ 82.000,-) en lagere overige kosten/hogere opbrengsten (€ 19.000,-, onder andere eigen risico schades en huren).

1.5 Sport, cultuur en recreatie

(Commissie Samenleving, portefeuillehouder A.H. Kok - van de Geest. Commissie Ruimte voor het onderdeel groen, portefeuillehouder R.J. Beukers.)

Beleidsonderdeel Sportief Bunschoten

Wat hebben we bereikt / gedaan?

▪ Sportbeleid en activering

In 2018 is gebruik gemaakt van de Rijksregeling buurtsportcoaches. Via [NBSS](#) werden de buurtsportcoaches bijvoorbeeld ingezet als vakleerkrachten gymnastiek voor de groepen 4 t/m 6 op vijf basisscholen. Daarnaast werden de buurtsportcoaches ingezet op projecten als Trainers voor de Klas, Kies je Sport en het organiseren van vijf sportdagen.

Op het gebied van aangepast sporten is wederom Stichting Gewoon Sport Bunschoten ondersteunt met een subsidie, en is regionaal geparticipeerd in het project "Grenzeloos Actief". Daarnaast wordt iedere maandag voor kinderen die met het leerlingenvervoer buiten Bunschoten naar school gaan een sportuurtje in het Oostwende college georganiseerd in samenwerking met [NBSS](#).

Als kinderen vanwege de financiële situatie van hun ouders niet kunnen sporten, betaalt het Jeugdfonds Sport (een deel van) de contributie. In 2018 konden 73 kinderen hierdoor sporten.

Voor volwassenen en senioren is in samenwerking met de huisartsenpraktijk Bachlaan en het FysioHuis in het najaar een wandelgroep gestart (zie ook bladzijde 51).

Op 3 september is in samenwerking met [WSV De Eendracht](#) de jaarlijkse huldiging van sportkampioenen georganiseerd.

Tot slot is op 8 oktober voor alle sportverenigingen en sportstichtingen een voorlichtingsbijeenkomst georganiseerd over de gewijzigde wetgeving op het gebied van sport en fiscaliteit.

▪ Sportaccommodaties

In 2018 zijn de aflopende overeenkomsten met SRO voor het beheer en exploitatie van De Duker en De Kuil met één jaar verlengd. Naast de contractverlenging is er in samenwerking met SRO regulier invulling gegeven aan de verschillende beheerplannen voor zowel onderhoud van binnen- als buitensport.

Indicatoren Sportief Bunschoten

Omschrijving	E P	Bron	Werkelijk	Streefw.	Werkelijk
			2017	2018	2018
Aantal sportvelden van de 12 met redelijk en hoger beoordeeld	E	Kwaliteits-Onderzoek ISA-sport	10		10

E = effectindicator en P = prestatie-indicator

Toelichting indicator

In 2016 zijn de velden op de Westmaat gekeurd en in 2017 die bij VV Eemdijk. Dit gebeurt één keer in de drie jaar. In 2018 voldoen de twee oudste kunstgrasvelden - sportpark De Westmaat - niet aan de beoordelingsdefinitie 'redelijk en hoger' naar aanleiding van de keuringen. Deze velden zijn matig, maar kunnen nog wel gespeeld worden. De reden is dat deze voor 2010 zijn aangelegd en niet hoeven te voldoen aan de formele [KNVB](#)-normen.

In overleg met de clubs op sportpark De Westmaat is er bewust voor gekozen om de vervanging van de topplagen met minimaal twee jaar door te schuiven.

Beleidsonderdeel Cultureel Bunschoten

Wat hebben we bereikt / gedaan?

▪ Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie

In 2018 heeft de gemeente Bunschoten diverse projecten van culturele verenigingen en instellingen gesubsidieerd om inwoners te stimuleren deel te nemen aan en kennis te maken met kunst en cultuur. Zo vond de Bunschoter Boeren- en Beestenboel plaats, net als de Kunst- en open atelier route, de Open Monumenten Klassendag en Cultuur educatie Jeugd.

▪ Musea

In 2018 is er een nieuwe locatie gebouwd voor het historisch archief van Museum Spakenburg. Dit archief is gevestigd in het nieuwe gebouw van de gemeentewerf. Het museum kon ondanks de lange warme zomer op fors meer belangstelling rekenen dan in voorgaande jaren. Met ruim 12.500 belangstellenden lag het percentage bezoekers liefst 14% hoger dan in 2018.

▪ Cultureel Erfgoed

De meest kwetsbare en historisch waardevolle gemeentelijke monumenten zijn aangewezen, tot een totaal van 65 monumenten. Daarmee werd de streefwaarde voor 2018 gehaald. Daarnaast is er gezorgd voor aantrekkelijke voorwaarden voor eigenaren om instandhouding te stimuleren.

De wettelijke taken op het gebied van cultuurhistorie, monumentenzorg en archeologie zijn uitgevoerd, waaronder het verankeren van de cultuurhistorische waarde in de ruimtelijke plannen.

▪ Media

De gemeente heeft in 2018 de stichting Bibliotheken Eemland gesubsidieerd. Daarmee werden reguliere taken, zoals lezen en leren, elkaar ontmoeten en discussiëren, kennismaken met kunst en cultuur, gecontinueerd. Naast deze traditionele functie is de bibliotheek een grotere rol gaan spelen in de bestrijding van laaggeletterdheid (zie ook het programma [Onderwijs](#)).

In 2018 is ook gesproken over de huisvesting van de lokale vestiging van de bibliotheek. De huidige ruimte is ontoereikend. Om die reden is met Stichting Monumenten is een intentieovereenkomst getekend om per 1 september 2021 de bibliotheek op de Kerkstraat 7 te vestigen ('De ouwe Sjoël').

Indicatoren Cultureel Bunschoten

Omschrijving	E P	Bron	Werkelijk	Streefw.	Werkelijk
			2017	2018	2018
% inwoners dat lid is van de bibliotheek	P	Bibliotheek Eemland	22	22	22
Aantal gemeentelijke monumenten	E	Gemeente	51 (65)	65	65
Aantal bezoekers museum Spakenburg	P	Museum Spakenburg	11.211	14.500	12.786

E = effectindicator en P = prestatie-indicator

Beleidsonderdeel Recreatief/Groen Bunschoten

Wat hebben we bereikt / gedaan?

▪ Groen

Het onderhoudsplan is uitgevoerd op de onderhoudsniveaus die zijn vastgesteld door de gemeenteraad. Het bomenbeleid is geactualiseerd. De jaarlijkse boomcontroles zijn uitgevoerd, waaruit diverse maatregelen zijn getroffen. In verband met de essentaksterfte worden de essen extra gemonitord.

▪ Spelen

De speelvoorzieningen zijn volgens plan onderhouden en de veiligheid is gewaarborgd.

- **(Openlucht) recreatie**

'Bunschoten op de fiets'

Dit project is opgezet om de recreatieve fietsstructuur in de Eempolder te verbeteren. In 2018 is onder andere het fietspad tussen Eemdijk en Eembrugge opgeleverd. Hiermee is de doelstelling behaald en kan het project worden afgesloten. Naast de verbreding van het fietspad op de Oostdijk zijn er in totaal vier nieuwe fietspaden aangelegd (Laakpad, Jaagpad, Veldendijkpad en Eemdijkerpad).

Laakzone

Dit project is onderverdeeld in fases. Fase A is klaar. De laatste punten van fase B zijn in 2018 gerealiseerd. Tussen de Zuidwenk en de Oostdijk is de Rengerswetering geschikt gemaakt voor varen en is een nieuw (beton)fietspad aangelegd. De vanuit het project Laakzone beoogde recreatieve fiets- en wandelpaden zijn gerealiseerd.

Fase C is de directe verbinding met het randmeer. De enige aanvaardbare oplossing hiervoor is een unieke zelfbedieningsovertoom. De gemeente Bunschoten heeft de inspanningsverplichting deze overtoom aan te leggen. De voorbereidingen hiervoor zijn opgestart. De kosten worden volledig gedekt door een extra bijdrage van het ontwikkelingsbedrijf Vathorst.

Overig

- Het recreatiegebied bij de Palendijk wordt onderhouden.
- De waterplanten hebben een belangrijke invloed op de kwaliteit van het zwemwater. De waterplantenproblematiek was in 2018 groot, het maaien van de waterplanten was onvoldoende om overlast te voorkomen. Daarom is in samenspraak met de betrokken gemeenten, natuurorganisaties, Rijkswaterstaat en Stichting Maaien een pilot uitgewerkt om vaker en in een groter gebied te maaien.
- Het ligplaatsenbeleid is uitgevoerd. Het Masterplan voor behoud van de museumhaven van Spakenburg met historische botters wordt uitgevoerd door een zelfstandige stichting.
- Er zijn nieuwe borden geplaatst om de cultuurhistorische voorzieningen aan te geven.
- In 2018 is een **TOP** opgeleverd bij de Kooi.
- In samenwerking met het waterschap zijn mogelijkheden verkend voor het aanleggen van picknick- en visplaatsen langs Eem Zuid. Dit is in combinatie met het onderzoek naar de dijken uitgevoerd. Langs de nieuwe fietspaden (en bij de Palendijk) zijn extra zitbankjes en picknickplaatsen geplaatst. Ook de mogelijkheden om te vissen langs de Eem zijn verbeterd.
- Het Veendijkpad (klompenpad) is op 9 juli 2018 geopend.
- In 2018 voldeed het Kleine Zeetje aan de normen van zwemzone.
- Ook in 2018 is de fietsboot gesubsidieerd.

Indicatoren Recreatief/Groen Bunschoten

Omschrijving	E P	Bron	Werkelijk	Streefw.	Werkelijk
			2017	2018	2018
De veiligheidsinspecties van speelvoorzieningen zijn uitgevoerd	P	Interne administratie	100%	100%	100%
De mate waarin de beeldkwaliteit van groenvoorzieningen (A, B en C) wordt behaald	E	Interne inspecties	93,5%	92%	96,9%

E = effectindicator en P = prestatie-indicator

De mate van beeldkwaliteit is bovengemiddeld hoog. Dit is mede te danken aan het extreme en droge weer van zomer 2018.

Verbonden partijen Sport, cultuur en recreatie

Coöperatie Gastvrije Randmeren U.A.

De coöperatie heeft als doel: het behartigen van de bovengemeentelijke belangen van de recreatie en de belangen van de natuur. Daarnaast het bewaren en bevorderen van het natuur- en landschapsschoon en het bevorderen van de watersportsector, dit alles in het gebied van de Randmeren.

Indicatoren Sport, cultuur en recreatie

Indicator	Eenheid	Bron	Bunschoten 2016	Nederland 2016
Niet sporters	%	Gezondheids- enquête (CBS en RIVM)	50,2	48,7

Wat heeft het gekost?

In onderstaande tabel zijn de baten en lasten opgenomen die aan het programma verbonden zijn.

TABEL		<i>(Bedragen x € 1,-)</i>				
		Realisatie 2018	Raming 2018	Raming na wijz. 2018	Afwijking	Incidenteel
Lasten	Sportief	1.485.939	1.485.438	1.488.938	2.999	0
	Cultureel	1.203.472	1.130.281	1.196.381	-7.091	0
	Recreatief	155.526	174.820	178.420	22.894	0
	Groen	1.522.391	1.572.464	1.572.464	50.073	0
	Totaal lasten	4.367.329	4.363.003	4.436.203	68.874	0
Baten	Sportief	202.411	199.000	191.500	-10.911	
	Cultureel	85.980	99.540	99.540	13.560	0
	Recreatief	7.460	0	0	-7.460	0
	Groen	43.829	48.100	48.100	4.271	0
	Totaal baten	339.680	346.640	339.140	-540	0
Saldo	Sportief	1.283.527	1.286.438	1.297.438	13.911	0
	Cultureel	1.117.493	1.030.741	1.096.841	-20.652	0
	Recreatief	148.066	174.820	178.420	30.354	0
	Groen	1.478.562	1.524.364	1.524.364	45.802	0
	Totaal saldo	4.027.649	4.016.363	4.097.063	69.414	0
Kosten per inwoner		186,65	190,35	194,17	7,53	

Toelichting

Op dit programma is het saldo € 69.000,- positiever dan geraamd.

Het onderdeel sportief laat een voordeel zien van € 14.000,-, veroorzaakt door lagere kosten buurt- en combinatiefuncties (€ 47.000,-), per saldo hogere bijdrage zwembad (€ 6.000,-), hogere toegerekende salarislaster (€ 7.000,-) en hogere kosten SRO voor verenigingshallen (€ 20.000,-).

Cultureel sluit met een nadeel van € 21.000,-, veroorzaakt door lagere subsidie muziek (€ 15.000,-, waarvoor een claim op het rekeningresultaat is ingediend), hogere bijdrage en lagere huuropbrengst museum (€ 16.000,-), kosten ingehuurd personeel (€ 22.000,-) en overige voor- en nadelen van € 2.000,- (per saldo een voordeel).

Recreatief laat een voordeel zien van € 30.000,- als gevolg van lagere kosten onderhoud (€ 6.000,-, onder andere 't Kleine Zeetje) en lagere kosten klein onderhoud speelvoorzieningen (€ 24.000,-).

Het onderdeel groen laat een voordeel zien van € 46.000,-, veroorzaakt door lagere toegerekende salarislaster (€ 59.000,-) met daartegenover kosten inhuur personeel (€ 39.000,-). Daarnaast waren de kosten voor ziektebestrijding lager (€ 12.000,-) en viel het overig onderhoud € 14.000,- gunstiger uit.

1.6 Sociaal Domein

(Commissie Samenleving, portefeuillehouder A.H. Kok - van de Geest)

Beleidsonderdeel Maatschappelijk Bunschoten

Wat hebben we bereikt / gedaan?

- **Herijkt beleid**

In 2018 is gewerkt aan een integraal beleidskader Sociaal Domein. Het kader geeft de ontwikkelingen weer om te streven naar meer integraliteit, zowel in beleidsontwikkeling als in beleidsuitvoering. Zodat de inwoners goed worden geholpen. Bij de gemeente Bunschoten betreft het de kanteling naar meer dienstverlenend werken vanuit zelfsturende teams. Maar ook vanuit de principes om inwoners zoveel mogelijk zelf verantwoordelijk te laten zijn, in plaats van de verantwoordelijkheid bij de overheid te leggen. Daarnaast worden de ontwikkelingen van een verzorgingsstaat naar een participatieve samenleving - zowel lokaal als landelijk - meer en meer vorm gegeven. Het Integraal beleidskader Sociaal Domein 2019 – 2022 is in november door de raad vastgesteld.

Het beleidskader is concreet uitgewerkt in de Integrale Verordening Sociaal Domein. In deze verordening is beleid van negen verordeningen integraal opgenomen. De verordening is in december door de raad vastgesteld.

- **Kracht van de samenleving**

Ook in 2018 is veelal in samenwerking met Stichting De Boei gewerkt aan het versterken van de kracht van de samenleving. Dit is gebeurd aan de hand van thema's zoals Opvoeden en Opgroeien, waaronder versterken van jonge gezinnen en ondersteunen van relaties, Jongerenwerk, Mantelzorg en Buurtcafé. Vanuit De Boei zijn hierbij verschillende maatschappelijke partners betrokken vanuit de breedte van de Bunschoter samenleving.

- **Lokale basis (zorg)infrastructuur**

(Dag)activiteiten voor de kwetsbare jeugd en volwassenen

- December 2017 is de Sportclub voor kwetsbare kinderen gestart. Deze wordt uitgevoerd door de Buurtsportcoach van NBSS. Doelstelling: lokaal vrije tijdsbesteding en aangepast sporten, leiden indien mogelijk naar reguliere sportverenigingen.
- In april 2018 is Sherpa begonnen met een Zaterdagclub voor kwetsbare kinderen. Doelstelling: lokale vrije tijdsbesteding en ontlasting van ouders.
- De pilot Vroeg Signaleren heeft voortgang gevonden, is geëvalueerd en verder ontwikkeld. In 2018 heeft collectieve deskundigheidsbevordering voor pedagogisch medewerkers veel aandacht gekregen, naast casusgebonden adviezen.
- De Boei is in 2017 gestart ongeveer vijf keer per jaar een avond te organiseren voor jongeren (18-30 jaar) met een kwetsbaar karakter (zoals laag IQ). Doelstelling: versterken sociaal netwerk van deze jongeren. Sinds 2018 wordt deze tevens bezocht door jonge statushouders, waardoor integratie tussen groepen jongeren wordt bevorderd.
- In september 2018 is Meedoen! door de Boei opgestart. Doelstelling: een lokale dagactiviteit met gezamenlijke maaltijd voor kwetsbare ouderen waarbij sprake is van sociaal isolement, beginnende dementie/ Parkinson, mede ter ontlasting van de mantelzorgers.
- De werkgroep Kwetsbare ouderen, waarin alle voor deze doelgroep relevante lokale zorgpartijen aanschuiven, is nog steeds actief en komt een aantal keren per jaar samen om de ondersteuning van kwetsbare ouderen te optimaliseren en daarover met elkaar afspraken te maken.

Uitvoering Beleidsplan Mantelzorg en Vrijwilligerszorg 2016-2019

- Het aantal mantelzorgers dat in beeld is, stijgt gestaag. Momenteel kent de Boei 431 geregistreerde mantelzorgers en daarnaast ruim 40 jonge mantelzorgers. Dat is een goede ontwikkeling, vanuit daar kunnen mantelzorgers worden ondersteund en wordt voorkomen dat zij overbelast raken. Wat gezien wordt is dat het aantal mantelzorgers dat gebruik maakt van de mogelijkheid om huishoudelijke hulp aan te vragen (toelage voor huishoudelijke hulp voor 1,5 uur in de week ter ontlasting van de mantelzorger) daarmee toeneemt.

- Het aantal geregistreerde vrijwilligers stijgt licht. Steeds meer mensen krijgen praktische vrijwilligersondersteuning. Hierbij wordt bijvoorbeeld ook veel samengewerkt met De Lingt, Vluchtelingenwerk, basisscholen en bibliotheek. Inzet van vrijwilligers werkt tweeledig, omdat vrijwilligers eveneens voldoening halen uit hun werkzaamheden.

Zelfstandig wonen

- In 2018 zijn verkennende gesprekken gestart tussen Woningcorporatie Het Gooi en Omstreken en de gemeente om mogelijkheden te onderzoeken langer zelfstandig wonen bij senioren in een huurwoning te bevorderen. Hierbij is vooral aandacht voor de geschiktheid van de woning.
- Eveneens is in 2018 samen met lokale partners verkend, op welke wijze de gemeente senioren (huur en koop) bewuster kan maken van wat zij zelf kunnen doen om hun woning levensloop bestendig te maken en daarmee gelukkig oud kunnen worden in hun eigen woning. Deze verkenning heeft plaatsgevonden onder andere met het oog op het onderzoek naar mogelijkheden van gecombineerde inzet van bijvoorbeeld de blijverslening of duurzaamheidslening.
- Met een aantal (mogelijke) zorgaanbieders en woningcorporatie Het Gooi en Omstreken is gesproken over de behoefte aan zelfstandige woonruimte bij specifieke zorgdoelgroepen en een aantal wensen ingevuld (bijvoorbeeld op het vierde 4^e eiland Rengerswetering).

Samenwerkingsafspraken met maatschappelijke partners

- De samenwerkingsafspraken met de huisartsen zijn door de komst van de Specialistische Ondersteuner Jeugd GGZ verder ontwikkeld.
- Samenwerkingsafspraken met het Samenwerkingsverband De Eem, de basisscholen en het Sociaal Team zijn geformaliseerd.

- **Burgerparticipatie**

In 2018 zijn leden van de Adviesraad Sociaal Domein vertrokken en zijn nieuwe leden aangetrokken. Leden van de adviesraad zijn getraind en hebben zich verdiept in de manier van beleid uitvoeren. Daarnaast is de adviesraad actief betrokken geweest bij de ontwikkeling van beleid en is een start gemaakt om burgers meer te betrekken bij hun advies.

In november 2017 zijn maatschappelijke partners en de Adviesraad Sociaal Domein uitgenodigd voor een co-creatie om beleid Sociaal Domein te ontwikkelen. De input vanuit deze sessie is in 2018 geëvalueerd en met diverse maatschappelijke partners en de adviesraad besproken. In co-creatie is het Integraal beleidskader Sociaal Domein eind 2018 aan de Raad aangeboden.

Beleidsonderdeel Persoonlijk Bunschoten

Wat hebben we bereikt / gedaan?

- **Inkomensregelingen**

Het aantal bijstandsgerechtigden op 31 december 2018 is minder dan verwacht. In veel gemeenten was zelfs een daling te zien. Door de inhaalslag in huisvesten van vergunninghouders, is het aantal bijstandsgerechtigden in Bunschoten gelijk gebleven ten opzichte van 2017.

Bijstandsgerechtigden met een korte afstand tot de arbeidsmarkt konden in 2018 sneller aan een duurzame baan geholpen worden. In 2018 is meer geconcentreerd op de plannen in het BUIG-verbeterplan voor mensen met een grotere afstand tot de arbeidsmarkt, zoals vergunninghouders en mensen met een indicatie voor de banenafpraak.

Van het kindpakket binnen het minimabeleid wordt veel gebruik gemaakt. In 2018 is aan het begin van het nieuwe schooljaar een jeugdsportdag georganiseerd om het Jeugdfonds Sport- en Cultuur onder de aandacht te brengen. In 2015 is bepaald dat minima gesteund wordt waar nodig en het liefst in natura, op basis van maatwerk. Dit beleid werpt steeds meer zijn vruchten af, mede dank zij betere samenwerking tussen de verschillende klantmanagers en hulpverleners binnen de gemeente.

- **Maatwerkdienstverlening**

Het Sociaal Team, het zorgloket en de leerplichtambtenaar hebben inmiddels een niet meer weg te denken rol in de lokale zorgstructuur. Er zijn goede contacten met jeugd- en huisartsen, De Boei, PLANgroep, collega's W&I en de BOA's.

In 2018 is opnieuw regionaal specialistische zorg Jeugd en Wmo ingekocht voor 2019 en verder. In april is de pilot Poortwachtersfunctie Dyslexie van start gegaan. Doelstelling: terugdringen van het aantal niet terechte doorverwijzingen voor dyslexiebehandeling.

De prognose van de kosten 2018 zijn hoger dan het begrootte budget. Naar aanleiding van een intensieve analyse zijn in het vierde kwartaal maatregelen in gang gezet die in 2019 verder hun beslag krijgen. Echter, de toename van zorg kan langdurig zijn, omdat het Sociaal Team en het Zorgloket sneller signaleren en zorg bieden dan onder het oude systeem. Daarnaast heeft de toename van zorg te maken met vergrijzing en het langer thuis wonen van ouderen.

In de zomer van 2018 is een regionaal contract afgesloten voor de levering van trapliften door de aanbieder Handicare. Het contract is voor de duur van twee jaar en kan maximaal tweemaal met twee jaar verlengd worden. Voor inwoners betekent dit stabiliteit in levering en onderhoud van de trapliften. De aanbesteding trapliften levert bovendien een lagere kostprijs op.

Uit de jaarlijkse cliënt ervaringsonderzoeken Jeugd en Wmo blijkt opnieuw dat cliënten tevreden zijn over de maatwerkvoorzieningen.

▪ Veiligheid

In 2018 is een subsidietender doorlopen om per 2019 meerjarige afspraken (zes jaar) te maken over de uitvoering van Veilig Thuis en (preventieve) jeugdreclassering en jeugdbescherming. Meerjarige afspraken leiden tot continuïteit in de uitvoering van taken rond kinderen en volwassenen die in hun thuissituatie onveilig zijn. SVMN heeft de opdracht gekregen, SVMN is sinds 2015 al de huidige uitvoerende organisatie.

Indicatoren Persoonlijk Bunschoten

Omschrijving		E P	Bron	Werkelijk 2017	Streefw. 2018	Werk. 2018
Geregistreerde mantelzorgers		P	De Boei		210	431
Werkloosheidspercentage ten opzichte van beroepsbevolking		E	<u>CBS</u>	3,3	4,0	2,6
Aantal uitkeringsgerechtigde	<u>PW</u>	E	Jaarwerk <u>BBS</u>	158	175	167
	IOAW/ IOAZ	E	Idem	9		
	<u>BBz</u> 2004	E	Idem	0		
Saldo instroom/uitstroom uitkeringsgerechtigden		P	Idem	2	12	1
Aantal instroom schuldhulpverlening		P	Plangroep	31	30	31
Aantal uitstroom schuldhulpverlening		P	Plangroep	31	45	39

E = effectindicator en P = prestatie-indicator

Verbonden partijen Sociaal Domein

Samenwerking Sociaal Domein Baarn, Bunschoten en Soest

Deze gemeenschappelijke regeling heeft ten doel de kwetsbaarheid van de eigen organisatie te reduceren, de efficiency te verhogen en de output- en proceskwaliteit te verhogen bij de uitvoering van specifieke taken op het gebied van het Sociaal Domein. Naast werk en inkomen is ook de zorgadministratie en het werkgeverschap van het Sociaal Team belegd.

Het Regionaal Sociaal Werkvoorzieningsschap Amersfoort en omgeving (RWA/ Amfors Holding B.V.)

De gemeenschappelijke regeling RWA voert voor Bunschoten de Wet sociale werkvoorziening uit. De Wsw regelde tot 2015 dat mensen met een arbeidsbeperking beschermd aan het werk kunnen. Deze mensen met een Wsw-indicatie zijn in dienst van de RWA. Amfors Holding B.V. is namens RWA belast met de uitvoering van de Wsw. De medewerkers werken in de verschillende bedrijven (businessunits), zoals Eemfors en Cleanfors.

Indicatoren Sociaal Domein

Indicator	Eenheid	Bron	Bunschoten 2018	Nederland 2018
Banen	Aantal per 1.000 inwoners 15-74 jaar	Landelijk informatiesysteem arbeidsplaatsen	724,8	663
Jongeren met een delict voor de rechter	% van alle jongeren van 12-21 jaar	Verwey Jonker Instituut	0,97 (2015)	1,45 (2015)
Kinderen in uitkeringsgezin	% van alle kinderen tot 18 jaar	Verwey Jonker Instituut	2 (2015)	6,56 (2015)
Netto arbeidsparticipatie	%	CBS	72,5	67,8
Werkloze jongeren	% van alle jongeren van 16-22 jaar	Verwey Jonker Instituut	0,52 (2015)	1,52 (2015)
Personen met een bijstandsuitkering	Aantal per 10.000 inwoners 18 jaar en ouder	CBS	14,2	40,1
Lopende re-integratievoorzieningen	Aantal per 10.000 inwoners 15-74 jaar	CBS	20,9	26,1
Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	CBS	11,5	9,2
Jongeren met jeugdbescherming	% van alle jongeren tot 18 jaar	CBS	0,6	1
Jongeren met jeugdreclassering	% van alle jongeren van 12-23 jaar	CBS	0	0,3
Cliënten met een maatwerkarrangement WMO	Aantal per 10.000 inwoners	Monitor Sociaal Domein	46	58

Wat heeft het gekost?

In onderstaande tabel zijn de baten en lasten opgenomen die aan het programma verbonden zijn.

TABEL

(Bedragen x € 1,-)

		Realisatie 2018	Raming 2018	Raming na wijz. 2018	Afwijking	Incidenteel
Lasten	Maatschappelijk	1.536.173	1.650.317	1.631.629	95.456	0
	Persoonlijk	12.292.663	10.275.336	11.191.236	-1.101.427	38.000
	Totaal lasten	13.828.836	11.925.653	12.822.865	-1.005.971	38.000
Baten	Maatschappelijk	58.906	40.000	40.000	-18.906	0
	Persoonlijk	2.600.594	2.337.000	2.585.208	-15.386	1.000
	Totaal baten	2.659.500	2.377.000	2.625.208	-34.292	1.000
Saldo	Maatschappelijk	1.477.268	1.610.317	1.591.629	114.361	0
	Persoonlijk	9.692.068	7.938.336	8.606.028	-1.086.040	37.000
	Totaal saldo	11.169.336	9.548.653	10.197.657	-971.679	37.000
Kosten per inwoner		517,60	452,54	483,30	-34,30	

Toelichting

Het nadelig resultaat binnen dit programma is vooral het effect van een overschrijding van de zorgkosten. De commissie Samenleving is al in een eerder stadium geïnformeerd over deze ontwikkeling. In de tussentijdse rapportage was al een aanvullend budget opgenomen (de begroting is hierop aangepast) en werd aangegeven dat een voorlopige prognose uitging van een verdere stijging met € 0,7 miljoen na verevening.

Het onderdeel maatschappelijk laat een voordeel zien van € 114.000,-, veroorzaakt door lagere toegerekende salarislasteren (€ 68.000,-), lagere kosten collectief vervoer (€ 62.000,-), lagere kosten basisinfrastructuur (€ 66.000,-) en hogere kosten mantelzorg (€ 82.000,-).

Het onderdeel persoonlijk kan verdeeld worden in twee onderdelen, namelijk Werk en inkomen en Zorg (Wmo en Jeugd).

Het resultaat op het onderdeel Werk en inkomen wordt vooral bepaald door de uitkomst van de jaarrekeningen 2018 van BBS en van RWA/Amfors. Per saldo een nadelig resultaat van € 35.000,-. Dit is een voordelig effect op het inkomensdeel (€ 6.000,-) en een nadelig effect op het onderdeel werk van € 41.000,- (vooral lasten begeleiding vergunninghouders, waarvan de bekostiging via de algemene uitkering loopt).

Voor 2018 zal een beroep worden gedaan op de zogenaamde Vangnetuitkering Participatiewet aangezien er een tekort is ontstaan van meer dan 5% (betaalde uitkeringen ten opzichte van het ontvangen budget van het ministerie van Sociale Zaken). Het geraamde te ontvangen bedrag van € 45.000,- is verwerkt in de jaarrekening.

De totale uitgaven voor de Wmo komen € 168.000,- lager uit dan geraamd. Dit komt vooral tot uitdrukking op de "oude" taken van de Wmo zoals de huishoudelijke hulp, de voorzieningen voor wonen, rollen en vervoer en schuldhelpverlening.

De kosten voor het Sociaal Team komen € 82.000,- hoger uit dan geraamd, voornamelijk door extra inhuur van personeel.

De grote overschrijding (€ 1.137.000,-) komt tot uitdrukking op het onderdeel jeugd.

Relatie met de egalisatiereserve Sociaal Domein

De stand van de egalisatiereserve Sociaal Domein was per 1 januari 2018 nihil. In de begroting (na wijzigingen) is rekening gehouden met stortingen van € 881.850,- en een onttrekking van € 81.000,-. De stand zou daarmee uitkomen op € 800.850,-. In werkelijkheid is alleen de storting van € 700.000,- ten laste van de algemene reserve gedaan en ook weer onttrokken, waarmee de stand van de reserve Sociaal Domein ultimo 2018 weer nihil is.

De overschrijding binnen het Sociaal Domein is berekend op € 1.051.000,-. Rekening houdend met de beschikbare middelen van € 801.000,- komt nog een bedrag van € 250.000,- ten laste van het rekeningresultaat.

1.7 Volksgezondheid en milieu

(Beleidsonderdeel Gezond Bunschoten valt onder de commissie Samenleving, portefeuillehouder A.H. Kok - van de Geest. Het beleidsonderdeel begraven hoort bij de commissie Ruimte, portefeuillehouder R.J. Beukers. De overige beleidsonderdelen zijn onderdeel van de commissie Ruimte, portefeuillehouder G. Koops.)

Beleidsonderdeel Gezond Bunschoten

Wat hebben we bereikt / gedaan?

▪ Gezonde School

De GGD en De Boei benaderen de basisscholen met mogelijkheden om mee te doen aan acties zoals Gezonde School. Een Gezonde School is een school die structureel aandacht besteedt aan het verbeteren van de gezondheid van leerlingen en medewerkers. In 2018 heeft 't Kruisrak de twee themacertificaten 'Bewegen en sport' en 'Voeding' verlengd. In totaal zijn er vier scholen (drie basisscholen en het voortgezet onderwijs) met themacertificaten Gezonde School.

▪ Meldpunt Bijzondere Zorg en Overlast

In 2018 zijn er twee meldingen gedaan vanuit Bunschoten voor het MBZO. De afgelopen jaren is een afname te zien van het aantal meldingen bij dit meldpunt. Dat is de reden geweest om de opdracht voor het MBZO per 1 januari 2019 te beëindigen. De meldingen worden opgepakt door het Sociaal Team De Lingt.

In 2018 zijn de voorbereidingen geweest voor het 'Meldpunt niet acuut'. Hierbij gaat het om meldingen van mensen die wel verward zijn en hulp nodig hebben, maar niet dusdanig dat sprake is van een acute crisis. Dit meldpunt is 24/7 bereikbaar en is ingericht bij de GGD. Het MBZO is aangepast en onderdeel geworden van het meldpunt niet acuut. Gemeenten kunnen kiezen of zij deze module willen afnemen. Gelet op het lage aantal meldingen bij het MBZO, heeft Bunschoten hier niet voor gekozen.

▪ Persoonsgebonden Aanpak

In sommige situaties kan de veiligheid van de cliënt of diens omgeving in het geding komen. In deze situaties is het belangrijk dat er gecoördineerd samengewerkt wordt tussen zorgpartijen en de veiligheidsketen. Dit gebeurt in het PGA-overleg. In 2018 is het overleg uitgebreid met casussen 'personen met verward gedrag'. Bij het PGA-overleg zitten zowel interne als externe partijen aan tafel, zoals de reclassering, woningbouwcorporatie, Veiligheidshuis, etc.. Hiermee is een stap gemaakt in het versterken van de samenwerking tussen het Sociaal Team, politie, lokale en regionale partners.

▪ Leefstijlpreventie

In maart 2018 heeft de campagne IkPas plaatsgevonden. IkPas is een campagne om gedurende een periode van 30 dagen geen alcohol te drinken. Dit is een landelijke actie die ook in de gemeente Bunschoten succesvol is opgepakt met een record aantal deelnemers van 2.000.

In samenwerking met de huisartsenpraktijk Bachlaan en het FysioHuis is in het najaar een wandelgroep gestart. Volwassenen en senioren met een verhoogd risico op leefstijl gerelateerde ziekten als hart- en vaatziekten en diabetes zijn uitgenodigd om wekelijks 30 minuten deel te nemen aan een loopgroep. Dit is een bewezen interventie om op een laagdrempelige manier gezondheidswinst te behalen. De pilot is erg succesvol gebleken met gemiddeld 30 deelnemers per keer.

Er is regelmatig overleg met de GGD, Jellinek, Waypoint en De Boei over de aanpak preventie middelengebruik waarbij alle activiteiten besproken worden. Dit zijn jaarlijks terugkerende activiteiten.

▪ Collectieve GGZ

Regionaal is afgesproken om de functie Specialistische Ondersteuner Jeugd Geestelijke Gezondheidszorg te creëren om te onderzoeken of de toeleiding naar de specialistische jeugdhulp, met name de basis i-ggz, anders kan. In nauwe samenwerking met de huisartsen is in 2017 tot een invulling van deze functie gekomen. Het betreft vooral een brugfunctie tussen huisartsen en het Sociaal Team. In 2018 is deze functie gecontinueerd en zijn de contacten met de huisartsen geïntensiveerd.

- **Versterking van lokale en regionale contacten**

Met de huisartsen, Jeugdgezondheidszorg en De Boei zijn regelmatig overleggen over het bevorderen van de gezondheid van inwoners. De subsidiëring van de buurtsportcoach is gecontinueerd.

Indicator Gezond Bunschoten

Omschrijving	<u>E</u> <u>P</u>	Bron	Werkelijk 2017	Streefw.	Werk.
				2018	2018
Contact met kinderen die dat jaar leeftijd van 5,5 jaar bereiken (%)	P	<u>DD</u> <u>JGZ</u>	80,8	100	91,5

E= effectindicator en P= prestatie-indicator

Toelichting indicator

Deze indicator gaat over het contact dat de JGZ heeft met kinderen in de leeftijd van 5,5 jaar. In 2017 had het JGZ-team met 80,8% (absolute aantal: 231) van de kinderen in de leeftijd van 5,5 jaar contact. In 2018 is dit percentage gestegen naar 91,5 (absolute aantal: 248 kinderen). Te zien is dat vaker de percentages over de jaren heen wat schommelen. Het JGZ-team heeft hard gewerkt om alle kinderen te zien. Er is geïnvesteerd in de communicatie met de scholen, waardoor de scholen actiever ouders benaderen. Zo krijgen ouders bijvoorbeeld een mail als ze de vragenlijst niet ingevuld hebben. Mogelijk kan dit verklaren waarom het percentage in 2018 gestegen is.

Beleidsonderdeel Duurzaam Bunschoten

Wat hebben we bereikt / gedaan?

- **Klimaatadaptatie**

In 2018 is vanuit het Platform Water Vallei en Eem en in samenwerking met het waterschap een Klimaat-effectatlas opgesteld voor Bunschoten en 27 andere gemeenten. De atlas maakt inzichtelijk waar overlast is of wordt verwacht door het veranderende klimaat. Niet alleen zijn de probleemlocaties in kaart gebracht, ook is inzichtelijk gemaakt hoe het natuurlijke landschap optimaal ingezet kan worden om hittestress en wateroverlast te voorkomen. In een Klimaatatelier, waarbij collega's uit diverse teams betrokken werden, zijn de uitkomsten getoetst en toegepast op een concrete casus. Belangrijk is de koppeling te blijven maken met plannen en projecten die voor de komende jaren worden uitgewerkt.

- **Bodem**

In 2018 is voor diverse ruimtelijke ontwikkelingen en grondtransacties de bodemkwaliteit beoordeeld. In dit verband blijft de bodemverontreiniging onder de opgebrachte Thermisch Gereinigde Grond op de Westdijk een belangrijk onderwerp, waar met name handhaving speelde.

- **Regionale Uitvoeringsdienst**

In 2018 zijn er inspanningen verricht om efficiencyvoordelen te generen. In 2018 is gewerkt met outputfinanciering. De invoering van een uniforme Producten- en Diensten Catalogus, het verantwoorden en monitoren van uren lagen hieraan ten grondslag. Voor Bunschoten bleek in 2018 dat de vergunningverlening van één bedrijf buiten de vastgestelde kengetallen lag. Voor dit bedrijf zijn dan ook nadere afspraken gemaakt.

Eind 2018 is de advisering in het kader van de Wet natuurbescherming ook overgedragen aan de RUD.

- **Integrale handhaving**

In 2018 is gewerkt volgens de nieuwe Nota Integrale Handhaving Bunschoten en de betreffende uitvoeringsprogramma's. Dit risico gestuurd werken wordt voor 2018 geëvalueerd in een separaat verslag.

- **Energie en duurzaamheid**

Notitie Duurzaamheid

Het grootste deel van de projecten uit de Notitie Duurzaamheid is uitgevoerd of loopt nog, dit is middels een schriftelijke mededeling met de raad gedeeld.

Energietransitie

De internationale klimaatdoelstellingen die in 2015 in Parijs zijn opgesteld, vormen de basis voor het landelijke Klimaatakkoord. Het aardgasvrij maken van de gebouwde omgeving is hierin een belangrijk onderdeel. Ook wordt gemeenten gevraagd in regionaal verband een energiestrategie op te stellen, gericht op de ruimtelijke inpassing van duurzame energiebronnen. Met deze Regionale Energie Strategie is in 2018 in samenwerking met de Regio Amersfoort een start gemaakt. Hier is een Energie Transitie Atlas voor opgesteld, die ook gebruikt gaat worden bij de gemeentelijke transitievisie warmte (warmteplan), die uiterlijk in 2021 opgesteld moet worden en betrekking heeft op het aardgasvrij maken van de gebouwde omgeving.

Gemeentelijke gebouwen

Voor het gemeentehuis is SDE+ aangevraagd voor de zonnepanelen op het dak en in 2018 toegekend. SDE+ is een exploitatiesubsidie. De SDE+ vergoedt het verschil tussen de relatief lage kostprijs van grijze energie en de relatief hoge kostprijs van groene energie.

Daarnaast is er in 2018 een aanvraag SDE+ aangevraagd voor de nieuwe gemeentewerf. Deze aanvraag is nog in behandeling.

In 2018 is de nieuwe brandweerkazerne in gebruik genomen. Bij de bouw zijn duurzame materialen en technieken toegepast, het gebouw is gasloos ontworpen en de energiebehoefte wordt opgewekt door zonnepanelen op het dak.

Het Duurzaam bouwloket

In januari organiseerde de gemeente Bunschoten in het kader van de campagne 'Energie in Bunschoten' en in samenwerking met Duurzaam Bouwloket een informatieavond over energiebesparing en comfortabel wonen. Deze avond was speciaal bedoeld voor bewoners uit de Componistenbuurt. Duurzaam Bouwloket heeft in de Componistenbuurt de meest voorkomende woningtypen onderzocht op de energiebesparings- en verduurzamingskansen. De resultaten van de woningonderzoeken zijn voor vijf woningtypes samengevat in een maatwerkadvies. Een maatwerkadvies geeft in stappen aan hoe de woningeigenaar de komende jaren het comfort en de kwaliteit en de energieprestatie van de woning kan verbeteren.

Verduurzaming bestaande bouw

In 2018 is vervolg gegeven aan de campagne om woningeigenaren in beweging te krijgen. Dat gebeurde met medefinanciering door VNG vanuit een subsidiefonds voor innovatieve aanpakken, gericht op NOM renovatie. Dat was een samenwerkingsproject van zeven gemeenten: Amersfoort, Baarn, Bunschoten, Eemnes, Leusden, Soest en Woudenberg.

Belangrijke aandachtspunten hierbij zijn geweest: comfort, gezondheid, veiligheid, energiezuinigheid en toekomstbestendigheid van de eigen woning. Daarbij is NOM de stip aan de horizon, waar je ook zonder spijt stap voor stap naartoe kunt werken.

Daarnaast is er in 2018 veel samengewerkt met de lokale bedrijven. In de wijkaanpak staan referentiewoningen centraal. Op basis van die referentiewoningen is een menukaart gemaakt. Met de geïnteresseerde bedrijven is een menukaart gemaakt waaruit woningeigenaren een keuze kunnen maken uit het hele palet aan maatregelen dat ze op weg kan helpen naar een energiezuinige (NOM) woning. Uitgangspunt is daarbij een aanbod dat zoveel mogelijk afkomstig is van lokale bedrijven.

Sportvereniging en energiebesparing

Om verduurzaming bij sportverenigingen en andere maatschappelijke organisaties te stimuleren biedt de gemeente sinds juni 2018 een Stimuleringslening aan. De lening is minder in trek dan de Duurzaamheidslening voor particulieren.

Duurzaamheidslening

Sinds 2018 biedt de gemeente een Duurzaamheidslening aan die particuliere woningeigenaren kunnen gebruiken om duurzame maatregelen aan hun woning te financieren. De belangstelling voor de lening is groot, met name voor het financieren van zonnepanelen. Het budget is volledig toegekend.

Beleidsonderdeel Schoon Bunschoten

Wat hebben we bereikt / gedaan?

▪ Afval

De gemeente Bunschoten ligt op koers om de landelijke VANG-doelstellingen te halen. In 2018 is een aantal aanpassingen in het afvalbeleid doorgevoerd, waaronder het verhogen van de inzamelfrequentie van PMD. In de zomer is een bewonersonderzoek uitgevoerd, de uitkomsten daarvan zijn begin 2019 gepubliceerd.

In de commissie Bestuur en Middelen van 29 november 2018 is een memo besproken over de afkeur van PMD en mutatie diftar. De afkeur PMD komt voor 2018 op 191 ton. Samen met een hoger tonnage aan te verbranden grof restafval zorgde dit voor hogere verwerkingskosten. Ook het verwerken van PMD brengt meer kosten met zich mee, terwijl daarnaast de inkomsten onder druk komen te staan. Alles bij elkaar zorgen deze effecten voor een hoger beroep op de egalisatiereserve en de verwachting is dat dit beeld in 2019 niet wijzigt.

Voor een nadere financiële toelichting wordt verwezen naar het onderdeel afvalstoffenheffing in de paragraaf Lokale heffingen.

▪ Water

In 2018 is via de Samenwerkingsovereenkomst van het Platform Water Vallei & Eem een regionale stresstest uitgevoerd. In de stresstest komen onder andere wateroverlast, droogte en hitte als gevolg van klimaatontwikkeling aan de orde. Gemeenten zijn verplicht deze stresstest voor het eind van 2019 uit te laten voeren. De voorbereiding voor het verder uitwerken van de regionale stresstest naar lokaal niveau zijn gestart.

In de maand juni van 2018 is een klimaatatelier gehouden. In dit atelier konden medewerkers van de organisatie hun ideeën en meningen geven over de aanpak van de klimaat problematiek op lokaal niveau.

▪ Samenwerking Reiniging en inspectie hoofdriolen

De samenwerking in de waterketen draait binnen het Platform Water Vallei & Eem op volle toeren. Projectmatig is er nauw samen gewerkt binnen de zuiveringskring Amersfoort-Nijkerk. Er wordt uitvoering gegeven aan het bestek voor Reiniging en Inspectie van hoofdriolen. Inspectieresultaten worden in het beheer systeem ingelezen en verder gebruikt voor het maken van planningen en begrotingen ten behoeve van het rioolbeheer.

In het gemeentelijke beheer informatiesysteem is een kwaliteitsslag gemaakt. De statische gegevens van de hoofdriolen en inspectieputten zijn goed op orde.

▪ Riolering

In het afgelopen jaar zijn er diverse huisaansluitingen op het hoofdriool vernieuwd. De hulpstukken die in de jaren '70 en '80 in de nieuwbouw wijken gebruikt zijn, blijken niet allemaal even goed van kwaliteit te zijn. Daardoor is er een toename in vervanging van de hulpstukken ten behoeve van de huisaansluiting. Vervanging was niet voorzien en de uitgaven voor herstel lopen op.

▪ Onderhoud hoofdgemalen

Er is onderhoud gepleegd aan de hoofdgemalen en drukrioleringsunits. Steeds vaker lopen pompen in de hoofdgemalen vast als gevolg van niet oplosbare doekjes die door het toilet worden gespoeld. Omdat het niet oplosbare doekjes zijn kunnen deze niet worden versneden in de pomp waardoor de pomp vast loopt. Deze storingen kunnen alleen worden verholpen door de pomp uit het gemaal omhoog te halen en ter plaatse te demonteren en de doekjes handmatig verwijderen. Dit betekent een toename van de storingen en de reparatiekosten. Om storingen te voorkomen is de reinigingsfrequentie opgevoerd. Hiermee zijn uiteraard ook meer kosten gemoeid.

▪ Stedelijk water en oeverbescherming

Er zijn enkele kleine reparaties uitgevoerd. Groot onderhoud wordt gebundeld, zodat gestreefd kan worden naar een aanbestedingsvoordeel.

Beleidsonderdeel Begraven in Bunschoten

Wat hebben we bereikt / gedaan?

Er is uitvoering gegeven aan het begraafbeleid. Het cyclisch ruimen is uitgevoerd. De hoofdentree van begraafplaats Memento Mori is aangepast en opnieuw ingericht. In de eerste helft van 2018 is de herinrichting van de entree Memento Mori voorbereid en in juli is dit werk aanbesteed. De uitvoering heeft plaats gevonden in augustus en september. Bij de herinrichting zijn er bomen gekapt, is de riolering aangepast en is de toegangspoort verplaatst inclusief het metselen van nieuwe poeren. Verder is het hele terrein heringericht om extra parkeerplaatsen aan te leggen. Dit project is uitgevoerd in samenspraak met de Lokale Omroep Spakenburg en het Rode Kruis.

Verbonden partijen Volksgezondheid en milieu

Gemeentelijke GezondheidsDienst regio Utrecht

De GGDrU beschermt, bewaakt en bevordert de gezondheid van de gemeenten in het werkgebied. Zij doet dit door de risico's voor gezondheid te signaleren, te voorkomen en de gezondheid van de inwoners te bevorderen. Ook als er incidenten uitbreken in de regio zorgt de GGDrU voor snelle hulpverlening, in samenwerking met de VRU.

Afvalverwijdering Utrecht

De AVU werkt samen met en in opdracht van de Utrechtse gemeenten in de afvalketen en draagt zorg voor de overslag, het transport en de verwerking van het huishoudelijk afval van de deelnemende gemeenten in de provincie Utrecht.

Regionale uitvoeringsdienst Utrecht

De RUD Utrecht voert vergunningverlenings-, handhavings- en adviestaken uit voor de provincie Utrecht en 11 andere gemeenten waaronder Bunschoten. De manier waarop de RUD en haar opdrachtgevers samenwerken en de verdeling van taken en bevoegdheden zijn vastgelegd in een gemeenschappelijke regeling. De vergunningverleners en toezichthouders werken aan een schoon milieu, natuurbehoud en een veilige leefomgeving.

N.V. ROVA Holding

De ROVA zamelt de huishoudelijke afvalstoffen in, in de gemeente Bunschoten.

Vitens N.V.

Vitens NV heeft als missie een duurzame, efficiënte en effectieve watervoorziening binnen het voorzieningsgebied van de aangesloten bedrijven, voor de verschillende deelmarkten en doeleinden van waterverbruik, volgens de hoogste standaards op het gebied van kwaliteit, gezondheid en beschikbaarheid, gebaseerd op een integraal beheerde en duurzaam ingerichte waterketen.

Indicator Volksgezondheid en milieu

Indicator	Eenheid	Bron	Bunschoten 2017	Nederland 2017
Omvang huishoudelijk restafval	KG per inwoner	CBS	31	174
Hernieuwbare elektriciteit	%	Rijkswaterstaat Klimaatmonitor	2,4	13,2

Wat heeft het gekost?

In onderstaande tabel zijn de baten en lasten opgenomen die aan het programma verbonden zijn.

TABEL		<i>(Bedragen x € 1,-)</i>				
		Realisatie 2018	Raming 2018	Raming na wijz. 2018	Afwijking	Incidenteel
Lasten	Gezond	786.430	748.257	795.990	9.560	
	Duurzaam	785.287	731.925	908.065	122.778	
	Schoon	3.572.709	3.235.745	3.437.285	-135.424	0
	Begraven	393.467	393.179	396.179	2.712	0
	Totaal lasten	5.537.894	5.109.106	5.537.519	-375	0
Baten	Gezond	4.134	0	0	-4.134	0
	Duurzaam	59.101	0	119.640	60.539	0
	Schoon	3.251.143	3.167.500	3.219.500	-31.643	0
	Begraven	381.556	359.000	359.000	-22.556	0
	Totaal baten	3.695.934	3.526.500	3.698.140	2.206	0
Saldo	Gezond	782.296	748.257	795.990	13.694	0
	Duurzaam	726.186	731.925	788.425	62.239	0
	Schoon	321.566	68.245	217.785	-103.781	0
	Begraven	11.911	34.179	37.179	25.268	0
	Totaal saldo	1.841.960	1.582.606	1.839.379	-2.581	0
Kosten per inwoner		85,36	75,01	87,17	1,82	

Toelichting

Op dit programma is het saldo € 3.000,- nadeliger dan geraamd.

Dit programma wordt op de beleidsonderdelen schoon en begraven gekenmerkt door activiteiten waarvoor kostendekkende tarieven in rekening worden gebracht.

De exploitatiesaldi van deze kostendekkende activiteiten worden in de daarvoor ingestelde equalisatiereserves gestort indien er sprake is van een overschot of onttrokken indien er sprake is van een tekort. Een overzicht van de kostendekkende activiteiten is opgenomen in de paragraaf Lokale heffingen.

Het verschil tussen de begrote en werkelijke stortingen in of onttrekkingen aan deze reserves (totaal € 79.000,-) veroorzaakt een nadelig saldo op dit programma.

Het onderdeel gezond laat een voordeel zien van € 14.000,- als gevolg van een lagere bijdrage en huur aan de GGDrU.

Het onderdeel duurzaam veroorzaakt een voordeel van € 62.000,- als gevolg van een lagere bijdrage aan de RUD (€ 38.000,-, hierdoor ook een lagere onttrekking aan de algemene reserve dan gemeld in de tussentijdse rapportage) en lagere kosten derden (€ 24.000,-, onder andere hondenpoep en algemene kosten).

1.8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

(Commissie Ruimte, portefeuillehouder G. Koops)

Beleidsonderdeel Ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing in Bunschoten

Wat hebben we bereikt / gedaan?

Projecten

Ontwikkeling Rengerswetering

In een bloeiende woningmarkt is in 2018 volop doorgewerkt aan de ontwikkeling van Rengerswetering.

Zuidelijke Kampen (eiland 1 en 2)

- Op eiland één zijn de laatste twee woningen opgeleverd waarmee dit eiland nu echt is voltooid.
- Op eiland twee zijn dit jaar 65 woningen opgeleverd, bestaande uit 44 grondgebonden woningen en 21 appartementen. In aansluiting op de oplevering van de woningen is ook de aangrenzende openbare ruimte door de gemeente woonrijp gemaakt. Hierdoor is er ook een einde gekomen aan de verkeershinder, doordat er geen sprake meer is van de versmallingen en obstakels op de voetbanen of rijbaan. De gemaakte kosten zijn binnen de bedragen gebleven die voor 2018 waren begroot.

Noordelijke Kampen (eiland 3)

- De planontwikkeling van eiland drie is verder voorbereid. De grond voor de 1^e bouwfase is overgedragen en er is gestart met de bouw van de eerste 64 koopwoningenwoningen. Vanwege het succes van de eerste fase zijn ook de vergunningen aangevraagd en verleend voor de volgende fase met 75 koopwoningen (44 grondgebonden woningen en 21 appartementen).
- Het Gooi en Omstreken heeft de bouw van de circa 60 sociale huurwoningen voorbereid en aanbesteed zodat volgend jaar ook daarmee kan worden gestart. Tegelijkertijd heeft de gemeente 15 vrije sectorkavels op eiland 3 per opbod verkocht aan Koelewijn Bouw.
- In de eerste helft van 2018 is eiland 3 ook geheel bouwrijp opgeleverd en zijn de nutsvoorzieningen aangelegd. Daarnaast is dit jaar het woonrijpmaken voorbereid en aanbesteed.

Eiland 4 en 5

- Hoewel er nog een aantal jaren gebouwd zal worden op eiland drie is ook de voorbereiding van eiland vier ter hand genomen. Aan de hand van een interactief proces met diverse overleg en meedenkmomenten is gewerkt aan het verkavelingsplan en beeldkwaliteitsplan.

Brandweerkazerne

In 2018 is de bouw van de nieuwe brandweerkazerne vervolgd. Naast de bouw is het bestek voor de terreininrichting en de herinrichting van de Bickersweg voorbereid, aanbesteed en gerealiseerd. Conform de planning is op 13 juli 2018 de brandweerpost operationeel verhuisd en op 28 september vond de officiële opening plaats.

Zuyderzee / Kuststrook Oost

Het nieuwe woongebied en de inrichting van de openbare ruimte is van een hoog niveau en sluit goed aan bij de bestaande omgeving. Dat blijkt ook uit de reacties van de nieuwe bewoners en de grote belangstelling voor de woningen en appartementen.

De woningen en appartementen zijn gefaseerd op de markt gebracht. Alle grondgebonden woningen in het binnen gebied zijn opgeleverd. De twee geplande woningen op de voormalige plek van de Oostmaat 31 zijn al wel verkocht, echter het transport van de grond moet nog plaatsvinden.

Fase 4 van de appartementen is opgeleverd en met de bouw van fase 5 is begonnen. Alle appartementen zijn verkocht. Ook zijn alle waterwoningen verkocht. Van de modelwaterwoning moet het transport van de kavel nog wel plaatsvinden.

Ondanks diverse inspanningen is nog steeds geen exploitant gevonden voor het commerciële gedeelte boven de kantine van de Watersportvereniging. Onderzocht wordt of de bestemming omgezet kan worden naar wonen.

Voor de grond in de oksel van de Garnalenweg is een initiatief gestart om daar 37 woningen te bouwen in combinatie met de herontwikkeling van de direct daaraan gelegen kavel. Tijdens een informatieavond bleek hier veel belangstelling voor te zijn.

Het tekort op de grondexploitatie Zuyderzee is voldoende gedekt. Risico's voor de grondexploitatie Zuyderzee zijn afgedekt in de voorziening "Verlies latende complexen".

Bikkersweg

Het tweede gebouw van het Gezondheidscentrum is opgeleverd. De Boei en een tandarts hebben hun intrek gevonden. Er is nog een ruimte beschikbaar van 90 m². Op de eerste en tweede verdieping zijn 14 levensloopbestendige appartementen gerealiseerd en verhuurd.

In het openbare gebied worden de laatste puntjes op de 'i' gezet. Onder andere is de gracht aan de Bachlaan weer open gegraven.

De grondexploitatie Bikkersweg blijft binnen de door de raad vastgestelde kaders en deze wordt in 2019 afgesloten.

Kerkstraat

Het betreft hier de ontwikkeling van het terrein van het voormalige postkantoor en de herbestemming van de Kerkstraat 7. Daartussen ligt nog een kavel grond waarvan de gemeente eigenaar is.

Op het terrein van het voormalige postkantoor is een commerciële ruimte van circa 418 m² gerealiseerd met daarboven acht appartementen en aan de oostzijde vijf grondgebonden woningen.

De Stichting Monumenten Bunschoten is eigenaar van de Kerkstraat 7. Het doel is om dit monumentale pand te verbouwen en uit te breiden op de vrij liggende kavel. Daarna te verhuren aan de Bibliotheek Eemland en een instantie die zorgt dat mensen met een beperking een plek krijgen op de arbeidsmarkt. In een intentieovereenkomst tussen de Stichting Monumenten en de Bibliotheek Eemland is afgesproken dat dit per 1 september 2021 daadwerkelijk wordt ingevuld. De gesprekken met de Stichting Monumenten en de gemeente over de invulling van vrije kavel grond en het bedrijfsplan van de Stichting Monumenten zijn opgestart.

Uitbreiding Eemdijk-Oost

In 2018 zijn in overleg met de initiatiefnemer juridische voorbereidingen getroffen om het bestemmingsplan Eemdijk-Oost opnieuw in procedure te brengen.

▪ **Project 'Grondgebruik'**

In 2018 is gestart met fase 1 en 2 het project 'Grond gebruik'. Hierbij worden situaties bekeken waarbij bewoners gemeentegrond in gebruik hebben. De gemeente wil hierbij heldere afspraken over eigendom en beheer daarvan. Bewoners die gemeentegrond gebruiken of willen gebruiken, krijgen de mogelijkheid deze grond aan te kopen. In totaal zijn er vier fases.

▪ **Bestemmingsplannen**

Door het consequent samenvoegen van kleinere bestemmingsplannen tot één groter bestemmingsplan is het aantal vastgestelde bestemmingsplannen nu tot 11 afgenomen. Het bestemmingsplan Spakenburg-Centrum is in januari door de gemeenteraad vastgesteld. Aansluitend is het vastgestelde plan gepubliceerd en medio april van dit jaar in werking getreden. Door de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State is een streep gehaald door het bestemmingsplan Eemdijk-Oost. Daardoor wordt voor dit 'plangebied' nu teruggevallen op een ouder, niet digitaal, plan.

Beleidsonderdeel Wonen in Bunschoten

Wat hebben we bereikt / gedaan?

▪ **Bouwresultaten**

- De woningvoorraad woningen is aan het eind van het jaar toegenomen met 181 woningen, waarmee de eindstand uitkomt op 8.148 woningen.
- In feite zijn er 215 nieuwbouwwoningen opgeleverd en zijn er 34 woningen onttrokken (gesloopt + overige onttrekking). Het netto resultaat voor 2018 is daarmee 181.
- De 215 gerealiseerde nieuwbouw in 2018 manifesteert zich vooral in de nieuwbouwwijk Rengerswetering (67 woningen) en de overige 148 verspreid over verschillende locaties.
- Er zijn 73 sociale huurwoningen opgeleverd (waarvan circa 43 ervan met zorg - Op de Ree), 47 particuliere (middensegment) huurwoningen en 95 koopwoningen.

▪ **Woonvisie**

Met de in 2018 opgeleverde woningen komt de realisatie van het vastgestelde streefprogramma uit de woonvisie 2016-2021 in beeld. In het schema hieronder is het jaarresultaat 2018 neergezet én op de volgende bladzijde het voorlopige resultaat na drie jaren (2016 t/m 2018) met een doorkijk naar het beoogde eindresultaat.

Het overzicht 2018 is tot stand gekomen in overleg met het Kadaster die de verschillende vastgelegde gegevens uit met name de (ruimtelijke) basisregistraties heeft gebundeld en verder heeft opgewerkt. Daarbij is dit resultaat gecontroleerd aan de hand van een opleverlijst nieuwbouw en sloop 2018 van de gemeente Bunschoten.

Toelichting jaarresultaat 2018 én cumulatief overzicht 2016-2018:

- Onder *huren* wordt verstaan woningen in eigendom van woningcorporaties en in bezig van private verhuurders.
- De prijsgrenzen hebben betrekking op niveau 2015.
- Tussen haakjes staan de aantallen zoals genoemd in de woonvisie.
- Van vier appartementen > € 225.000 is het type kopen (nog) onbekend.

Nieuwbouw	Prijsstelling 2015	Starters	Doorstromers	Onbekend	55+	75+	Totaal
Huur							
<i>Grondgebonden</i>							19 (60)
<i>Gestapeld</i>							101 (70)
Koop							
<i>Rij-/hoek</i>	< € 200.000	0 (15)	0 (5)	0	0 (10)	0	0 (30)
	€ 200.000 – € 250.000	6 (20)	7 (40)	0	1 (10)	0	13 (70)
	€ 250.000 – € 300.000	17 (5)	7 (50)	0	3 (5)	0	24 (60)
	> € 300.000	5 (5)	24 (30)	0	2 (0)	0	29 (35)
<i>2-1 kap / vrijstaand</i>	< € 375.000	0 (5)	1 (45)	0	1 (0)	0	1 (50)
	€ 375.000 – € 425.000	0 (0)	0 (25)	0	0 (0)	0	0 (25)
	> € 425.000	2 (0)	4 (15)	0	1 (0)	0	6 (15)
<i>Gestapeld</i>	< € 175.000	1 (10)	0 (5)	0	0 (0)	0	1 (15)
	€ 175.000 – € 225.000	0 (5)	9 (15)	0	8 (10)	1	9 (30)
	> € 225.000	0 (0)	8 (0)	4	6 (5)	0	12 (5)
Totaal 2018							215 (465)

Nieuwbouw	Prijsstelling 2015	Starters	Doorstromers	Onbekend	55+	75+	Totaal
Huur							
<i>Grondgebonden</i>							39 (60)
<i>Gestapeld</i>							182 (70)
Koop							
<i>Rij-/hoek</i>	< € 200.000	0 (15)	0 (5)	0	0 (10)	0	0 (30)
	€ 200.000 – € 250.000	15 (20)	13 (40)	0	3 (10)	0	26 (70)
	€ 250.000 – € 300.000	23 (5)	16 (50)	0	4 (5)	0	39 (60)
	> € 300.000	15 (5)	38 (30)	0	4 (0)	0	53 (35)
<i>2-1 kap / vrijstaand</i>	< € 375.000	1 (5)	9 (45)	0	2 (0)	0	9 (50)
	€ 375.000 – € 425.000	0 (0)	0 (25)	1	0 (0)	0	1 (25)
	> € 425.000	2 (0)	16 (15)	0	2 (0)	0	18 (15)
<i>Gestapeld</i>	< € 175.000	4 (10)	7 (5)	0	5 (0)	1	11 (15)
	€ 175.000 – € 225.000	0 (5)	12 (15)	0	10 (10)	2	12 (30)
	> € 225.000	1 (0)	14 (0)	4	10 (5)	0	19 (5)
Totaal 2016-2018							409 (465)

▪ Huisvestingsverordening 2018-2021

Naast de 130 (60+70) huurwoningen uit de woonvisie 2016-2021 is met het vaststellen van de Huisvestingsverordening 2018-2021 een extra ambitie uitgesproken door de raad om gedurende deze periode 120 extra sociale huurwoningen te bouwen. Op voorhand is door het college wel aangegeven, dat het onzeker is of dit resultaat in zijn geheel te realiseren valt gedurende deze woonvisieperiode.

Recapitulerend kan gesteld worden dat het beoogde resultaat 250 huurwoningen bedraagt (sociale huur en middenhuur). Gedurende de periode 2016-2018 zijn 221 (39+182) huurwoningen opgeleverd. Aangezien zo'n 80 huurwoningen in eerste instantie zijn onttrokken (sloop Op de Ree/de Haven) ligt het - voorlopige - netto resultaat op 141 nieuwbouw. Dit aantal ligt nu al boven de ambitie van 130 huurwoningen uit de woonvisie. Wat daarbij opvalt, is dat de particuliere markt vooral het afgelopen jaar 2018 veel middenhuur woningen heeft opgeleverd.

Verder is de ambitie voor realisatie van extra sociale huurwoningen planmatig in gang gezet op Rengerswetering derde en vierde eiland. De eerste woningen op het derde eiland (26 appartementen en 35 eengezinswoningen) worden naar verwachting in het jaar 2020 opgeleverd. Voor het vierde eiland zijn nog geen harde aantallen en tijdspad voorhanden. Daarnaast wordt naarstig naar andere locaties gezocht om nog meer sociale huurwoningen te kunnen bouwen.

▪ Algemene beeld woningzoekenden voor een sociale huurwoning

In het jaar 2018 zijn er maar liefst 114 sociale huurwoningen beschikbaar gekomen voor huisvesting. Dat is fors meer dan de voorgaande twee jaren. Een deel daarvan, 73 appartementen, had te maken met nieuwbouwprojecten voor sociale huurwoningen (De Haven en De Kampen). De overige 42 woningen zijn bestaande sociale huurwoningen, waarbij na het vertrek van een vorige huurder, de woning kon worden toegewezen aan een nieuwe huurder.

De 114 woningen zijn toegekend aan verschillende doelgroepen als volgt:

- 16 woningen voor 53 vergunninghouders (statushouders met een verblijfsvergunning)
- 22 woningen voor 45 urgenten (inwoners uit Bunschoten die vanuit een overmacht situatie met spoed een sociale huurwoning nodig hebben)
- 43 woningen voor terugkerende ouderen Op de Ree
- 33 woningen voor reguliere woningzoekenden

Aan het eind van het jaar is daarmee de achterstand op te huisvesten vergunninghouders volledig weggewerkt. Volgend jaar kan Bunschoten daardoor met aanzienlijk minder woningen toe voor deze (wettelijke) doelgroep. Verder is het aantal aanvragen voor woningzoekenden voor het verkrijgen van een urgentiestatus dit jaar fors toegenomen. Dit kenmerkt de toenemende woningnood in de sociale huursector en is een beeld dat in meer regio's te zien is. Dit jaar is een vergelijkbaar aantal gehuisvest als vorig jaar.

▪ **Resultaat Woonruimtecommissie - urgente woningzoekenden**

In 2018 zijn 53 officiële aanvragen om urgentie via de woonruimtecommissie verlopen. Een toename van maar liefst 60% ten opzichte van 2017. Van het aantal aanvragen in 2018 zijn er 32 (60%) toegekend, 13 afgewezen en acht hebben (nog) niet tot een definitief besluit geleid. Daarnaast zijn er zo'n 25 gevallen op jaarbasis, waarbij in de voorscreening door de secretaris woonruimtecommissie al wordt afgeraden om het verzoek door te zetten, omdat er geen kans op urgentie bestaat. In de meeste gevallen zet men zo'n aanvraag dan ook niet door. De slagingskans voor urgentie ligt daarmee rond de 41%.

Doordat er dit jaar 32 urgentieaanvragen zijn gehonoreerd, 22 urgentiegevallen hebben geleid tot huisvesting en een vijf urgenties zijn ingetrokken of komen te vervallen (bijvoorbeeld door verhuizing naar een andere gemeente), is het aantal urgenten op de wachtlijst toegenomen van 11 naar 16. De gemiddelde wachttijd ligt op acht maanden, net als vorig jaar.

De wachttijd varieert daarbij tussen drie en 15 maanden. Met name in de laatste twee maanden van 2018 kwamen er weinig woningen beschikbaar.

▪ **Huisvesten statushouders/vergunninghouders**

In 2018 zijn 53 vergunninghouders gehuisvest, verdeeld over 16 woningen. Er is daarmee ruimschoots voldaan aan de taakstelling van dit jaar en ook is de achterstand hiermee ingelopen.

De provincie Utrecht heeft te kennen gegeven dat het toezichtniveau voor deze wettelijke taak kan worden afgeschaald naar het laagste niveau.

Verbonden partijen Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

MooiSticht programma

MooiSticht heeft door de specifieke gemeentelijke taak als verlengd lokaal bestuur één herkenbaar programma Welstands- en monumentenadviesing. De doelstelling van de stichting is de zorg voor de instandhouding en bevordering van het bouwkundig schoon, de welstandszorg, het landschaps- en stedenschoon, waaronder de monumentenzorg, alsmede de zorg voor de ruimtelijke kwaliteit in zijn algemeenheid in de deelnemende gemeenten. Uitgangspunt is steeds het optimaal bedienen van de besturen van de aangesloten gemeenten.

Indicatoren Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

Indicator	Eenheid	Bron	Bunschoten 2018	Nederland 2018
Gemiddelde WOZ waarde	1.000 euro	CBS	276	230
Nieuw gebouwde woningen	Aantal per 1.000 woningen	Basisregistratie adressen en gebouwen	8,5 (2016)	7,2 (2016)
Demografische druk	%	CBS	73,6	69,6
Woonlasten	Euro	COELO	560	649
eenpersoonshuishouden				
Woonlasten	Euro	COELO	572	721
meerpersoonshuishouden				

Wat heeft het gekost?

In onderstaande tabel zijn de baten en lasten opgenomen die aan het programma verbonden zijn.

TABEL

(Bedragen x € 1,-)

		Realisatie 2018	Raming 2018	Raming na wijz. 2018	Afwijking	Incidenteel
Lasten	Ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	248.593	212.593	257.835	9.242	0
	Wonen	835.576	792.291	870.175	34.599	0
	Grondexploitatie	6.604.851	4.222.835	9.807.681	3.202.830	-600.000
	Totaal lasten	7.689.020	5.227.719	10.935.691	3.246.671	-600.000
Baten	Ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	55.585	0	88.242	32.657	0
	Wonen	1.095.581	553.500	850.500	-245.081	216.000
	Grondexploitatie	7.827.237	4.965.061	10.493.756	2.666.520	0
	Totaal baten	8.978.403	5.518.561	11.432.498	2.454.095	216.000
Saldo	Ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	193.008	212.593	169.593	-23.415	0
	Wonen	-260.005	238.791	19.675	279.680	-216.000
	Grondexploitatie	-1.222.385	-742.226	-686.075	536.310	-600.000
	Totaal saldo	-1.289.382	-290.842	-496.807	792.575	-816.000
Kosten per inwoner		-59,75	-13,78	-23,55	36,21	

Toelichting

Op dit programma zijn de lasten € 3.247.000,- lager dan geraamd en de baten € 2.454.000,- lager. Per saldo € 793.000,- voordeliger.

Het onderdeel ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing laat een nadeel zien van € 23.000,- en wordt veroorzaakt door lagere toegerekende salarislasteren (€ 13.000,-), lasten voor inhuur (€ 39.000,-) en lagere overige kosten (€ 59.000,-, onder andere planschade en bestemmingsplannen). Daarnaast heeft een waarde correctie plaatsgevonden van gronden in Rengerswetering (€ 56.000,-, betreft nog niet in exploitatie genomen gronden die gewaardeerd moeten worden tegen agrarische waarde).

Het voordelig saldo op wonen van € 280.000,- wordt veroorzaakt door lagere toegerekende salarislasteren (€ 37.000,-), hogere inkomsten leges omgevingsvergunningen (€ 216.000,-) en ontvangen rente starterfonds (€ 27.000,-).

De grondexploitatie (exclusief bedrijventerreinen, deze zijn opgenomen onder het programma Economie) sluit met een voordeel van € 536.000,- ten opzichte van de begroting. Dit wordt veroorzaakt door per saldo een vrijval van een deel van de voorziening verlieslatende complexen (€ 275.000,-) en betreft de complexen Noordelijke Kampen en Nertsenfarm (vrijval) en Zuyderzee (toevoeging). Vanwege mogelijke risico's is dit bedrag toegevoegd aan de algemene reserve grondexploitatie.

Hogere winstneming dan begroot op het complex Rengerswetering Zuidelijke Kampen (€ 283.000,-) zorgt eveneens voor een voordeel, terwijl daarnaast een niet begrootte bijdrage “bovenplans” is ontvangen van € 42.000,- (wordt gestort in de betreffende reserve). Ook waren er niet aan de grondexploitaties toe te rekenen salarislaster van € 64.000,- (dit bedrag is onttrokken aan de reserve Oostmaat en omgeving).

Zie verder de paragraaf Grondbeleid. Per saldo is een bedrag van € 2.557.000,- overgeboekt ten gunste van de balanspost onderhanden werk.

1.9 Recapitulatie totalen programma's

Onderstaand is een recapitulatie van de totalen per programma opgenomen.

	(Bedragen x € 1,-)		Realisatie 2018	Raming 2018	Raming na wijz. 2018	Afwijking	Incidenteel
	Lasten	Baten	Saldo	Saldo	Saldo	Saldo	
Bestuur en ondersteuning	11.511.491	32.327.829	-20.816.338	-20.477.311	-20.059.856	756.482	1.566.000
Veiligheid	1.446.745	90	1.446.655	1.451.744	1.448.313	1.658	0
Verkeer, vervoer en waterstaat	2.662.407	578.458	2.083.949	2.335.614	2.276.684	192.735	-93.000
Economie	4.828.630	5.560.497	-731.867	173.052	-881.748	-149.881	122.000
Onderwijs	2.066.117	490.644	1.575.473	1.652.797	1.579.315	3.842	-12.000
Sport, cultuur en recreatie	4.367.329	339.680	4.027.649	4.016.363	4.097.063	69.414	0
Sociaal domein	13.828.836	2.659.500	11.169.336	9.548.653	10.197.657	-971.679	37.000
Volksgezondheid en milieu	5.537.894	3.695.934	1.841.960	1.582.606	1.839.379	-2.581	0
Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	7.689.020	8.978.403	-1.289.382	-290.842	-496.807	792.575	-816.000
Subtotaal programma's	53.938.469	54.631.035	-692.567	-7.324	0	692.567	804.000

DEEL 1: Jaarverslag

2. PARAGRAFEN

2.1 Lokale heffingen

(Commissie Bestuur en Middelen)

Het wettelijk kader voor het opstellen van een paragraaf lokale heffingen is opgenomen in artikel 10 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten.

De paragraaf betreffende de lokale heffingen bevat tenminste de geraamde inkomsten, het beleid ten aanzien van de lokale heffingen, een overzicht op hoofdlijnen van de diverse heffingen, een aanduiding van de lokale lastendruk en een beschrijving van het kwijscheldingsbeleid.

Inleiding

De belastingparagraaf behorende bij de begroting 2018 is op basis van deze uitgangspunten opgesteld. Bij de jaarrekening 2018 vindt aansluiting plaats bij deze opzet. De geraamde inkomsten worden daarbij aangevuld met tussentijdse aanpassingen en de definitief gerealiseerde inkomsten. Tevens wordt in deze belastingparagraaf tot uitdrukking gebracht of het beoogde beleid is gerealiseerd. Hierdoor kan de raad van de gemeente Bunschoten de in de begroting verwoorde uitgangspunten beter toetsen aan de behaalde resultaten.

Gemeenschappelijk Belastingkantoor Locosensus Tricijn

Het GBLT voert voor de gemeente de meeste belastingtaken uit. Hierna wordt nader geduid welke taken het GBLT uitvoert en welke taken nog bij de gemeente liggen.

De geraamde en gerealiseerde inkomsten

Belastingen en rechten	Primitieve begroting 2018	Jaarrekening 2018
<i>Belastingen:</i>		
Onroerendezaakbelastingen (GBLT)	€ 3.780.500,00	€ 3.781.500,00
Roerende ruimte belastingen (gem.)	€ 4.500,00	€ 3.500,00
Hondenbelasting (GBLT)	€ 61.500,00	€ 83.000,00
Forensenbelasting (GBLT)	€ 11.500,00	€ 9.000,00
Precariobelasting (GBLT)	€ 853.000,00	€ 863.500,00
Totaal belastingen	€ 4.710.500,00	€ 4.740.500,00
<i>Rechten:</i>		
Afvalstoffenheffing (GBLT)	€ 1.077.000,00	€ 1.082.500,00
Rioolheffing (GBLT)	€ 1.323.500,00	€ 1.372.000,00
Begrafnisrechten (gem.)	€ 359.000,00	€ 381.500,00
Marktgelden (GBLT + gem.)	€ 59.000,00	€ 60.500,00
Ov. Ink. Markt - water/stroomverbruik (gem.)	€ 8.000,00	€ 9.000,00
Afdracht promotiegelden markt (gem.)	€ - 8.000,00	€ - 7.000,00
Havengelden (GBLT)	€ 91.000,00	€ 88.500,00
Secretarieleges en leges burgerzaken (gem.)	€ 393.000,00	€ 401.500,00
Afdracht Rijksleges (gem.)	€ - 153.000,00	€ - 152.500,00
Leges omgevingsvergunning (gem.)	€ 595.000,00	€ 810.500,00
BIZ-bijdrage Haarbrug-Noord (GBLT)	€ 26.000,00	€ 24.500,00
Afdracht BIZ bijdrage aan Stichting (gem.)	€ - 25.000,00	€ - 23.500,00
BIZ-bijdrage Spakenburg centrum (GBLT)	€ 99.000,00	€ 103.500,00
Afdracht BIZ bijdrage Sp. Centrum (gem.)	€ - 98.000,00	€ - 101.500,00
Totaal rechten	€ 3.716.500,00	€ 4.049.500,00
Totaal belastingen en rechten	€ 8.427.000,00	€ 8.790.000,00

Belastingen en rechten 2017 verantwoord in het begrotingsjaar 2018

- GBLT gaf eind 2017 te kennen dat nog een inhaalslag viel te plegen over met name de onroerende zaakbelastingen niet woningen (eigenaren en gebruikers) á € 28.000,-. In de praktijk blijkt dat er slechts € 14.000,- is opgelegd. Een verschil van € 16.000,-. Zo'n € 11.000,- moet nog steeds worden opgelegd in 2019 en het overige € 5.000,- is een negatief effect van afgehandelde bezwaar/beroepschriften WOZ/OZB.

Analyse belastingen 2018

- De opbrengst OZB ligt in lijn met de begroting. Hierin is meegenomen dat GBLT nog aanslagen moet opleggen van € 41.000,- over het jaar 2018 (€ 35.000,- eigenaren en € 6.000,- gebruikers).
- De meeropbrengst van de opbrengst hondenbelasting met € 21.500,- komt deels voort uit het te behoudend begroten van deze opbrengst. Daar tegenover staat dat de door GBLT opgestarte hondencontroles de afgelopen twee jaren een forse groei van deze belastinginkomsten laat zien.
- De overige belastingen geven geen aanleiding tot het maken van een nadere analyse.

Analyse rechten 2018

- De opbrengst afvalstoffenheffing wordt gerealiseerd. Voor de definitieve opbrengst afvalstoffenheffing 2018 wordt nog rekening gehouden met maximaal € 160.000,- aan opbrengst. Deze eindafrekening afvalstoffenheffing diftar 2018 wordt door GBLT opgelegd in het 1^e kwartaal van 2019 (na afloop van het kalenderjaar 2018).
- De meeropbrengst rioolheffing ad € 48.500,- laat zich in eerste instantie verklaren doordat er voorzichtig begroot is. Er kwamen meer woningen gereed gedurende het jaar dan initieel begroot met een gunstig effect op deze heffing. Hierin is meegenomen dat voor deze heffing nog € 20.000,- moet worden opgelegd.
- De opbrengst begrafenisrechten laat een positief resultaat zien van € 22.500,-. Dit resultaat wordt in de egalisatiereserve voor de begraafplaatsen gestopt om de aangegane verplichtingen uit te kunnen betalen voor de komende jaren.
- Havengeld: een tegenvallend resultaat van € 2.500,-. Hierin is meegenomen dat GBLT nog € 5.000,- aan havengeld moet opleggen voor het belastingjaar 2018.
- De leges burgerzaken vertonen in samenhang met de afdrachten een positief resultaat van € 9.000,-.
- De leges omgevingsvergunning (bouwleges) vertonen een positief resultaat van € 215.500,-. De hoge meeropbrengst aan bouwleges, kan verklaard worden uit behoudend begroten versus de aantrekkende markt en daarmee een toename van bouwplannen.
- BIZ afdrachten Haarbrug-Noord en Spakenburg centrum. Voor Haarbrug-Noord is vrijwel alles uitgekeerd, behoudens de nog lopende termijnbedragen die GBLT nog moet incasseren (< € 1.000,-). Voor Spakenburg centrum is het verschil groter vanwege nog lopende beroepsprocedures.

Het beleid ten aanzien van de lokale heffingen

Belastingpolitiek

Bij het opstellen van de ramingen van de inkomsten uit belastingen, bestemmingsheffingen en rechten voor de gemeentelijke begroting 2018 wordt uitgegaan van een vrij beperkte gemiddelde tariefswijziging. Daarbij is als algemeen uitgangspunt een verwacht inflatiepercentage voor 2018 gehanteerd van 1,40%.

WOZ

Jaarlijks wordt er een nieuwe herwaarderingsronde Wet WOZ uitgevoerd. Dit heeft de wetgever bepaald, zodat de WOZ waarderingen actueel zijn en voor meerdere toepassingen gebruikt kunnen worden. De nieuwe herwaarderingsmet peildatum 1 januari 2017 gelden voor het belastingjaar 2018. Deze waarderingen gelden ook voor het woningwaarderingssysteem, het puntensysteem dat de maximale huurprijs van huurwoningen bepaalt. Hierdoor krijgen huurders weer een belang bij deze waardering, wat leidt tot meer beschikkingen.

De gemiddelde waardestijging voor woningen bedraagt 5,64% en de gemiddelde waardedaling voor de niet-woningen bedraagt 2,26%. Deze gemiddelde waardestijging van woningen en waardedaling van niet-woningen, voortkomend uit de jaarlijkse herwaarderingsmet Wet WOZ, worden gecompenseerd middels bijstelling van de tarieven onroerende zaakbelastingen. Een herwaardering levert de gemeente dan ook geen geld op bij waardestijgingen en kost de gemeente geen geld bij waardedalingen. Naast dit herwaarderingseffect kan de gemeente overigens wel tariefmaatregelen nemen die daarvan los staan. Over het algemeen vindt inflatiecorrectie plaats over de tarieven.

Beleidsadvisering belastingen 2018

De beleidsadvisering bestaat naast geplande voorstellen ook regelmatig uit niet op voorhand te voorspellen zaken die op directieniveau, collegeniveau of raadsniveau moeten worden besloten. Voor het jaar 2018 is onderstaande aan de raad en commissie Bestuur en Middelen voorgelegd.

- Belastingvoorstellen 2019
- Resultaat tussentijdse draagvlakmeting BIZ 2018 Spakenburg-Centrum 2016-2020

Overzicht op hoofdlijnen van de diverse taken belastingen en WOZ

Ervaringen met GBLT tot heden:

- De uitvoering van de Wet WOZ is tijdig en compleet door GBLT uitgevoerd, waarbij een herwaardering WOZ voor de gemeente ook heeft geleid tot tijdige resultaten voor de belastingvoorstellen 2019.
- De herwaardering wet WOZ voor de gemeente Bunschoten is uitgevoerd met inachtneming van de netto gebruiksoppervlakte (een wettelijke eis vanaf het jaar 2022; wordt projectgewijs opgepakt voor de zes gemeenten, waarbij Bunschoten als pilot fungeerde).
- De Waarderingskamer heeft de resultaten van de WOZ waardering goed bevonden, waardoor GBLT tijdig kon beschikken.
- GBLT voor de gemeente Bunschoten (dit derde jaar van dienstverlening) de WOZ en belastingprocessen dusdanig heeft ingeregeld dat tijdige aanslagoplegging grotendeels gerealiseerd is. Er resteert nog een klein aantal OZB aanslagen, rioolheffing en enig havengeld 2018 die in 2019 worden opgelegd. Dat daarnaast de diftar eindafrekening 2018 nog moet worden opgelegd is logisch, omdat dit pas kan na afloop van het kalenderjaar.
- Aandachtspunt is blijvende afstemming tussen de vastgoed basisgegevens BAG/BGT/BOR van de gemeente en WOZ van GBLT. De komende tijd worden hiertoe afspraken gemaakt om tot nadere samenwerking en efficiënte werkprocessen te komen.
- De BIZ bezwaarschriften Spakenburg centrum 2018 zijn allemaal afgehandeld en niet-ontvankelijk en/of ongegrond verklaard. Er zijn nog 13 beroepsprocedures BIZ die lopen.
- Er zijn in 2018 voor het eerst een kleine 6.000 aanslagen afvalstoffenheffing diftar 2017 verzonden. Hier zijn 37 bezwaren op binnengekomen. Daarvan zijn er 12 gehonoreerd, voor vrij kleine bedragen aan doorgevoerde correcties tot een totaalbedrag van € 161,25. De overige 25 bezwaren zijn ongegrond verklaard.

Begroting en realisatie

Bij het onderdeel 'geraamde inkomsten' staan de behaalde inkomsten van de verschillende belastingen en rechten (blz. 71). Daarbij zijn ook verklaringen gegeven over afwijkingen in relatie tot de begrote opbrengsten. Hieronder worden de belangrijkste rechten geplaatst in samenhang met de kosten voor het uitvoeren van de daarbij behorende gemeentelijke taak.

Afvalstoffenheffing

De tarieven zijn voor 2018 verhoogd met de inflatie van 1,40%.

Bedragen in € x 1,-	Begroting 2018		Rekening 2018	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten
Kosten reiniging	1.804.935		1.923.396	
Mutatie egalisatiereserve		177.935		316.918
Aandeel straatvegen/papierbakken	45.000		45.000	
Afvalstoffenheffing				
▪ Vastrecht		887.000		922.519
▪ Variabelrecht/diftar		190.000		160.105
Verrekening groen/veegafval		40.000		40.000
Opbrengst oud papier/kunststof		662.000		635.597
Dividend ROVA		117.000		117.257
BTW component	224.000		224.000	
Totaal	2.073.935	2.073.935	2.192.396	2.192.396

Toelichting:

De hogere lasten van € 118.000,- worden veroorzaakt door hogere kosten voor de inzameling en verwerking van restafval (€ 126.000,-) en PMD (€ 38.000,-) en lagere toegerekende salarislasteren en overige kosten (€ 46.000,-). De inkomsten van oud papier, PMD etc. waren lager dan begroot (€ 26.000,-) onder andere als gevolg van dalende marktprijzen. Ten opzichte van de tussentijdse rapportage extra lasten van € 144.000,- ten laste van de egalisatiereserve.

In de begrootte onttrekking aan de egalisatiereserve (€ 178.000,-) waren de hogere kosten voor extra PMD inzameling (van vier- naar tweewekelijks), luierinzameling (totaal € 93.000,-) en afvalstoffenbelasting al opgenomen (totaal € 25.000,-). Ook de lagere opbrengst diftar van € 60.000,- (oorspronkelijke raming bijgesteld van € 250.000,- naar € 190.000,-) was verwerkt (uiteindelijk blijkt deze opbrengst nog € 30.000,- lager te zijn, maar dit wordt gecompenseerd door een hogere opbrengst vastrecht).

Het dividend van de ROVA (over 2017) was hoger dan begroot, namelijk € 65.000,- (dit is gemeld in de tussentijdse rapportage en bijgesteld middels een begrotingswijziging en komt ten gunste van de afvalstoffenheffing).

Rioolheffing

De tarieven zijn voor 2018 met 5,40% verhoogd.

Bedragen in € x 1,-	Begroting 2018		Rekening 2018	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten
Kosten riolering	1.133.182		1.147.108	
Aandeel baggeren grachten	80.000		80.000	
BTW component				
Mutatie egalisatiereserve		32.182	2.268	
Toevoeging voorziening riolering	142.500		142.500	
Rioolheffing		1.323.500		1.371.876
Totaal	1.355.682	1.355.682	1.371.876	1.371.876

Toelichting:

Er waren vooral hogere baten rioolheffing (€ 48.000,-) tegenover iets hogere onderhoudslasteren (€ 17.000,-). Lagere kapitaallasteren (achterblijven van de geplande investeringen) van € 66.000,- zijn gestort in een voorziening "van derden verkregen middelen".

Begraafrechten

De tarieven voor 2018 zijn verhoogd met 2,00%.

Bedragen in € x 1,-	Begroting 2018		Rekening 2018	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten
Kosten begraven	396.179		393.467	
Mutatie egalisatiereserve		37.179		11.911
Begraafrechten		359.000		381.556
Totaal	396.179	396.179	393.467	393.467

Toelichting:

Door een hogere opbrengst begraafrechten van € 22.000,- en per saldo iets lagere lasten (€ 3.000,-) kon € 25.000,- minder onttrokken worden aan de egalisatiereserve dan begroot.

Marktgelden

De tarieven voor 2018 zijn met 1,40% verhoogd.

Bedragen in € x 1,-	Begroting 2018		Rekening 2018	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten
Kosten markt	56.082		69.097	
Mutatie egalisatiereserve	10.918		364	
Marktgelden		59.000		60.411
Opbrengst water/stroomverbruik		8.000		9.050
Totaal	67.000	67.000	69.461	69.461

Toelichting:

De hogere lasten van € 13.000,- worden veroorzaakt door hogere doorberekende salarislasten (onder andere marktvegen, inclusief aandeel overhead) ten opzichte van de begroting.

Leges

De tarieven voor 2018 zijn met 1,40% verhoogd, behoudens enige specifieke aanpassingen.

Bedragen in € x 1,-	Begroting 2018		Rekening 2018	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten
Algemene dienstverlening	406.000	394.000	390.617	403.199
Omgevingsvergunningen	595.000	595.000	512.956	810.544
Europese richtlijn	10.000	10.000	10.000	10.000

Toelichting:

Bij de omgevingsvergunningen is door een toename van de bouwactiviteiten een hogere opbrengst leges te zien. Bij de tussentijdse rapportage bijgesteld met € 70.000,-, terwijl werkelijk nog € 216.000,- meer is ontvangen (dit is incidenteel en hier staan niet direct hogere kosten tegenover).

Conclusies kostendekking rechten in relatie tot egalisatiereserves

Voor de legesheffing geldt geen egalisatiereserve, omdat dit niet binnen de fiscaal juridische regelgeving past. Voor de verschillende rechten bestaan echter wel egalisatiereserves.

Uitgangspunt voor deze reserves is dat zij een maximaal negatief of positief saldo mogen hebben. Daarbij geldt een bandbreedte van -5% en +5% van de (begrote) jaaropbrengsten leges en rechten. Indien het resultaat binnen deze bandbreedte valt, dan is sprake van 100% kostendekking van deze rechten. Komen ze beneden de ondergrens, dan zijn voor de dan komende jaren wellicht aanvullende tariefmaatregelen nodig of moet worden bezien of de uitgavenkant (verder) omlaag kan worden gebracht. Gaat de egalisatiereserve over de bovengrens, dan kunnen in feite de dan komende jaren de tarieven omlaag, tenzij er uiteraard ontwikkelingen zijn waardoor ook de kosten (gaan) toenemen.

Heffing en invordering gemeentelijke belastingen door GBLT

Heffing

De combinatiebeschikkingen/aanslagbiljetten gemeentelijke en waterschapsbelastingen 2018 zijn opgelegd. Het gaat hierbij om een gecombineerde aanslag van de volgende zaken:

- Beschikkingen Wet WOZ
- Onroerendezaakbelastingen
- Afvalstoffenheffing
- Rioolheffing
- Hondenbelasting
- BIZ heffing Haarbrug-Noord 2018
- BIZ heffing Spakenburg- Centrum 2018
- Verschillende waterschapheffingen

Er zijn circa 10.000 aanslagen opgelegd. Gelijktijdig is ook de eindafrekening afvalstoffenheffing diftar 2017 opgelegd (circa 6.000).

Naast het grote combinatie kohier gemeentelijke en waterschapbelastingen zijn dit jaar nog meer aanslagen verzonden voor een aantal andere kohieren.

Dit betreft meerdere aanvullingskohieren (circa 1.000 aanslagen) voor:

- de gemeentelijke en waterschap-belastingen 2018
- kohieren precariobelasting 2018
- kohier precariobelasting kabels & leidingen 2018
- havengelden 2018
- marktgelden 2018
- forensenbelasting 2018

Ook worden er jaarlijks voor de leges, de roerende ruimtebelastingen en de verlengingsvoorstellen grafrecht zo'n 1.000 nota's opgelegd via de gemeente Bunschoten.

Het opleggen van de aanslagen en nota's voor 2018 heeft geleid tot een aantal verzoeken om ontheffingen en bezwaarschriften. Hieronder de kengetallen voor 2018 en in meerjarenperspectief

	2018	Toegewezen of vernietigd	Afgewezen of ingetrokken	Nog af te handelen
Bezwaarschriften gecombineerde aanslag, gemeentebelastingen	519	449 (87%)	49 (9%)	21 (4%)
Bezwaarschriften <u>WOZ</u> - waarde en/of afbakening	191	60 (31%)	128 (67%)	3 (2%)
Totaal	710	509	177	24

		2016	2017	2018
Bezwaarschriften gecombineerde aanslag, gemeentebelastingen		317	505	519
Bezwaarschriften <u>WOZ</u> - waarde en/of afbakening		249	458	191
Totaal		563	963	710

Toelichting:

In 2017 heeft GBLT geconstateerd, dat het aantal bezwaren gemeentelijke belastingen en WOZ aanzienlijk toenam. Hiervan was sprake bij meerdere gemeenten. Voor de WOZ is als oplossing gekozen om extra vooroverleg te introduceren met een aantal belastingplichtigen (onder andere de woningcorporatie), waardoor het aantal bezwaren in 2018 significant is teruggelopen.

Voor het aantal bezwaren gemeentelijke belastingen valt nog geen dalende tendens te constateren. Daarbij moet worden opgemerkt dat in 2018 meer aanslagen zijn opgelegd dan in 2017 vanwege de eindafrekening diftar 2017. GBLT geeft aan dat zij meer bezwaren registreert dan de gemeente doordat zij een strikte scheiding tussen de front- en backoffice hanteren qua werkzaamheden.

Invoordering

In onderstaande tabel staan de prestatiegegevens over het invorderingsbeleid.

PRESTATIEGEGEVENS	2016	2017	2018
Percentage belastingen			
- reeds ingevorderd	98,8%	98,5%	96,9%
- kwijtschelding	0,7%	0,6%	0,6%
- oninbaar	0,3%	0,2%	0,0%
- debiteurensaldo *	0,2%	0,7%	2,5%
* Aantal nog in te vorderen vanwege:			
- automatische incasso, recent opgelegd of net vervallen	26	80	466
- betalingsregeling	4	26	44
- aanmaning, dwangbevel, overige fases van invordering	52	203	190
Totaal	82	309	700

Toelichting:

Alleen bij de fase 'aanmaning, dwangbevel en overige fases van invordering' is nog gerede kans dat dit geld niet helemaal kan worden ingevorderd. Het gaat over € 70.000,- aan geheven belastingen over 2018, € 30.000,- over 2017 en € 12.000,- over 2016. Hiervoor is een voorziening oninbaarheid opgenomen van € 39.707,-.

GBLT verwacht dat uiteindelijk tussen de € 24.000 en € 28.000,- per jaar niet ingevorderd kan worden over het totale bedrag aan heffingen. Deze trend geldt voor de jaren 2016 tot en met 2018. Gemiddeld komt het percentage oninbaar over deze jaren op 0,35% van het netto opgelegde aanslagbedrag.

Aanduiding van de lokale lastendruk

Lokale lastendruk

Er is voor 2018 een toenemende lastendruk voorzien voor personen met een koopwoning met een gemiddelde woningwaarde van 0,81%. Voor mensen met een huurwoning geldt een toename van de belastingdruk van gemiddeld 3,25%. De verhouding ligt anders, omdat zij geen aanslag onroerendezaakbelastingen ontvangen, maar alleen afvalstoffenheffing en rioolheffing.

COELO

Het COELO onderzoekt jaarlijks de lokale lastendruk in het land. Uit deze rapportage kan het eigen lastenniveau in relatie tot het landelijke niveau worden beoordeeld. Hieronder staat een korte uitwerking met nadere opmerkingen en conclusies met verwijzingen naar de belangrijkste passages uit het rapport.

Positie lastendruk gemeente

De gemeente Bunschoten staat dit jaar op de elfde positie van goedkoopste gemeenten in het land voor de gecombineerde aanslag gemeentelijke belastingen (onroerende zaakbelastingen, rioolheffing en afvalstoffenheffing) voor een meerpersoonshuishouden met een eigen woning. Het betreft een rangorde tussen 387 gemeenten.

Beschrijving van het kwijtscheldingsbeleid

Huidig beleid

In de gemeente Bunschoten bestaat de mogelijkheid voor particulieren om kwijtschelding aan te vragen:

- voor de onroerendezaakbelastingen, afvalstoffenheffing (vastrecht) en rioolheffing;
- voor alle overige gemeentelijke heffingen bestaat geen mogelijkheid voor kwijtschelding;
- waarbij uitgegaan wordt van 100% van de bijstandsnorm;
- in afwijking hiervan geldt een andere kwijtscheldingsnorm voor inwoners die de pensioengerechtigde leeftijd hebben bereikt. Voor deze personen geldt de norm 100% netto AOW + deel KOB;
- Het GBLT schakelt de Stichting Inlichtingenbureau jaarlijks in voor een gratis screening op eerder gehonoreerde aanvragen, waarbij wordt getoetst of men (wederom) in aanmerking komt voor automatische kwijtschelding.

In de gemeente Bunschoten bestaat de mogelijkheid voor ondernemers om kwijtschelding aan te vragen voor privé schulden:

- voor de onroerendezaakbelastingen, afvalstoffenheffing (vastrecht) en rioolheffing;
- voor alle overige gemeentelijke heffingen bestaat geen mogelijkheid voor kwijtschelding;
- als ondernemers een bijstandsuitkering ontvangen op grond van het besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz).

Prestatiegegevens kwijtschelding

In onderstaand overzicht staan de prestatiegegevens over de afhandeling van de kwijtscheldingsverzoeken (in meerjarenperspectief).

	2016	2017	2018
Automatisch toegekend	76	81	102
Aangevraagd	150	162	182
Afgewezen/ingetrokken	59	61	53
Toegewezen	161	181	177
Nog in behandeling	6	1	54*
Ontvangen beroepen	9	6	6
Toegekende beroepen	1	3	0
Afgewezen beroepen	7	3	3
Beroep nog in behandeling	1	0	3
Totaalbedrag kwijtschelding (x € 1.000,-)	49	48	46

* Enige achterstand vanwege inrichting kwijtscheldingsmodule 2.0.

Uitsplitsing kwijtschelding 2018 per belastingsoort:

Automatisch of op verzoek	Onroerende zaak-belastingen	Afvalstoffenheffing	Rioolheffing
Totaal per belastingsoort	€ 0	€ 19.000	€ 23.500
Prognose als alle verzoeken zijn afgehandeld	€ 0	€ 20.800	€ 25.500

Er is in totaal € 44.600,- aan kwijtschelding verleend in 2018 (waarvan € 42.500,- over 2018, € 1.800,- over 2017 en € 300,- over 2016). Wanneer alle verzoeken zijn afgehandeld verwacht GBLT uit te komen op € 46.300,- verleende kwijtschelding over 2018. Dit is iets minder dan vorig jaar. GBLT heeft de aanvragen vereenvoudigd voor het geautomatiseerde kwijtscheldingsproces. Het proces moet nog verder doorontwikkeld worden en verwacht wordt dat dit nog verder geautomatiseerd kan worden. GBLT verwacht dat het aantal toewijzingen nog iets afneemt.

2.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

(Commissie Bestuur en Middelen)

Het wettelijk kader voor het opstellen van een paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing is opgenomen in artikel 11 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten.

Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen:

- *De weerstandscapaciteit, zijnde de middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken.*
- *Alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie.*

De paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing bevat tenminste een inventarisatie van de weerstandscapaciteit, de risico's en het beleid daarover. Ook, sinds de begroting 2016, zijn enkele kengetallen verplicht in deze paragraaf, met een beoordeling van de onderlinge verhouding tussen de kengetallen in relatie tot de financiële positie.

Het weerstandsvermogen is te omschrijven als 'de mate waarin de gemeente Bunschoten in staat is middelen vrij te maken om financiële risico's op te vangen, zonder dat dit ten koste gaat van het bestaande beleid van de gemeentelijke dienstverlening'. Deze formulering is zo gekozen, omdat het niet wenselijk is, vooral na de doorgevoerde bezuinigingen, dat er opnieuw moet worden bezuinigd en/of omgebogen indien zich onverwachts substantiële tegenvallers voordoen.

Notitie weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen is een indicator voor de robuustheid van de financiële positie van de gemeente. Om te kunnen vaststellen of het weerstandsvermogen voldoende is, moeten de belangrijkste risico's worden geïnventariseerd en gerelateerd aan de middelen en mogelijkheden die de gemeente heeft om de financiële gevolgen van dergelijke niet begrote zaken te kunnen opvangen. Vooral voor de grondexploitatie is het van belang de risico's te onderkennen. Dit heeft ertoe geleid dat in 2017 is gestart met de inventarisatie van de risico's. Dit is in 2018 verder uitgewerkt, het wordt afgezet tegen het beschikbare weerstandsvermogen en is de basis voor de begroting 2019.

Op basis van de geldende notitie weerstandsvermogen (2015) is de minimale stand van de reserve algemene dienst bepaald op € 4 miljoen (inclusief € 1 miljoen voor Sociaal Domein). De reserve grondexploitatie op minimaal één miljoen euro boven de in de grondexploitatie opgenomen risico's. Die zijn bepaald op € 1,5 miljoen (Noordelijke kampen) en € 1,2 miljoen (voornamelijk Haarbrug-Zuid). De benodigde stand kan worden berekend op totaal € 7,7 miljoen.

Uit de tabel ontwikkeling weerstandsvermogen die hierna staat, blijkt dat de benodigde stand hoger uitkomt. Dit is inclusief de opbrengst precariorecht, waarvan is besloten dat dit wordt toegevoegd aan de reserve algemene dienst. De cumulatieve opbrengst die tot en met 2018 in de algemene reserve is opgenomen bedraagt € 2.671.000,-.

Op de volgende bladzijde staat een overzicht van de weerstandscapaciteit. Hieronder volgt een toelichting op deze tabel.

Toelichting

Onbenutte belastingcapaciteit

Het begrip onbenutte belastingcapaciteit is afgeleid van de normen die worden gehanteerd voor een artikel 12 gemeente. Ten opzicht van de raming is er een verschil van € 294.000,-, dit wordt veroorzaakt door een stijging van de WOZ-waarde welke als grondslag dient voor de berekening van de onbenutte belastingcapaciteit.

Het artikel 12 beleid voor de onderdelen riolering en reiniging blijft onveranderd 100% kostendekkend. In de begroting is dat ook het uitgangspunt, waarbij wordt opgemerkt dat hierbij ook de mutaties in de egaliseringsreserves zijn meegenomen. Voor wat betreft de jaarlijkse exploitatie is er een weerstandscapaciteit van gemiddeld € 2,6 miljoen (afgerond).

In de vermogenssfeer (exclusief precario) is een stijging te zien naar een niveau van € 8,8 miljoen. Ten opzichte van het door de raad bepaalde minimale (en tevens maximale) omvang van € 7,7 miljoen, een extra buffer van € 1,1 miljoen. Ten opzichte van de begroting is het gelukt een hogere buffer aan te leggen.

Ontwikkeling weerstandsvermogen/capaciteit

<i>Bedragen x € 1.000,-</i>	Raming	Werkelijk	Vershil
Jaarlijks exploitatie			
Onbenutte belastingcapaciteit	2.195	2.489	294
Stelpost onvoorziene uitgaven	105	105	0
Totaal jaarlijkse exploitatie	2.300	2.594	294
Vermogenssfeer (31/12 v/h jaar)			
Reserve algemene dienst (excl. precario)	5.258	5.026	-232
Reserve grondexploitatie	2.875	3.782	907
	8.133	8.808	675
Precario kabels en leidingen (cumulatief)	2.704	2.671	-33
Totaal vermogenssfeer	10.837	11.479	642
Totaal voor opvang risico's	13.137	14.073	936

Risico's

Het in beeld brengen van de risico's is een belangrijk onderdeel van deze paragraaf. Naast de nadruk op de risicoanalyse van de grondexploitatie geldt dit ook voor de ontwikkelingen binnen het Sociaal Domein. In 2017 is een eerste aanzet gegeven voor de inventarisatie van de risico's, welke in 2018 verder zijn uitgewerkt.

Financiële risico's

Bij de financiële risico's kan er onderscheid worden gemaakt met betrekking tot de risico's die voortvloeien uit het eigen beleid, uit het beleid van andere overheden, samenwerking met andere gemeenten c.q. instanties, uit voor gemeenten autonome ontwikkelingen (bijvoorbeeld economische en maatschappelijke ontwikkelingen) en ten slotte nog uit het doen en/of nalaten van anderen.

Wet afschaffing precario op kabels en leidingen

De Tweede Kamer heeft besloten de heffing van precario op kabels en leidingen af te schaffen met ingang van 1 januari 2022. Deze inkomsten zijn als incidenteel aangemerkt en gestort in de algemene reserve.

Dubieuze debiteuren

Voor de dubieuze debiteuren wordt bij de jaarrekening een voorziening dubieuze debiteuren gevormd, die vervolgens wordt aangewend voor het verlagen van het debiteurensaldo. Van jaar tot jaar wordt deze ontwikkeling gevolgd bij de jaarrekening. In de jaarrekening 2018 is voor dit onderdeel een voorziening getroffen van € 726.000,-. Het grootste deel van deze post betreft debiteuren sociale zaken (€ 645.000,-) Voor de beoordeling van deze debiteuren wordt uitgegaan van percentages oninbaar per soort vordering.

Verzekeringen

Daar waar mogelijk voorzienbare risico's ontstaan heeft de gemeente deze zoveel mogelijk afgedekt door het afsluiten van verzekeringen. Er is wel een toenemende claimbewustheid van de burger gesignaleerd.

Grotere aansprakelijkheid vindt zijn weerslag in de kosten van de verzekeringen tegen deze risico's en verder door een verhoging van het eigen risico bij zaak- en vermogensschades. Deze schades worden doorgestuurd naar de verzekering, die de verdere afhandeling voor haar rekening neemt. Bij schades onder het eigen risico worden de kosten in rekening gebracht bij de gemeente. Het gaat veelal om relatief kleine bedragen.

Sinds 2018 heeft gemeente Bunschoten de aansprakelijkheidsverzekering ondergebracht bij een andere verzekeraar. De ervaringen zijn positief.

Verhaal van schade

Wanneer er door derden schade veroorzaakt wordt aan gemeentelijke eigendommen, worden deze verhaald als de veroorzaker bekend is. In 2018 zijn diverse schades verhaald.

Garantieverstrekkingen

Het WEW staat garant voor de risico's van hypotheek. De gemeente en het Rijk zijn achtervangovereenkomsten aangegaan waarbij zij beiden voor 50% garant staan voor eventuele liquiditeitsstekorten. Bij tekorten hebben zij de verplichting renteloze leningen te verstrekken aan het WEW.

Door de Rijksoverheid wordt er op geattendeerd voorzichtig te zijn met het verstrekken van garanties. Vooral instellingen in de sport- en zorgsector moeten in eerste instantie aankloppen bij het voor die sector betreffende waarborgfonds, waarbij de gemeente als achtervang optreedt.

Voor het verstrekken van achtervangovereenkomsten ten behoeve van leningen voor woningbouwverenigingen geldt een vergelijkbare regeling. De gemeente staat evenals de Stichting WSW voor 50% garant voor de rente en aflossing van de leningen.

Open-einde regelingen

In de begroting zijn een aantal open-einde regelingen opgenomen. Met regelingen die gekenmerkt worden door een open-einde regeling wordt bedoeld dat het volume van de aanspraken op de betreffende voorzieningen door de gemeente niet beïnvloedbaar en dus niet beheersbaar is. Voorbeelden hiervan zijn het beroep op de Wet Werk en Bijstand (BUIG), schuldsaneringen, de Wet maatschappelijke ondersteuning en vervoer van leerlingen naar speciaal onderwijs. Ook de uitvoering van de Wsw kan hierbij worden betrokken.

Het zijn vooral ontwikkelingen binnen het Sociaal Domein waarvoor is afgesproken dat voor- en nadelen in principe binnen het domein moeten worden verrekend, waarbij ook gebruik kan worden gemaakt van de daarvoor beschikbare egaliseringsreserve Sociaal Domein.

Risicoanalyse

In 2018 is de eerste risicoanalyse uitgevoerd, dit onderzoek valt onder het zo genoemde verordening van artikel 213a gemeentewet. De risico's van de gemeente Bunschoten zijn in de breedste zin van het woord geïnventariseerd, de top vijf risico's zijn hierna weergegeven.

Nr.	Risico (Bedragen x € 1,-)	Financieel risico	Kans	Financieel gevolg
1	Aansprakelijkheidsstelling (in de breedste zin van het woord bijvoorbeeld: afgeven vergunningen, gladheidsbestrijding, riolering, bodemvervuiling, aanvaring veerpont, letsel speeltoestellen, <u>awb</u> procedures, faillissement (van aannemer waar de gemeente verantwoordelijk voor is), seizoen afhankelijke risico's (storm- en vuurwerkschade) en dergelijke.	€ 1.100.000	50%	€ 550.000
2	Claimcultuur Sociaal Domein neemt toe. Budget niet goed bepaald door geen historie en meer zorgvraag.	€ 500.000	80%	€ 400.000
3	De marktprijzen stijgen door krapte in de markt bij de leveranciers en bij aanbestedingsprocedures.	€ 500.000	80%	€ 400.000
4	De vraag naar aspecten in het Sociaal domein (onder andere jeugdzorg en bijstand) wordt meer, door laagdrempeligheid en de eigen bijdrage wordt niet meer inkomensafhankelijk. De kosten gaan omhoog door mogelijke niet ingekochte zorg, het doorzetten van speciale gevallen door te weinig mankracht en rechtszaak kosten door te weinig dossier tijd.	€ 500.000	80%	€ 400.000
5	Dalende algemene uitkering (Sociaal Domein, rijks bezuinigingen en herverdelingen)	€ 315.000	80%	€ 252.000
	Totaal	€ 2.915.000		€ 2.002.000

Er is voor € 4,2 miljoen totaal aan financieel gevolg geïnventariseerd binnen de gewone dienst. Als er gekeken wordt naar de risico's die boven de 75% kans uitkomen, dan kan het voor komen dat deze risico's zich vaak voordoen. Als deze risico's zich vaak voordoen, dan dienen deze risico's op termijn structureel in de begroting opgenomen te worden.

Het totale weerstandsvermogen van € 14,1 miljoen gecorrigeerd met de geïnventariseerde risico's van de grondexploitatie van € 2,7 miljoen betekent een restant van € 11,4 miljoen voor de opvang van risico's binnen de gewone dienst. Deze opvang ten opzichte van de geïnventariseerde risico's binnen de gewone dienst betreft een ratio van het weerstandsvermogen van 2,71. Hieruit kan geconcludeerd worden dat de gemeente Bunschoten de mogelijke financiële risico's goed kan dekken.

Sociaal Domein

Participatiewet

In dit kader worden de ontwikkelingen in de sociale werkvoorziening genoemd. Het RWA voert voor Bunschoten de Wsw uit.

Jeugdwet en Wmo/AWBZ

In de verschillende beleidsnota's is in een aparte paragraaf aandacht besteed aan de mogelijke risico's en de te treffen beheersmaatregelen. Voor de opvang van risico's is de egalisatiereserve Sociaal Domein beschikbaar.

Rente

Een moeilijk voorspelbare en door de gemeente niet te beïnvloeden grootte is de rente. Een aantal elementen bepaalt eigenlijk het positieve of negatieve renterisico:

- Onzekerheid over de korte rente
- Onzekerheid over de rente bij renteaanpassingen
- Onzekerheid over de rente bij aan te trekken geldleningen voor nieuwe investering

In de paragraaf Financiering is de financieringsplanning uitgewerkt. De rentes zijn op dit moment nog steeds laag, maar trekken wel aan.

Financiële kengetallen

Nr.	Kengetal	Rekening 2017	Begroting 2018	Rekening 2018
1a	Netto schuldquote	75,8%	119,2%	62,1%
1b	Netto schuldquote -/- verstrekte leningen	68,3%	109,6%	56,2%
2	Solvabiliteitsratio	17,1%	18,3%	22,4%
3	Kengetal grondexploitatie	52,2%	61,7%	35,2%
4	Structurele exploitatieruimte	0,9%	2,7%	2,4%
5	Belastingcapaciteit	78,4%	76,7%	80,2%

- **Netto schuldquote:** De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen. De schuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie (>130 = hoge schuld). Uit het overzicht blijkt dat de daling zich doorzet. De verwachting is dat dit zich doorzet in de komende jaren, waarbij de ontwikkeling van de grondexploitatie een belangrijke factor is.
- **Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen:** Dit is dezelfde indicator als hiervoor beschreven, maar dan gecorrigeerd met het aandeel van de verstrekte leningen (>130 = hoge schuld).
- **De solvabiliteitsratio:** Dit geeft een indicatie in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te kunnen voldoen. Het eigen vermogen (reserves en resultaat overzicht baten en lasten) wordt uitgedrukt in een percentage van het balanstotaal (>20 = goed). Te zien is een verdere verbetering ten opzichte van de jaarrekening 2017. Een belangrijke factor in dit geheel is de daling van de boekwaarde van de post voorraden (gronden in exploitatie en een stijging van de reservepositie).
- **Kengetal grondexploitatie:** Voor de berekening van dit kengetal wordt de bouwgrond in exploitatie gedeeld door de totale baten uit de programmabegroting of jaarstukken en uitgedrukt in een percentage. Dit kengetal is opgenomen, omdat de afgelopen jaren is gebleken dat de grondexploitatie een forse impact kan hebben op de financiële positie van de gemeente. Te zien is hier een verdere daling ten opzichte van het jaar 2017. Dit effect is het gevolg van een forse daling van de boekwaarde van de post voorraden en anderzijds een hoger bedrag van de totale baten.
- **Structurele exploitatieruimte:** De structurele exploitatieruimte wordt bepaald door het saldo van de structurele baten en lasten en het saldo van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan de reserves gedeeld door de totale baten en uitgedrukt in een percentage. Een begroting waarvan de structurele baten hoger zijn dan de structurele lasten is meer flexibel dan waar dit in evenwicht is. Voor 2018 is dit het geval.
- **Belastingcapaciteit woonlasten meerpersoonshuishouden:** De ruimte die een gemeente heeft om haar belastingen te verhogen wordt vaak gerelateerd aan de totale woonlasten. Het COELO publiceert dit in de Atlas van de lokale lasten. Onder woonlasten wordt de OZB verstaan, de rioolheffing en de afvalstoffenheffing voor een woning met een gemiddelde WOZ-waarde in de betreffende gemeente. Deze uitkomst wordt vergeleken met het landelijk gemiddelde en uitgedrukt in een percentage. Bekend is dat Bunschoten al jaren lager scoort dan het landelijk gemiddelde.

Vergelijkend overzicht reserves 2018

Naam reserve	Saldo 1-1-2018	Saldo 31-12-2018
<i>Algemene reserves</i>		
Reserve algemene dienst (incl. resultaat na bestemming)	7.104.963	8.390.136
Totaal algemene reserves	7.104.963	8.390.136
<i>Bestemmingsreserves</i>		
Toekomstvisie	775.877	591.836
Startersleningen	144.528	68.000
Stimulerings- en vangnetleningen Nieuwe Schans	382.845	169.000
Sociaal Domein	0	0
Totaal bestemmingsreserves	1.303.250	828.836
<i>Egalisatiereserves</i>		
Afvalstoffenheffing	564.621	247.702
Rioolrechten	198.433	200.700
Marktgelden	987	1.351
Begraafrechten	237.765	225.854
Totaal egalisatiereserves	1.001.806	675.608
<i>Grondexploitatie</i>		
Algemene reserve	2.793.608	3.782.379
Bovenplanse voorzieningen	769.431	1.232.729
Reserve Oostmaat	272.268	208.227
Totaal grondexploitatie	3.835.307	5.223.335
Totaal generaal reserves	13.245.327	15.117.915

2.3 Onderhoud kapitaalgoederen

(Commissie Bestuur en Middelen)

Het wettelijk kader voor het opstellen van een paragraaf onderhoud kapitaalgoederen is opgenomen in artikel 12 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten.

De paragraaf onderhoud kapitaalgoederen bevat (voor zover van toepassing) tenminste de volgende kapitaalgoederen:

- *Wegen;*
- *Riolering;*
- *Water;*
- *Groen;*
- *Gebouwen.*

Van deze kapitaalgoederen wordt het beleidskader met daarbij de voortvloeiende financiële consequenties en de financiële consequenties vertaald in de begroting.

De gemeente Bunschoten voegt ook nog andere onderdelen aan deze paragraaf toe.

Wegen

Beleidskader

- Beheerplan Onderhoud Wegen 2010-2011 geactualiseerd 2013
- Gemeentelijk Verkeer en Vervoer Plan 2013-2017

Informatie

Het areaal aan verhardingen in de openbare ruimte, dat in beheer en onderhoud is bij de gemeente, wordt via een geautomatiseerd wegbeheersysteem actueel gehouden.

Elke twee jaar wordt de onderhoudstoestand van de verhardingen, volgens de landelijke CROW-methodiek, globaal visueel geïnspecteerd. De inspectieresultaten worden vervolgens in het wegbeheersysteem verwerkt. Aan de hand van de resultaten wordt de restlevensduur van de verharding bepaald. Dit vormt de basis waarmee de onderhoudsplanning wordt gemaakt.

Eind 2018 is gestart met het opstellen van een nieuw beheerplan voor de periode 2019 – 2023.

De jaarlijkse storting in de voorziening onderhoud wegen bedraagt € 534.000,-. Door deze basisplanning af te stemmen met het riool- en groenbeheer wordt uiteindelijk een integrale planning op projectniveau verkregen.

Riolering

Beleidskader

- Verbreed Gemeentelijk Riolerings Plan 2013-2018

Informatie

Een groot deel van de geplande investeringen zijn (nog) niet uitgevoerd. Jaarlijks wordt het rioolstelsel voor een deel geïnspecteerd op basis waarvan restlevensduren kunnen worden bepaald. De benodigde investeringen worden hierop afgestemd.

Eind 2018 is begonnen met een nieuw plan voor de periode 2019 – 2024. Voor toekomstige vervangingsinvesteringen wordt geleidelijk een voorziening opgebouwd, waardoor in de toekomst rentelasten kunnen worden bespaard.

Water

Beleidskader

- Waterplan Bunschoten 2006-2015
- Beheerplan Oeververdediging en frontmuren 2016-2030

Informatie

Het waterplan vormt nog steeds de leidraad met betrekking tot het beleid en de uitvoering van de (afval)watertaken.

Baggeren

Beleidskader

- Baggerplan Bunschoten 2013-2023

Informatie

Voor de uitvoering van baggerwerkzaamheden in de watergangen is een beheerplan vastgesteld. Daarmee zijn de uitgangspunten, activiteiten en financiële kaders voor tien jaar vastgelegd. Jaarlijkse storting 2018 in de voorziening baggeren bedraagt € 129.200,-. Hierbij wordt periodiek gemeten waar slibaanwas plaatsvindt. Aan de hand van de metingen kan vastgesteld worden wanneer er tot uitvoering van baggerwerkzaamheden moet worden over gegaan.

Havens

Beleidskader

- Beheerplan Havens Gemeente Bunschoten en Laaksluis 2019-2033 (in ontwikkeling)

Informatie

Dit plan moet nog worden vastgesteld.

Bruggen

Beleidskader

- Bruggen Beheerplan 2015-2020

Informatie

Ook voor de bruggen is een beheerplan geschreven. De jaarlijkse storting 2018 in de voorziening bruggen bedraagt € 29.500,-.

Groen

Beleidskader

- Snippergroen beleid
- Groenbeleidsplan 2015-2025
- Bomenbeleid 2018-2023

Informatie

Het project 'Grond gebruik' valt onder het snippergroenbeleid. In 2018 is gestart met dit project. De gemeente is hierbij verdeeld in vier fasen, waarbij fase 1 en 2 in 2018 zijn opgepakt. Vanuit het uitvoeringsprogramma groenbeleidsplan is uitvoering gegeven aan de integrale renovatie van de wijk Blokhuiswetering. Hierbij zijn onder andere groenvakken en speelplaatsen gerenoveerd en bomen verwijderd of vervangen. Waar mogelijk zijn boomstructuren versterkt. Integraal is een plan opgesteld en uitvoering gegeven voor de renovatie van de Almarestreet. Langs de Beethovenlaan in de wijk Bikkersvaart-west zijn parkeerplaatsen inclusief groen opnieuw ingericht. Langs de Heemstedesingel / Goudoever zijn nieuwe bomen toegevoegd, om de huidige boomstructuur te versterken.

De VTA 2018 is verricht en de daaruit komende maatregelen zijn uitgevoerd. De essen zijn extra gecontroleerd op veiligheid in verband met de essentaksterfte. Zieke essen die een veiligheidsrisico vormen zijn gekapt. Er is een vervolg gegeven om de verwijderde essen te vervangen voor andere boomsoorten.

Spelen

Beleidskader

- Nota spelenbeleid 'Spelen Natuurlijk! Nu en in de toekomst' 2011-2021
- Beheerplan spelen 2019 – 2021 (nog vast te stellen)

Informatie

De jaarlijkse inspecties en onderhoudswerkzaamheden zijn uitgevoerd. Speelplaats Bizetstraat-zuid is opnieuw ingericht. Hierbij is in samenspraak met een aantal bewoners een ontwerp opgesteld. Vanuit de integrale renovatie van de wijk Blokhuiswetering, is speelplaats Leeuwerik opnieuw ingericht.

In de kadernota/begroting 2018 is een voorziening "speeltoestellen in de openbare ruimte" ingesteld. Jaarlijks wordt hierin een bedrag gestort van € 55.000,-. Het in 2018 opgestelde beheerplan voor de periode 2019 - 2021 moet nog door de raad worden vastgesteld.

Gebouwen

Beleidskader

- Gebouwenbeheerplan 2016-2022
 - Meerjaren beheer- en onderhoudsplannen gebouwen (O-prognose) in 2018 herzien op basis van de NEN-2767

Het gebouwenbeheerplan wordt om de drie jaar geactualiseerd. Dit is in 2018 gebeurd. Voor 2018 bedraagt de jaarlijkse storting in deze voorziening € 194.255,-.

Informatie

Door de directievoering en overige werkzaamheden van de nieuwbouw brandweerkazerne en gemeentewerf is alleen het hoognodige planmatig onderhoud uitgevoerd.

Nieuwbouw

Half 2018 is de nieuwe brandweerkazerne opgeleverd. Deze is 28 september 2018 officieel geopend. De gemeente is eigenaar van de kazerne en de VRU zal door middel van een op te stellen gebruikersovereenkomst met demarcatielijst (voor de onderhoudsverdeling) gebruiker zijn. Voor het meerjarig onderhoud moet het beheerplan worden aangepast.

Half 2018 is gestart met de nieuwbouw van een nieuwe gemeentelijke werkplaats op het industrieterrein Haarbrug-Zuid. Deze is eind 2018 opgeleverd. In januari 2019 is deze in gebruik genomen.

Op de locatie brandweerkazerne zijn 118 stuks extra PV panelen aangebracht. Op de locatie gemeentehuis is opdracht gegeven om 135 stuks extra PV te leveren en plaatsen. Ook is eind 2018 besloten om op de nieuwe gemeentewerf 124 zonnepanelen aan te brengen (in combinatie met een biomassakachel is het gebouw daarmee energieneutraal).

Herbestemming

De huidige gemeentelijke werkplaats met brandweerkazerne, Rode Kruis, LOS, tandarts en museumopslag locatie zal gesloopt worden ten behoeve van nieuwbouw conform het IHP.

Sportvelden

Beleidskader

- Beheerplan sportparken

Er hebben zich geen bijzonderheden voorgedaan in het kader van vervanging en/of groot onderhoud van de sportvelden. Er is uitsluitend regulier onderhoud uitgevoerd in samenwerking met SRO.

In 2018 is een geactualiseerd beheerplan sportparken vastgesteld voor de Westmaat en De Vinken. Jaarlijks wordt een bedrag van € 190.000,- gestort in de voorziening.

Begraven

Beleidskader

- Begraafplaats beheerplan 2015-2025

Informatie

Het uitgangspunt voor onderhoud van de begraafplaatsen is een beeldkwaliteit op hoog niveau. Bij begraafplaats Memento Mori is de hoofdentree opnieuw ingericht.

Vergelijkend overzicht voorzieningen 2018

Naam voorziening	Boekwaarde 1-1-2018	Boekwaarde 31-12-2018
<i>Onderhoudsegalisatievoorzieningen</i>		
Onderhoud gemeentehuis	318.708	364.846
Onderhoud brandweerkazerne	0	18.000
Onderhoud sporthal	242.990	275.990
Onderhoud overige gebouwen	416.197	444.391
Onderhoud zwembad	440.784	528.124
Onderhoud sportvelden	164.862	354.862
Onderhoud speelvoorzieningen	0	55.000
Onderhoud veerpont	19.879	27.023
Onderhoud wegen	824.690	607.644
Onderhoud groen	141.106	107.961
Onderhoud bruggen	13.355	42.605
Baggeren binnenwateren en havens	285.976	398.176
Onderhoud onderwijshuisvesting	12.410	10.201
Onderhoud parkeergarage	106.848	108.870
Onderhoud oeververdedigingen en frontmuren	18.300	18.800
Totaal onderhoudsegalisatievoorzieningen	3.006.104	3.362.493
<i>Voorziening voor bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen</i>		
Vervangingsinvesteringen riolering conform <u>vGRP</u>	140.000	182.828
Totaal bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen	140.000	182.828
<i>Voorziening voor verplichtingen, verliezen en risico's</i>		
Stads- en dorpsvernieuwing	1.426	1.426
Totaal voorziening voor verplichtingen, verliezen en risico's	1.426	1.426
<i>Personeelsvoorzieningen</i>		
Pensioen en wachtgeld wethouders	1.002.000	1.080.000
Totaal personeelsvoorzieningen	1.002.000	1.080.000
<i>Van derden verkregen middelen met specifiek bestedingsdoel</i>		
Achterstand/ vertraging vervanging riolering	0	66.248
Totaal van derden verkregen middelen	0	66.248
Totaal generaal voorzieningen	4.149.530	4.692.995

2.4 Financiering

(Commissie Bestuur en Middelen)

Het wettelijk kader voor het opstellen van een paragraaf financiering is opgenomen in artikel 13 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten.

De paragraaf financiering bevat in ieder geval de beleidsvoornemens ten aanzien van het risicobeheer van de financieringsportefeuille.

Inleiding

Per 1 januari 2001 is de Wet Fido in werking getreden. De gemeenten zijn verplicht een treasuryparagraaf in de programmarekening op te nemen. Eén van de doelstellingen van deze wet is het bevorderen en transparant maken van een solide financieerbeleid. Hieraan wordt invulling gegeven door het treasurystatuut en het opnemen van een treasuryparagraaf in zowel de begroting als in de programmarekening.

Treasurybeheer

Treasurybeheer is het beheren van het geld van de organisatie. Het gaat hier zowel om het uitzetten en aantrekken van de voor de publieke taak van de gemeente Bunschoten overtoollige respectievelijk benodigde middelen. Het treasurybeheer dient binnen de kaders van de Wet Fido te blijven. Het gaat hier om het kasgeldlimiet, de renterisiconorm en de kredietrisico's.

Kasgeldlimiet

Bedragen x € 1.000,-	1e kwartaal 2018	2e kwartaal 2018	3e kwartaal 2018	4e kwartaal 2018
1. Toegestane kasgeldlimiet				
Begrotingstotaal 1 januari (=grondslag)	€ 44.197	€ 44.197	€ 44.197	€ 44.197
Kasgeldlimiet in procenten van de grondslag	8,50%	8,50%	8,50%	8,50%
Kasgeldlimiet in een bedrag	€ 3.757	€ 3.757	€ 3.757	€ 3.757
2. Omvang vlottende korte schuld				
Schulden in rekening-courant	€ -	€ -	€ -	€ -
Opgenomen gelden korter dan 1 jaar	€ -	€ -	€ -	€ -
Overige geldleningen, niet zijnde vaste schuld	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal vlottende schuld	€ -	€ -	€ -	€ -
3. Vlottende middelen				
Tegoeden in rekening courant	€ 16.316	€ 18.644	€ 21.280	€ 14.519
Contanten in kas	€ 3	€ 10	€ 8	€ 7
Overige uitstaande gelden korter dan 1 jaar	€ 752	€ 802	€ 869	€ 850
Totaal vlottende middelen	€ 17.070	€ 19.456	€ 22.157	€ 15.377
4. Toets kasgeldlimiet				
Totaal netto vlottende schuld	€ -17.070	€ -19.456	€ -22.157	€ -15.377
Toegestane kasgeldlimiet	€ 3.757	€ 3.757	€ 3.757	€ 3.757
Ruimte (+) c.q. overschrijding (-)	€ 20.827	€ 23.213	€ 25.914	€ 19.133

Kasbeheer

In de Wet Fido is bepaald dat de gemiddelde netto vlottende schuld per kwartaal het kasgeldlimiet niet mag overschrijden. Door de minister is het percentage vastgesteld op 8,5%. Het kasgeldlimiet wordt berekend door het percentage van 8,5% te vermenigvuldigen met het begrotingstotaal. Het kasgeldlimiet bedroeg voor 2018 € 3,7 miljoen. Uit bovenstaande tabel kan geconcludeerd worden dat het kasgeldlimiet in 2018 niet is overschreden.

Schatkistbankieren

De gemeente Bunschoten is net als andere gemeenten verplicht deel te nemen aan het schatkistbankieren. Het uitgangspunt hierbij is dat alle overtollige middelen van de gemeente worden afgeroomd naar een rekening van het Rijk. Voor de uitvoering hiervan is een speciale rekening geopend bij de Rabobank. Het saldo van deze rekening wordt dagelijks afgeroomd dan wel aangezuiverd door het Rijk. Voor 2018 mocht er een drempelbedrag van € 331.500,- buiten beschouwing worden gelaten, (dit is 0,75% van het begrotingstotaal € 44,2 miljoen). In 2018 zijn de bedragen binnen de norm gebleven. Het saldo bij de schatkist per 31 december 2018 bedroeg € 8.825.000,-.

Financiering

In 2018 beschikte de gemeente Bunschoten over voldoende liquide middelen en is er geen langlopende geldlening aangetrokken. Dit is in overeenstemming met de programmabegroting 2018-2021.

Kasstroomoverzicht

Op de volgende bladzijde wordt een kasstroomoverzicht getoond. Het overzicht geeft de mutaties weer van de balansposten in 2017 en 2018, resulterend in een mutatie van de liquide middelen. Het overzicht toont zowel de mutaties over 2017 als over 2018.

Per onderdeel wordt een beknopte indicatie gegeven welke balanspost de voornaamste mutatie veroorzaakt. Voor verdere toelichting op deze balansposten wordt verwezen naar de Balans met toelichting en de bijbehorende bijlagen.

Betekenis afkortingen in het kasstroomoverzicht:

IVA	immateriële vaste activa
MVA	materiële vaste activa
FVA	financiële vaste activa

Kasstroom uit operationele activiteiten

In 2018 is de kasstroom uit operationele activiteiten circa € 16,9 miljoen hoger. Dit wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door de mutatie van het werkkapitaal, voornamelijk een afname van de voorraden (grondexploitatie), een afname van de vorderingen en een afname van de schulden.

Kasstroom uit investeringsactiviteiten

In 2018 is de kasstroom uit investeringsactiviteiten circa € 4,6 miljoen hoger. Dit wordt veroorzaakt door hogere investeringen in materiële vaste activa.

Kasstroom uit financieringsactiviteiten

De kasstroom uit financieringsactiviteiten is in 2018 circa € 11,8 miljoen lager. Dit wordt veroorzaakt doordat er in 2018 geen lange geldlening is opgenomen.

Kasstroomoverzicht

<i>Bedragen x € 1.000,-</i>	2017	2018
Voordelig / nadelig saldo	223,0	692,6
Afschrijving IVA	68,6	57,3
Afschrijving MVA	1.307,7	1.349,4
Afschrijvingen	1.376,4	1.406,7
Toe (-)/afname (+) voorraden	2.952,0	6.095,4
Toe/afname vorderingen	-6.803,0	9.201,8
Toe/afname overlopende activa	-447,0	117,1
Toe (+)/afname (-) kortlopende schulden	102,0	-88,0
Toe/afname overlopende passiva	1.470,0	-427,4
Werkkapitaal	-2.726,0	14.898,8
Mutatie reserves	2.539,0	1.180,3
Mutatie voorzieningen	347,0	543,5
Reserves en voorzieningen (+) = toename	2.886,0	1.723,8
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten	1.759,4	18.721,9
Investerings IVA	-33,5	0,0
Investerings MVA	-2.235,2	-7.160,7
Desinvesterings MVA	126,7	0,0
Investerings FVA	-26,0	-82,9
Desinvesterings FVA	-288,0	140,0
Kasstroom uit investeringsactiviteiten	-2.455,9	-7.103,6
Opgenomen lange geldleningen	8.500,0	0,0
Aflossing opgenomen geldleningen	-8.487,6	-11.837,6
Aflossing verstrekte geldleningen	348,0	379,1
Kasstroom uit financieringsactiviteiten	360,4	-11.458,6
Mutatie in geldmiddelen	-336,4	159,8
Stand liquide middelen 01-01-2017/2018	451,4	115,3
Stand liquide middelen 31-12-2017/2018	115,0	275,1
Mutatie in geldmiddelen	-336,4	159,8

Renterisiconorm

Bedragen x € 1.000,-		
	Begroot 2018	Werkelijk 2018
1. Renteherziening		
Renteherziening op vast schuld o/g	€ -	€ -
Renteherziening op vaste schuld u/g	€ -	€ -
Netto renteherziening op vaste schuld	€ -	€ -
2. Mutatie vaste schuld		
Nieuwe aangetrokken vaste schuld	€ -	€ -
Nieuwe verstrekte lange leningen	€ -	€ -
Netto nieuw aangetrokken schuld	€ -	€ -
3. Betaalde aflossingen	€ 10.988	€ 11.838
4. Herfinanciering (laagste van 2 en 3)	€ -	€ -
5. Renterisico op vaste schuld (1 + 4)	€ -	€ -
6. Renterisiconorm		
Begrotingstotaal (lasten)	€ 44.197	€ 44.197
Percentage	20%	20%
Renterisiconorm	€ 8.839	€ 8.839
7. Toets renterisiconorm		
Renterisiconorm	€ 8.839	€ 8.839
Renterisico op vaste schuld (1 + 4)	€ -	€ -
Ruimte	€ 8.839	€ 8.839

Renterisiconorm

De renterisiconorm is bedoeld om het renterisico dat de gemeente loopt op zijn langlopende schuld te beperken. Het renterisico op de vaste schuld mag de renterisiconorm niet overschrijden. De renterisiconorm wordt berekend op 20% (het door de minister vastgestelde percentage) van het begrotingstotaal.

De renterisiconorm is in 2018 niet overschreden. De begroting liet een ruimte zien van ruim € 8,8 miljoen. Er is in 2018 geen lening aangetrokken of verstrekt. De werkelijke ruimte betreft daarom tevens € 8,8 miljoen.

Renteschema

	Werkelijk 2018	Begroot 2018
De externe rentelasten over de korte en lange financiering	539.941	522.595
De externe rentebaten over de korte en lange financiering	12.916	24.048
Saldo rentelasten en rentebaten	527.025	498.547
De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	371.192	365.711
De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	0	0
Rentebaat van door verstrekte leningen die aan taakveld moet worden toegerekend	0	0
Aan taakvelden toe te rekenen externe rente	155.833	132.836
Rente over eigen vermogen	0	0
Rente over voorzieningen	0	0
Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente	155.833	132.836
De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)	428.857	341.345
Renteresultaat op het taakveld Treasury	-273.024	-208.509

Het renteschema geeft inzicht in de rentelasten van de externe financiering, het renteresultaat en de wijze van rentetoerekening. Een resultaat met een – ervoor is positief.

Leningenportefeuille

Op 31 december 2018 heeft de gemeente 12 vaste geldleningen in de lening portefeuille o/g. Het saldo is € 40.052.857 (eind 2017 was dit € 51.890.476,-). Alle leningen zijn aangetrokken ter financiering van de eigen organisatie van de gemeente Bunschoten. In 2018 zijn er geen nieuwe leningen aangetrokken.

Ledenkapitaal

De gemeente heeft een bijdrage van € 20.000,- in het ledenkapitaal gestort in de Coöperatie Gastvrije Randmeren. Dit bedrag geeft een stemrecht voor vier stemmen.

Aandelen

De gemeente bezit aandelen in bedrijven die werkzaam zijn in de publieke sector.

Hoeveelheid	Soort	Bedrijf	Nominale waarde	
16.219	Aandelen	Vitens	€	16.219,00
117	Aandelen	Amfors Holding BV	€	5.265,00
205	Aandelen	NV <u>Rova</u> Holding	€	313.640,00
8.055	Certificaten	Dataland	€	805,50
Totaal aandelenbezit			€	335.929,50

Relatiebeheer

De huisbankier van de gemeente Bunschoten is de Rabobank. De Rabobank heeft een rating volgens Moody's van Aa3 en een A+ rating volgens Standard & Poor's.

Daarnaast is er nog een rekening-courantverhouding met de Bank Nederlandse Gemeente. Deze is verplicht in verband met de te verrekenen rijksbijdragen. Bij SVn zijn ook rekening-couranten die betrekking hebben op de volkshuisvestingsaangelegenheden (startersregeling, funderingsherstelregeling, duurzaamheidsregeling en stimuleringsregeling).

Berekening EMU-saldo

Het EMU-saldo is het saldo van de inkomsten en uitgaven van de overheid. In de jaarrekening is het werkelijke EMU-saldo van zowel 2017 als 2018 opgenomen. Vanwege een hogere mutatie in de voorraden en (im)materiële vaste activa in 2018 en een lager exploitatiesaldo is er een daling te zien in het EMU-saldo ten opzichte van 2017. Het verloop van dit saldo (op kasbasis, terwijl voor de jaarrekening het stelsel van baten en lasten wordt gehanteerd) hangt samen met de voortgang binnen de grondexploitatie en geplande nieuwe en vervangingsinvesteringen.

Omschrijving	x € 1000,-	x € 1000,-
	Werkelijk 2017	Werkelijk 2018
1. Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV , artikel 17c)	2.762	1.873
2. Mutatie (im)materiële vaste activa	765	5.754
3. Mutatie voorzieningen	347	543
4. Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	-2.952	-6.095
5. Verwachte boekwinst bij verkoop effecten en verwachte boekwinst bij verkoop (im)materiële vaste activa	0	0
Berekend EMU-saldo	5.296	2.757

2.5 Bedrijfsvoering

(Commissie Bestuur en Middelen)

Het wettelijk kader voor het opstellen van een paragraaf bedrijfsvoering is opgenomen in artikel 14 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten.

De paragraaf bedrijfsvoering geeft tenminste inzicht in de stand van zaken en de realisatie van beleidsvoornemens ten aanzien van de bedrijfsvoering.

Organisatieontwikkeling

Vanuit de strategie 'Klaar voor de toekomst, klaar voor morgen' wordt gewerkt volgens een nieuwe managementstructuur. De stijl van leidinggeven is veranderd van een meer inhoudelijk aansturende rol naar een meer coachende rol van de nieuwe leidinggevende, die stuurt op proces in plaats van op inhoud en op de ontwikkeling van het personeel. De stijl van leidinggeven is in 2018 geëvalueerd. De evaluatie viel tegelijkertijd met een aantal ontwikkelingen binnen de bezetting van het leidinggevendenteam. Door deze ontwikkelingen ontstond er een vacature in het leidinggevendenteam. De aandachtspunten uit de evaluatie zijn meegenomen in de opgestelde vacature voor de nieuwe leidinggevende.

De teams zijn in de nieuwe samenstelling aan het werk gegaan. Aan bijna alle teams is een teamcoach gekoppeld die zorg draagt voor de ontwikkeling van het team. Interne trainers hebben een drietal trainingen verzorgd, teamresultaat, besluitvorming & conflicthantering en ondernemerschap & co-creatie. Ook hebben de teams de mogelijkheid gekregen om verder aan de slag te gaan met talentontwikkeling. Eind 2018 vond met een delegatie van de leidinggevenden, de trainers, coaches en de werkgroep talenten een werkbijeenkomst plaats. In deze rollen wordt samengewerkt aan de ontwikkeling van de teams in zelfsturing. Er is gesproken over wat er in de verschillende rollen is gedaan, wat men nog wil doen in de toekomst en wat er hiervoor nodig is. Geconstateerd is dat de organisatie in een volgende fase zit en behoefte heeft aan meer afstemming en coördinatie tussen de verschillende groepen.

Naar aanleiding van de nieuwe organisatiestructuur gestart met het strategisch overleg. Dit in verband met de wens tot versterking van de denkkracht en aandacht voor integraliteit van het beleid. Dit team denkt in een vroegtijdig stadium na over visieontwikkeling en hoe bepaalde onderwerpen, thema's of projecten het beste kunnen worden aangevlogen. Het strategisch team heeft diverse onderwerpen besproken.

In 2018 zijn er meerdere organisatieontwikkelcafé's georganiseerd om de organisatie bij te praten over de organisatieontwikkeling.

Communicatie

Voor een lokale overheid wordt heldere communicatie steeds belangrijker. Met inwoners, maar zeker ook met samenwerkingspartijen en collega-overheden. Om dit te kunnen bereiken is herijking van de gebruikelijke communicatiestrategieën noodzakelijk. Dit wordt gedaan door het inzetten van meer digitale communicatie, onder andere intensievere inzet van (nieuwe) social mediakanalen.

Vanuit het KCC zijn ook in 2018 alle (aan)vragen afgehandeld die via de frontoffice via de volgende kanalen binnenkwamen: internet, e-mail, post, telefoon, WhatsApp en de publieksbalies. Naast de frontoffice zijn er in de backoffice werkzaamheden verricht op het gebied van identiteitsmanagement, kwaliteit van registraties (persoonsregistraties) en gemeenteraadsverkiezingen.

Samenwerking bedrijfsvoering BLNP

Juridische zaken

In 2018 is door de medewerkers van het juridische team BLNP uitvoering gegeven aan het door het team opgestelde jaarplan. Het jaarplan kent drie pijlers:

- In de basis is het team zelfsturend en de kwartiermakersfunctie is roulerend door een aantal leden van het team ingevuld. Daarnaast zijn er de clusters juridische kwaliteitszorg, juridische advisering en de secretarissen bezwaarschriften commissie. Het juridisch team heeft in 2018 een tijdelijke samenwerkplek gekregen in het oude politiebureau in Putten. Daar vonden de maandelijkse plenaire overleggen plaats en werden door de verschillende clusters de inhoudelijke werkzaamheden afgestemd. In 2018 heeft het team in een aantal bijeenkomsten het concept zelfsturing verder verkend.
- Voor het onderdeel juridische kwaliteitszorg is gewerkt met een plan van aanpak JKZ. In grote lijnen zijn de daarin opgenomen activiteiten in 2018 gerealiseerd.
- Door de leden van het cluster juridische advisering werd de tweede lijn advisering verzorgd aan de collega's en bestuurders van de deelnemende gemeenten. Waar nodig is over en weer ondersteuning geboden bij deze advisering. Ook vindt hier de coördinatie van de WOB-verzoeken plaats. In 2018 is het aantal WOB verzoeken bij de deelnemende gemeente fors gedaald.

Daarnaast is per 1 januari 2018 een contract gesloten met een nieuwe huisadvocaat voor alle vier de gemeenten, dit tegen een gereduceerd tarief. De huisadvocaat heeft tweemaal een training voor het team verzorgd en door de juristen is tweemaal een algemene juridische cursus voor medewerkers verzorgd.

In 2018 zijn een aantal leden van de verschillende adviescommissies bezwaarschriften in de commissies in alle gemeenten benoemd. De secretarissen van de commissies vervingen elkaar ingeval ziekte, vakantie en bij afwezigheid om andere redenen. Ook bij pieken in het aantal bezwaarschriften of bij bijzondere of complexe dossiers werd bijgesprongen. Daarnaast hebben de secretarissen de werkwijze van de commissies steeds meer geüniformeerd.

Verder is op projectmatige basis nog geïnvesteerd in het ontwikkelen van een online Portal (TopDesk) waar alle collega's en bestuurders van de deelnemende gemeenten hun vragen kunnen stellen aan de juridische medewerkers. Dit wordt nog verder uitgebreid, zodat later ook informatie uitgewisseld kan worden en informatie en kennisdocumenten kunnen worden geraadpleegd.

Personeelszaken

In het tweede kwartaal van 2018 is met vernieuwde energie opnieuw ingezet op de implementatie van de verschillende modules van het E-HRM pakket Youforce in de BLNP gemeenten. Er is externe begeleiding ingehuurd om de HRM-collega's te ondersteunen en begeleiden in het op projectmatige wijze werken aan de voornemens uit 2017 aangaande de implementatie. Projecten zijn gedefinieerd, een jaarplan is opgesteld en men is aan de slag gegaan.

Het betreft hier de volgende projecten:

- Ontwikkeling salarisadministratie
- Ontwikkeling personeelsadministratie
- ARBO
- Werving en Selectiemodule
- Module Performance Management (Jaargesprekken)
- Implementatie WNRA

De bemensing van de diverse projectgroepen en cruciale functies in het project implementatie E-HRM evenwel is door ziekte, vacatures bij de 'thuis' gemeente en personele wisselingen, achtergebleven op wat voorzien was en heeft in 2018 tot vertraging geleid. De harmonisatie van processen en resultaten op het gebied van personeels- en salarisadministratie zijn ook te ambitieus gebleken. Ondanks dat alles is er door de collega's van HRM van de vier gemeenten hard gewerkt om resultaten te boeken.

De beoogde resultaten zoals geformuleerd in het jaarplan 2018 zijn niet geheel gerealiseerd en kennen nu een doorlooptijd tot in het eerste halfjaar van 2019. Dit maakt ook dat, onder gelijkblijvende omstandigheden qua beschikbaar gestelde uren en geld voor het samenwerkingsverband BLNP, de doelstelling om eind 2019 YouForce volledig ingericht en operationeel te laten zijn, moet worden losgelaten.

Daarbij speelt ook dat de komst van de WNRA per 1 januari 2020 en het onderzoeken van de wens vanuit de vier colleges om te harmoniseren, ook effect heeft op de inrichting van Youforce. Technische aanpassingen in het systeem als gevolg van de WNRA en mogelijk (gedeeltelijke) harmonisatie van de arbeidsvoorwaarden, moeten voorrang krijgen op de beoogde verdere doorontwikkeling van de PSA van de vier gemeenten. Verwachte (maar niet hard afgesproken) besparingen op de loonkosten binnen de PSA zullen niet gerealiseerd worden.

Daarnaast heeft HRM Bunschoten voor de organisatie zelf ook onderstaande taken uitgevoerd.

- Advisering en ondersteuning aan de ontwikkeling van de verschillende teams en individuen. Verder werd ondersteuning geleverd aan de verschillende werkgroepen (waaronder de trainers en de werkgroep talentontwikkeling) in het kader van organisatieontwikkeling. Ook de leidinggevenden zijn ondersteund bij de uitvoering van hun werkzaamheden en het Leidinggevende overleg.
- Er is inzet gepleegd bij de doorontwikkeling van verschillende HRM-instrumenten en de verschillende rollen binnen de organisatie.
- Er zijn 12 vacatures in 2018 behandeld waarin HRM een ondersteunende en adviserende rol vervuld.

ICT

Het informatisering beleidsplan loopt en is geactualiseerd op de nieuwe richtlijnen en afspraken die door de VNG realisatie als actiepunten zijn vastgelegd.

In 2018 zijn projecten opgepakt die in het jaarplan zijn aangekondigd. In 2018 is een intensiever contact gemaakt met de systeem- en functioneel beheerders. Er is begonnen met een driemaandelijke nieuwsbrief en de verslagen van het kernteam worden toegestuurd naar de groep ICT medewerkers van de vier gemeenten.

Voor 2018 is verder tot stand gebracht:

- Op strategisch niveau worden de landelijke programma's van de Digitale Agenda (DA2020) gevolgd en tijdig opgepakt.
- De service desk Topdesk is opgeleverd met de ICT melding. De applicatie wordt blijvend uitgebreid en verbeterd.
- De AVG wet is ingegaan. Er is een FG benoemd en de beleidsstukken zijn voor de vier gemeenten uitgewerkt.
- Ten aanzien van het veiligheidsbeleid zijn pentesten uitgevoerd en is een hack uitgevoerd op het systeem, door een ethische hacker.
- Putten en Bunschoten hebben in een gezamenlijk traject hun infrastructuur aangepast.
- Het BLNP brede beleidsstuk 'Cloud beleid' is omarmd.

Financiën

In 2018 is gewerkt aan de uitvoering van het jaarplan. Hierin is een aantal concrete resultaten genoemd die deels wel en deels niet zijn gerealiseerd. Er is gestart met het uniformeren van de processen in de financiële administratie. Dit is belangrijk om onderlinge vervanging tussen de gemeenten te kunnen regelen, zodat de kwetsbaarheid wordt verminderd. Hiervoor moet wel het ICT-platform waar iedereen op werkt gelijk zijn, dat is nu nog niet het geval.

In 2018 zijn de eerste stappen gezet op het terrein van gezamenlijke interne controle. Tussen de vier gemeenten zijn reviews bij elkaar uitgevoerd. Dit draagt bij aan de onafhankelijkheid van de interne controle waardoor de accountant hierop kan steunen.

Met betrekking tot fiscaliteiten is samen opgetrokken in de gewijzigde wetgeving rond de verruiming van het sportbesluit. Het gaat hier met name om kennisdeling, maar ook zijn de informatieavonden voor de sportverenigingen gezamenlijk georganiseerd. Kennisuitwisseling vindt binnen financiën op meerdere terreinen plaats. De financiële collega's binnen BLNP weten elkaar te vinden waardoor de praktische samenwerking zich gestaag ontwikkelt.

Een resultaat wat in 2018 nog niet is bereikt is het harmoniseren van de processen rond de samenstelling van P&C producten. Eind 2018 is een eerste verkenning gedaan.

Voor Bunschoten staat de planning en control cyclus wel vast. Deze bestaat uit de cyclus opstellen kadernota, programmabegroting, de tussentijdse rapportage en uiteindelijk de verantwoording in de programmarekening. De documenten zijn in 2018 conform de jaarplanning behandeld in de raad.

Informatieveiligheid

▪ Inleiding

Gemeenten zijn, net als andere organisaties, kwetsbaar als het gaat om (digitale) dienstverlening. De afgelopen jaren is er bij de overheid sprake van een toenemend aantal incidenten op het gebied van cybercriminaliteit en informatiebeveiliging. Niet alleen door gerichte aanvallen van hackers, maar ook door het onbedoeld openbaar worden van vertrouwelijke informatie door medewerkers. Daarom is het van belang dat processen adequaat worden ingericht om informatieveiligheid te borgen. Bovendien moet het bewustzijn van informatieveiligheid van gemeentelijke medewerkers op alle niveaus worden vergroot. De IBD heeft in opdracht van de VNG de BIG ontwikkeld. De BIG is het normenkader voor informatieveiligheid waar gemeenten zich aan hebben geconformeerd en dus aan moeten voldoen.

▪ Samenvatting en algemeen beeld

In de praktijk doet Bunschoten al veel aan informatieveiligheid, maar het kan niet altijd (op papier) aangetoond worden. Meer maatregelen moet in beleid en procedures worden vastgelegd en processen (her)inrichten. In 2018 is de focus vooral gegaan naar bewustwording en digitale weerbaarheid bij de medewerkers. Daarbij is gebruik gemaakt van onder andere diepte interviews en phishing mail.

▪ Beleid en doelstellingen

Binnen BLNP is gestart met de stapsgewijze implementatie van de BIG. Het doel is het bereiken van volwassenheid op het gebied van informatieveiligheid. Het stelsel van de BIG bestaat uit ruim 300 normen. Het is niet mogelijk om ineens aan al die normen te voldoen. Het groeien naar volwassenheid is een geleidelijk proces waarbij de lat steeds een stukje hoger komt te liggen.

▪ Organisatie en inrichting

In het beleid zijn de verantwoordelijkheden, taakomschrijvingen, coördinatie- en rapportagemechanismen met betrekking tot informatieveiligheid verankerd. De CISO is op organisatieniveau verantwoordelijk voor het actueel houden van het informatieveiligheidsbeleid, het coördineren van de uitvoering van het beleid, het adviseren bij projecten, het beheersen van risico's, evenals het opstellen van rapportages. Naast de inrichting van de gemeentelijke CISO rol, is een regionale CISO aangesteld voor de BLNP gemeenten.

▪ Activiteiten en beheersmaatregelen

In 2018 is binnen de samenwerking BLNP een phishing mail campagne uitgevoerd bij alle medewerkers van de vier gemeenten. Op basis van de uitkomsten is er een communicatieplan opgesteld met als doel de medewerkers bewuster te maken van hun verantwoordelijkheid en gedragingen. Het komende jaar zal verdere uitvoering aan het plan worden gegeven. Bewustwording zal structureel deel uitmaken van het informatieveiligheidsbeleid.

▪ Resultaten zelfevaluatie

Het beantwoorden van de ENSIA zelfevaluatie leidt niet tot een score. Er wordt hoogstens wel of niet voldaan aan de BIG normen. De uitkomsten zijn een indicatie van het voldoen aan de normen. Net als de meeste gemeenten voldoet Bunschoten nog niet aan alle normen, maar dat is ook niet reëel. Het gaat erom dat je als gemeente continu aan de slag bent met verbeterplannen voor de informatieveiligheid.

▪ Datalekken

In 2018 hebben zich binnen de gemeentelijke organisatie van Bunschoten twee datalekken voorgedaan. Er zijn verschillende maatregelen genomen om dit soort datalekken te voorkomen. Daarnaast zijn de betrokkenen persoonlijk geïnformeerd over het incident.

Bij het samenwerkingsverband BBS hebben zich vier datalekken voorgedaan in 2018 waarvan er bij één sprake was van betrokkenen uit Bunschoten. Deze betrokkenen zijn persoonlijk geïnformeerd over dit incident.

▪ PEN Test

Binnen de samenwerking BLNP is er in 2018 een gezamenlijke PEN test uitgevoerd op de gemeentelijke systemen. Deze testen worden uitgevoerd door een ethische hacker om achter zwakheden te komen binnen de gemeentelijke systemen. De uitkomsten uit deze testen worden gebruikt om de verschillende systemen beter te beveiligen. De risicovolle kwetsbaarheden die uit PEN test 2018 naar voren zijn gekomen zijn opgelost.

▪ **Verantwoording**

De ENSIA heeft tot doel het verantwoordingsproces overzichtelijker te maken en de verschillende normenkaders en zelfevaluaties te bundelen. De BIG vormt de kern voor deze verantwoording waarbinnen ook de vakgebieden BRP, PUN, Suwinet, BAG, BGT en DigiD zijn opgenomen.

Op basis van ENSIA vindt één keer per jaar, in de vorm van een collegeverklaring, verantwoording aan de gemeenteraad en aan diverse toezichthoudende instanties plaats. In deze separate verklaring geeft het college van B&W aan in hoeverre bij de gemeente de beheersingsmaatregelen voldoen aan de voor de ENSIA verantwoording geselecteerde normen voor wat betreft DigiD en Suwinet. De uitkomst van ENSIA levert input voor de gemeenten voor een verdere selectie van verbetermaatregelen, uit te voeren in 2019.

Archief- en informatiebeheer

▪ **Inleiding**

Overeenkomstig artikel 8 van de Archiefverordening gemeente Bunschoten 2014 is de gemeentearchivaris van Amersfoort belast met het toezicht op het gemeentelijke informatiebeheer en het beheer van de gemeentelijke archiefbewaarplaats (depot in het gemeentehuis van Bunschoten). De gemeentearchivaris doet hiervan, in overeenstemming met artikel 13 van de Archiefverordening, jaarlijks verslag aan het college, dat verantwoordelijk is voor de (bestuurlijke) zorg op de naleving van de Archiefwet 1995. Met onderstaand jaarverslag van de gemeentearchivaris legt het college verantwoording af aan de gemeenteraad, zoals voorgeschreven in artikel 7 van de Archiefverordening.

▪ **Beoordeling provinciale toezichthouder verslagjaar 2017 - 2018**

Tussen de provinciale toezichthouder en de gemeentearchivaris is afgesproken om de beoordeling over 2017-2018 eenmalig anders vorm te geven. Het college is hierover ingelicht. Door de beperkte toezichtinformatie over 2017 vanwege een personeelsswisseling bij Archief Eemland is bij de gemeente een extra uitvraag gedaan over de stand van zaken op basis van de aandachtspunten uit de toezichtbrief 2016-2017. De beoordeling betreffende de uitvoering van het informatie- en archiefbeheer 2017-2018 luidt net als voorgaande jaar 'redelijk adequaat'. Dit betekent dat het informatiebeheer deels voldoet aan de wettelijke vereisten. Gedeputeerde staten zien wel dat ten opzichte van de voorgaande jaren de organisatie goede stappen maakt op het gebied van het duurzaam regelen van de digitale informatiehuishouding en het verder inrichten van een kwaliteitssysteem.

▪ **Algehele conclusie gemeentearchivaris over 2018**

De conclusies uit de beoordeling van het provinciale toezicht kan de gemeentearchivaris volledig onderschrijven. Voor processen die nog niet via het zaakstelsel verlopen, geldt, dat de papieren documenten als originele archiefbescheiden beschouwd dienen te worden. Daarnaast is de conclusie dat eenmaal vastgestelde documenten op het gebied van informatiebeheer up-to-date moeten blijven om grip te houden op veranderingen.

▪ **Criteria toetsing provincie**

Bij de beoordeling van het informatie- en archiefbeheer toetst gedeputeerde staten of Bunschoten voldoet aan de eisen die de Archief wet- en regelgeving voorschrijft. In het 'Aanvullend beleidskader voor het interbestuurlijk archieftoezicht' van gedeputeerde staten staan de risicogebieden waar zij specifiek naar kijken.

Omslag naar digitaal werken

Verbeterpunten:

- Zorg ervoor dat de randvoorwaardelijke instrumenten om volledig digitaal te gaan werken, zoals een digitale bewaarstrategie, in samenwerking met de gemeentearchivaris en in BLNP-verband worden opgesteld, vastgesteld en geïmplementeerd.
- Stel een overzicht op van informatie in en buiten het zaakstelsel, zodat u beschikt over een compleet, actueel en logisch samenhangend overzicht van alle archiefbescheiden in uw organisatie. Breng al deze informatie onder professionele beheerorganisatie.

Reactie gemeentearchivaris: Beide verbeterpunten zijn herkenbaar. Voor het eerste verbeterpunt geldt dat de gemeentearchivaris een bijdrage zal leveren binnen de grenzen van de toezichthoudende/adviserende rol.

Kwaliteitssysteem

Verbeterpunt:

- Zorg voor de verdere implementatie van het kwaliteitssysteem en borg deze binnen de organisatie.

Reactie gemeentearchivaris: De gemeentearchivaris beoordeelt het toegezonden 'Beleidsplan implementatie Kwaliteitssysteem, versie 1.0 2 april 2018' en 'Kwaliteitshandboek Informatievoorziening versie 0.1 9 april 2018' voor 1 mei 2019.

Informatiehuishouding bij reorganisaties, herindeling en samenwerkingsvormen

Verbeterpunt:

- Zorg voor een protocol voor het aangaan van nieuwe samenwerkingsverbanden, maak praktische afspraken met alle samenwerkingsverbanden over het informatiebeheer. Betrek de periodieke evaluatie van deze afspraken bij het kwaliteitssysteem informatiebeheer.

Reactie gemeentearchivaris: Dit verbeterpunt is herkenbaar. Maak bij het aangaan van nieuwe samenwerkingsvormen in het voortraject afspraken over het informatiebeheer en check/herbevestig bestaande samenwerkingsverbanden op afspraken over digitaal en analoog informatiebeheer.

▪ KPI's over het verslagjaar 2018

KPI 1 *lokale regelingen: Afspraken over het informatiebeheer bij verbonden partijen*

- Werk en Inkomen Baarn, Bunschoten en Soest te Soest

Er zijn door de gemeente papieren werkbestanden (kopieën) ter beschikking gesteld. W&I werkt vrijwel 100% digitaal, maar er is door deze organisatie nog geen besluit tot vervanging genomen, omdat nog niet voldaan wordt aan de archief wettelijke randvoorwaarden. In 2018 zijn geen nadere afspraken gemaakt tussen Werk en Inkomen en de gemeente Bunschoten.

Aanbeveling 1: Zorg met de andere deelnemers voor het invullen van de randvoorwaarden die nodig zijn voor het opstellen en vaststellen van een handboek vervanging.

- Samenwerking bedrijfsvoering Bunschoten, Leusden, Nijkerk en Putten

Deze samenwerking is geen zelfstandige archiefvormende organisatie, maar een 'regeling zonder meer'. In 2018 zijn nadere afspraken gemaakt over het beheer van de HRM-informatie.

Aanbeveling 2: Stel in 2019 de beheersafspraken vast met financiën.

- Afval Verwijdering Utrecht te Soest

In het verslagjaar 2018 hebben er bij de AVU geen bijzonderheden voorgedaan.

- Regionale Uitvoeringsdienst Utrecht

In april heeft een overleg plaatsgevonden met de betrokken archiefinspecties van de aangesloten organisaties van de RUD. In april 2018 zat het project Basis op orde in fase 1 'het stoppen van de vervuiling'.

Aanbeveling 3: Zorg met de andere deelnemers dat het project Basis op Orde verder in samenwerking met de RUD wordt uitgevoerd.

KPI 3 *Ordering, authenticiteit, context*

In 2018 vond de projectarchivering plaats in het zaaksysteem. Er wordt door de gemeente gezocht naar betere wijze van het archiveren van projecten, die past bij de doelgroep zonder afbreuk te doen aan het informatiebeheer. Hiervoor wordt beleid ten behoeve van de architectuur voorbereid met als uitgangspunt 'archiving by design'.

KPI 4 *Digitale archiefbescheiden in het bijzonder*

In 2018 werd gewerkt met het handboek vervanging. Begin 2018 is het handboek vervanging voorgelegd aan de voormalige gemeentearchivaris. Door de personele wisselingen bij Archief Eemland is dit niet verder opgepakt. In het verslagjaar hebben echter wijzigingen plaatsgevonden in het werkproces en deze vragen om aanpassingen van het handboek. Deze laatste aanpassingen dienen nog aan de gemeentearchivaris ter goedkeuring te worden voorgelegd.

Met het in kaart brengen van de vakapplicaties met hun specifieke informatie en het beheer ervan is in 2018 gestart middels interviews.

Aanbeveling 4: Leg het concept geactualiseerde handboek vervanging voor aan de gemeentearchivaris. Breng de vakapplicaties in kaart en leg de wijze van beheer van deze archiefbescheiden vast.

KPI 5 *Vernietiging, vervanging en vervreemding van archiefbescheiden*

Voor het vernietigen van digitale archiefbescheiden heeft de organisatie nog geen protocol opgesteld. In dit protocol dient het gehele proces van digitale archiefvernietiging te worden beschreven.

Aanbeveling 5: Stel een protocol digitale archiefvernietiging op.

KPI 6 *Overbrenging van archiefbescheiden naar de archiefbewaarplaats*

In 2018 is gestart met de overbrenging van archiefblok 1990 – 2000. De afronding zal in april 2019 plaatsvinden. Hiermee voldoet de gemeente de wettelijke vereisten om de te bewaren archiefbescheiden ouder dan 20 jaar over te brengen naar de archiefbewaarplaats.

KPI 7 *Toetsing archiefruimte en archiefbewaarplaats*

De verbeteringen aan de archiefbewaarplaats en archiefruimte zijn in 2017/2018 uitgevoerd. De gemeentearchivaris heeft in 2018 een eindtoetsing uitgevoerd. De schriftelijke bevestiging door de gemeentearchivaris dient nog plaats te vinden.

Digitale informatie – E-depot/digitale archiefbewaarplaats

Een goede bewaarstrategie vanaf het moment van creatie is essentieel om voor de toekomst te kunnen garanderen dat de te bewaren archiefbescheiden raadpleegbaar en authentiek zijn en blijven.

In BLNP-verband is een werkgroep gestart die de mogelijkheden bekijkt van (gezamenlijk) duurzaam beheer van blijvend te bewaren digitale overheidsinformatie (e-depot). In 2018 heeft de werkgroep geconstateerd dat de (technische) ontwikkelingen in BLNP-verband nog niet zover zijn dat dit ingevuld kan worden.

KPI 9 *Calamiteitenplan*

Het Calamiteitenplan Archief Gemeente Bunschoten is vastgesteld. Hiermee wordt voldaan aan de genoemde KPI. Actualisatie vindt jaarlijks plaats.

KPI 10 *Middelen*

In 2018 is de vacature ingevuld voor een fulltime functie voor een (digitaal) informatiebeheerder/kwaliteitsbewaker. Via Archief Eemland is tijdelijke inzet geregeld van een medewerker voor het coördineren van de ontsluiting van de historische fotocollectie via www.erfgoedbunschoten.nl.

2.6 Verbonden partijen

(Commissie Bestuur en Middelen)

Het wettelijk kader voor het opstellen van een paragraaf verbonden partijen is opgenomen in artikel 15 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten.

De paragraaf verbonden partijen bevat tenminste de visie op verbonden partijen in relatie tot de realisatie van de doelstellingen die zijn opgenomen in de begroting. Daarnaast de beleidsvoornemens omtrent de verbonden partijen en een lijst van de verbonden partijen.

De paragraaf verbonden partijen gaat in op de doelstellingen, activiteiten en de mate van financiële betrokkenheid van de samenwerkingsverbanden, waarin onze gemeente participeert en tevens een bepaalde bestuurlijke invloed kan uitoefenen.

Inleiding

Aan de hand van de begroting, jaarrekening en via de diverse bestuurlijke overleggen kan de gemeente haar bestuurlijke invloed gestalte geven bij de verbonden partijen.

Voor het instellen, dan wel beëindigen van nieuwe verbonden partijen worden voorstellen aan de raad gedaan waarbij naast de beleidsinhoudelijke aspecten ook de financiële consequenties inzichtelijk worden gemaakt.

De verbonden partijen zijn al bij de verschillende programma's genoemd. In deze paragraaf gaat het vooral om het financiële aspect van de verbonden partij.

Verbonden partijen

Gemeenschappelijk Belastingkantoor Lococensus – Tricijn (GBLT)

Juridische rechtsvorm:	Gemeenschappelijke regeling
Programma in gemeentebegroting:	Programma <u>Bestuur en ondersteuning</u>
Belang van deelname in de verbonden partij: 	Juiste en klantgerichte uitvoering van gemeentelijke belastingverordening en kwijtscheldingsregels en waardering onroerende zaken.
Wijze bestuurlijk belang:	De wethouder is vertegenwoordigd in het algemeen bestuur.
Wijze financieel belang:	De grondslagen voor de gemeentelijke bijdrage zijn ontleend aan de Basisregistratie Personen en de <u>WOZ</u> -basisregistratie (aantallen inwoners en <u>WOZ</u> -objecten).
Bijdrage Bunschoten:	€ 292.988,-
Meest recente financieel resultaat:	€ 1.460.000,- (2018)
Meest recente omvang eigen vermogen:	€ 1.460.000,- (ultimo 2018, inclusief resultaat)
Meest recente omvang vreemd vermogen:	€ 4.282.000,- (ultimo 2018)
Risico's voor financiële positie gemeente:	<u>GBLT</u> beschikt in principe niet over eigen (weerstand)vermogen; financiële resultaten worden verrekend met de deelnemers van de gemeenschappelijke regeling.

Bureau regio Amersfoort

Juridische rechtsvorm:	Samenwerking
Programma in begroting:	Programma <u>Bestuur en ondersteuning</u>
Belang van deelname in de verbonden partij:	Op een duurzame en effectieve manier strategisch samen werken aan oplossingen voor regionale vraagstukken.
Wijze bestuurlijk belang:	De wethouder is vertegenwoordigd in het algemeen bestuur.
Bijdrage Bunschoten	€ 48.200,-

Veiligheidsregio Utrecht (VRU)

Juridische rechtsvorm:	Gemeenschappelijke regeling
Programma in begroting:	Programma <u>Veiligheid</u>
Belang van deelname in de verbonden partij:	Adequate brandweezorg, rampen- en crisisbestrijding
Wijze bestuurlijk belang:	De burgermeester is vertegenwoordigd in het algemeen bestuur.
Wijze financieel belang:	Jaarlijkse inwonersbijdrage op basis van verhoudingen van budgetten binnen het gemeentefonds, de zogenoemde 'ijkpuntscores'.
Bijdrage Bunschoten	€ 1.001.568,- (2018)
Meest recente financieel resultaat:	€ 1.694.000,- (2018)
Meest recente omvang eigen vermogen:	€ 9.684.000,- (ultimo 2018), inclusief resultaat
Meest recente omvang vreemd vermogen:	€ 49.193.000,- (ultimo 2018)
Risico's voor financiële positie gemeente:	Openbaar meldsysteem, Wet banenafpraak, Wet Normalisering Rechtspositie Ambtenaren, Derde jaar WW-uitkering en exploitatierisico's.

Coöperatie Gastvrije Randmeren U.A.

Juridische rechtsvorm:	Coöperatie
Programma in begroting:	Programma <u>Sport, cultuur en recreatie</u>
Belang van deelname in de verbonden partij:	Behartigen van bovengemeentelijke belangen van de recreatie en de natuur.
Wijze bestuurlijk belang:	Vier stemmen in de algemene ledenvergadering
Wijze financieel belang:	Ledenrekening B € 20.000,-
Bijdrage Bunschoten:	€ 21.718,- (2018)
Meest recente financieel resultaat:	€ 0,- als gevolg van onttrekkingen aan reserves

Samenwerkingsverband sociale zaken Baarn, Bunschoten en Soest (BBS)

Juridische rechtsvorm:	Gemeenschappelijke regeling
Programma in begroting:	Programma <u>Sociaal Domein</u>
Belang van deelname in de verbonden partij:	Naast het uitvoeren van werkzaamheden op het gebied van Werk en Inkomen voert de organisatie de zorgadministratie uit van de gemeenten en is <u>BBS</u> werkgever van medewerkers van de Sociaal Teams, die ondersteuning leveren dicht bij de inwoners van de drie gemeenten.
	
Wijze bestuurlijk belang:	Een wethouder is vertegenwoordigd in het bestuur.
Wijze financieel belang:	Jaarlijkse bijdrage in de uitvoeringskosten.
Bijdrage Bunschoten:	€ 3.037.000,- voor Inkomen, € 227.000,- voor Participatie, € 733.000,- voor Zorgadministratie en Sociaal Team en € 327.000 voor Overhead.
Meest recente financieel resultaat:	€ 0,- (2018)
Meest recente omvang eigen vermogen:	€ 0,- (2018)
Meest recente omvang vreemd vermogen:	€ 0,- (2018)
Risico's voor financiële positie gemeente:	Negatieve financiële effecten hebben een directe invloed op de doorbelasting van kosten naar de gemeenten.

RWA / Amfors Holding B.V.

Juridische rechtsvorm:	Gemeenschappelijke regeling
Programma in begroting:	Programma <u>Sociaal Domein</u>
Belang van deelname in de verbonden partij:	Het voorkomen van structurele uitsluiting van bepaalde groepen kansarme werklozen.
Wijze bestuurlijk belang:	Elke deelnemende gemeente is in het Algemeen Bestuur vertegenwoordigd door de portefeuillehouder Sociaal Domein
Wijze financieel belang:	De gemeente stelt de ontvangen rijksbijdrage Wsw volledig ter beschikking aan RWA. Daarnaast draagt elke gemeente naar rato bij in een eventueel negatief exploitatiesaldo.
Bijdrage Bunschoten:	€ 1.140.535,- (2018)
Meest recente financieel resultaat:	Exploitatietekort over 2018 van € 4.838.000,-. Dit is aangezuiverd door Amfors met € 1.971.000,- en door gemeenten met € 2.867.000,- (waarvan Bunschoten € 114.000,-).
Meest recente omvang eigen vermogen:	€ 0,- (ultimo 2018)
Meest recente omvang vreemd vermogen:	€ 532.000 (ultimo 2018)
Risico's voor financiële positie gemeente:	Het aantal <u>SW</u> -ers binnen <u>RWA</u> zal jaarlijks met zo'n 4% afnemen. In combinatie met een afnemende rijksbijdrage moeten de toenemende kosten worden opgevangen door een hoger netto resultaat van Amfors. Zie hierna bij Amfors Holding.

Juridische rechtsvorm:	Besloten Vennootschap (met gemeentelijke deelneming)
Programma in begroting:	Programma <u>Sociaal Domein</u>
Belang van deelname in de verbonden partij:	 Het in het kader van de bevordering van de arbeidsintegratie van gehandicapten en niet-gehandicapten in de regio Amersfoort, het oprichten van, deelnemen in, samenwerken met, beheren, besturen, exploiteren en financieren van andere vennootschappen en ondernemingen.
Wijze bestuurlijk belang:	De deelnemende gemeenten zijn aandeelhouder van Amfors Holding. Zij controleren begroting, jaarrekening en beleidsplannen. Daarnaast is er een Raad van Commissarissen bestaande uit personen zonder bestuurlijke binding met de gemeenten.
Wijze financieel belang:	De gemeente Bunschoten bezit 117 aandelen Amfors.
Bijdrage Bunschoten:	-
Meest recente financieel resultaat:	Over 2018: € 0,- (betreft resultaat na aanzuivering tekort aan <u>RWA</u> van € 1.971.000,-)
Meest recente omvang eigen vermogen:	€ 2.500.000,- (ultimo 2018)
Meest recente omvang vreemd vermogen:	€ 4.525.739,- (ultimo 2018)
Risico's voor financiële positie gemeente:	Door het dalende aantal <u>SW</u> -ers bij <u>RWA</u> en een afnemende rijksbijdrage moeten de toenemende kosten bij <u>RWA</u> worden opgevangen door een hoger netto resultaat van Amfors. De gemeente is erg afhankelijk van het behalen van de operationele resultaten van Amfors, die ter aanvulling van het negatief subsidieresultaat <u>RWA</u> nodig is om zodoende de gemeente niet meer te laten bijdragen.

Regionale uitvoeringsdienst Utrecht (RUD)

Juridische rechtsvorm:	Gemeenschappelijke regeling
Programma in begroting:	Programma <u>Volksgezondheid en milieu</u>
Belang van deelname in de verbonden partij:	 Het behartigen van de belangen van de deelnemers tezamen en van iedere deelnemer afzonderlijk op het gebied van de fysieke leefomgeving. Het zorgdragen van een goede, klantvriendelijke en efficiënte uitvoering van de opgedragen milieutaken, natuurbehoud en een veilige leefomgeving.
Wijze bestuurlijk belang:	De wethouder is vertegenwoordigd in het algemeen bestuur.
Bijdrage Bunschoten:	€ 440.760,- (2018)
Meest recente financieel resultaat:	€ 615.000,- negatief (2018)
Meest recente omvang eigen vermogen:	€ 1.117.000,- (ultimo 2018), inclusief resultaat
Meest recente omvang vreemd vermogen:	€ 2.262.000,- (ultimo 2018)
Risico's voor financiële positie gemeente:	Outputfinanciering (productie, achterblijvende vraag, onvoldoende productiviteit en kengetallen), ziekteverzuim, wet- en regelgeving.

Gemeentelijke GezondheidsDienst regio Utrecht (GGDrU)

Juridische rechtsvorm:	Gemeenschappelijke Regeling
Programma in begroting:	Programma <u>Volksgezondheid en milieu</u>
Belang van deelname in de verbonden partij:	Invulling geven aan de wettelijke rol bij crises en rampen. Bevorderen van een goede basisgezondheid en gelijke kansen op gezondheid voor de inwoners, onder meer door preventie.
Wijze bestuurlijk belang:	De wethouder is vertegenwoordigd in het algemeen bestuur.
Wijze financieel belang:	De kosten van de wettelijke basistaken worden bij alle deelnemers in rekening gebracht; keuzetaken/maatwerk alleen bij de gemeenten waarvoor de taken zijn uitgevoerd. Een voordelig of nadelig saldo over het begrotingsjaar wordt over de deelnemende gemeenten omgeslagen op basis van het aantal inwoners per 1 januari van dat jaar.
Bijdrage Bunschoten:	€ 638.000,- (2018)
Meest recente financieel resultaat:	€ 1.218.565,- (2018)
Meest recente omvang eigen vermogen:	€ 3.517.266,- (ultimo 2018), inclusief resultaat
Meest recente omvang vreemd vermogen:	€ 13.154.917,- (ultimo 2018)
Risico's voor financiële positie gemeente:	De verhouding tussen de vaste (inwoner)bijdrage en de maatwerk opbrengsten moet zodanig zijn, dat de <u>GGDrU</u> in de financieringsstructuur een eventuele daling van maatwerkinkomsten zelf kan opvangen.

Afvalverwijdering Utrecht (AVU)

Juridische rechtsvorm:	Gemeenschappelijke regeling
Programma in begroting:	Programma <u>Volksgezondheid en milieu</u>
Belang van deelname in de verbonden partij:	Zorgen voor goede, reguliere en milieu verantwoord transport, overslag, be- en verwerking van huishoudelijk afval uit de deelnemende gemeenten. Tevens kennisuitwisseling en vergroting op het gebied van efficiënte afvalinzameling en verwerking.
Wijze bestuurlijk belang:	De wethouder is vertegenwoordigd in het algemeen bestuur.
Wijze financieel belang:	Baten en lasten worden 100% aan de deelnemers doorberekend. De <u>GR</u> heeft een minderheidsbelang in de NV <u>Rova Holding</u> (€ 45.378,-) en een 50%-belang in de BV <u>Afvaloverslag</u> (€ 9.000,-).
Bijdrage Bunschoten:	€ 393.638,- (2018)
Meest recente financieel resultaat:	€ 159.916,- (2018)
Meest recente omvang eigen vermogen:	€ 734.209,- (ultimo 2018)
Meest recente omvang vreemd vermogen:	€ 13.665.896,- (ultimo 2018)
Risico's voor financiële positie gemeente:	Normale bedrijfsrisico's zoals rente-, krediet-, debiteuren- en investeringsrisico's

N.V. ROVA Holding

Juridische rechtsvorm:	Naamloze Vennootschap
Programma in begroting:	Programma <u>Volksgezondheid en milieu</u>
Belang van deelname in de verbonden partij:	Dienstverleningsovereenkomst voor de inzameling en verwerking van afvalstoffen en grondstoffen. Ook het beheer van de inzamelmiddelen valt hieronder.
	
Wijze bestuurlijk belang:	Aandeelhouder (circa 2% van de uitstaande aandelen A, B en C)
Wijze financieel belang:	205 aandelen B (gewaardeerd tegen € 313.640,-)
Bijdrage Bunschoten:	€ 825.937,- (taken conform dienstverleningsovereenkomst)
Meest recente financieel resultaat:	€ 5.784.000,- (2018). Een deel van het resultaat wordt als dividend uitgekeerd. Het verwacht dividend over 2018 bedraagt circa € 97.000,-. Het dividend over 2017 (uitgekeerd in 2018) bedroeg € 572,- per aandeel, voor Bunschoten € 117.000,-
Meest recente omvang eigen vermogen:	€ 32.517.000,- (ultimo 2018)
Meest recente omvang vreemd vermogen:	€ 58.016.000,- (ultimo 2018), inclusief achtergestelde lening van € 9.590.000,-
Risico's voor financiële positie gemeente:	De financiële risico's zijn beperkt.

Vitens NV

Juridische rechtsvorm:	Naamloze Vennootschap
Programma in begroting:	Programma <u>Volksgezondheid en milieu</u>
Belang van deelname in de verbonden partij:	Vitens is het grootste drinkwaterbedrijf in Nederland en verzorgt de drinkwatervoorziening in de gemeente Bunschoten. Vitens is in 2006 ontstaan uit fusies van lokale en regionale drinkwaterbedrijven.
	
Wijze bestuurlijk belang:	0,281% van het totaal aantal aandelen
Wijze financieel belang:	16.219 aandelen (gewaardeerd tegen € 16.219,-)
Meest recente financieel resultaat:	€ 13,0 miljoen (2018). Een deel van het resultaat wordt als dividend uitgekeerd (verwacht over 2018 circa € 15.000,-). Het dividend over 2017 (uitgekeerd in 2018) bedroeg ongeveer € 53.000,- (€ 3,30 per aandeel).
Meest recente omvang eigen vermogen:	€ 533,0 miljoen (ultimo 2018)
Meest recente omvang vreemd vermogen:	€ 1.233,5 miljoen (ultimo 2018)
Risico's voor financiële positie gemeente:	De financiële risico's zijn zeer beperkt. Er is geen verplichte afdekking van een eventueel tekort; aandeelhouders van een NV zijn niet aansprakelijk voor de schulden van een NV.

Stichting MooiSticht

Juridische rechtsvorm:	Stichting
Programma in begroting:	Programma <u>Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing</u>
Belang van deelname in de verbonden partij:	Goede en onafhankelijke ruimtelijke advisering bij ruimtelijke plannen.
	
Wijze bestuurlijk belang:	De burgemeester is vertegenwoordigd in het algemeen én dagelijks bestuur.
Wijze financieel belang:	Facturering van de uitgebrachte welstands- en monumentenadviezen.
Bijdrage Bunschoten:	Circa € 42.000,- (2018)

2.7 Grondbeleid

(Commissie Bestuur en Middelen)

Het wettelijk kader voor het opstellen van een paragraaf grondbeleid is opgenomen in artikel 16 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten.

De paragraaf grondbeleid geeft tenminste:

- *Een visie op het grondbeleid in relatie tot de realisatie van de doelstellingen van de programma's die zijn opgenomen in de begroting;*
- *Een aanduiding van de wijze waarop de provincie onderscheidenlijk gemeente het grondbeleid uitvoert;*
- *Een actuele prognose van de te verwachten resultaten van de totale grondexploitatie;*
- *Een onderbouwing van de geraamde winstneming;*
- *De beleidsuitgangspunten omtrent reserves voor grondzaken in relatie tot de risico's van de grondzaken.*

Grondbeleid is een activiteit van de gemeente waarbij op een uitvoeringsgerichte wijze, sturing wordt gegeven aan de ruimtelijke processen. Waarbij een goede en evenwichtige inrichting van de ruimte wordt verkregen. Daarbij worden dan voorzieningen gerealiseerd die niet door particuliere partijen zouden worden ontwikkeld. Er kan gedacht worden aan sociale woningbouw, sociaal-culturele voorzieningen en infrastructuur. Grondbeleid is geen doel op zich, maar vormt een instrument om andere gemeentelijke beleidsvelden te ondersteunen.

Per casus wordt gekeken welk gemeentelijk grondbeleid wordt gevolgd. Dit kan actief dan wel facilitair grondbeleid zijn. De herziening van de nota grondbeleid is een jaar uitgesteld en wordt in 2019 aan de raad aangeboden.

De grondexploitatie vormt een geheel met de totale financiële huishouding van de gemeente en heeft een financiële invloed op en gevolgen voor de algemene financiële positie van de gemeente. Een financieel uitgangspunt bij grondexploitaties is het realiseren van een sluitende exploitatie, waarin alle kosten voor het realiseren van het openbaar gebied worden vertaald in de grondopbrengst.

Op de volgende pagina staat een totaal overzicht grondexploitatie van alle complexen inclusief de prognose eindresultaat (na winstnemingen 2018).

In 2018 heeft er één tussentijdse winstneming plaatsgevonden voor het complex Haarbrug-Zuid (€ 877.000,-, gestort in de reserve grondexploitatie). Afsluiting van het complex Zuidelijke Kampen heeft een voordeel opgeleverd van € 540.000,-, dit valt vrij in het resultaat.

Tevens is een deel van de voorziening verlieslatende complexen vrijgevallen en gestort in de reserve grondexploitatie (totaal € 275.000,-).

In totaal laat de grondexploitatie over 2018 een voordeel zien van € 1.692.000,-, waarvan € 540.000,- is vrijgevallen in het resultaat.

Meerjaren Prognose Grondexploitatie 2018

Het MPG is geactualiseerd op basis van de ontwikkelingen in 2018. De werkelijke uitgaven en inkomsten van 2018 zijn verantwoord in de jaarrekening van 2018 en er is een actualisatie gemaakt van de nog te verwachten kosten en inkomsten van de lopende grondexploitaties.

Totaal overzicht Grondexploitatie rekening 2018 inclusief prognose eindresultaat

Complexen Bedragen x € 1.000	Saldo Boek- waarde per 1-1-2018	Uitgaven 2018	Inkomsten 2018	Saldo Boek- waarde per 31-12- 2018	Prognose komende uitgaven	Prognose komende inkomsten	Prognose eind- resultaat (aandeel gemeente)	Afgewikkeld in het jaar (prognose)
0 Algemeen beheer	0	365	365	0	0	0	0	
3 Haarbrug-Zuid	10.397	1.484	5.296	6.585	5.182	12.517	-750	2020
18 Bunschoten-Centrum.	-282	151	42	-173	168	0	-5	2019
21 Eemlandia	177	32	0	209	110	360	-41	2019
33 Zuyderzee	5.440	461	2.216	3.685	180	2.224	1.641	2019
35 Rengerswetering (masterplan)	0	0	0	0	0	0	0	
40 Zuidelijke Kampen	-3.213	3.213	0	0	0	0	0	2018
41 Noordelijke Kampen	6.491	756	4.634	2.613	6.008	8.556	65	2021
45 Zuiderland	5.250	181	546	4.885	855	5.736	4	na 2022
46 Zuidelijke Hoven	7.051	75	0	7.126	610	7.714	22	na 2022
51 Nertsenfarm	1.146	12	0	1.158	294	1.050	402	2020
TOTAAL COMPLEXEN	32.457	6.730	13.099	26.088	13.407	38.157	1.338	
AF: voorziening verlieslatend	8.283	-274	0	8.009	-8.009	0	0	
Balanswaarde:	24.174			18.079				

Aansluiting programma's:

	Uitgaven	Inkomsten
Totaal complexen	6.730	13.099
BIJ Bijdrage aanbrengen duiker + tijd. parkeerterrein	47	47
BIJ Overige verrekeningen	64	
AF Mutatie voorziening verlieslatend	-275	
AF Mutatie bovenplans en winstnemingen	-1.889	
BIJ Mutatie boekwaarde (balans)	6.370	
Totaal	11.047	13.146
Totaal programma's:		
1.3 Economie	4.442	5.319
1.8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	6.605	7.827
	11.047	13.146

DEEL 2: Jaarrekening

3. JAARREKENING

3.1 Balans

Activa	Bedragen x € 1.000,-	
	31-12-2018	31-12-2017
Vaste activa		
<i>Immateriële vaste activa</i>		
Kosten van onderzoek en ontwikkeling	32	48
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	161	203
Subtotaal	193	251
<i>Materiële vaste activa</i>		
Economisch nut, overige investeringen	18.301	13.263
Economisch nut, waarvoor een heffing kan worden geheven	6.645	6.996
Maatschappelijk nut in openbare ruimte	5.084	3.959
Subtotaal	30.030	24.218
<i>Financiële vaste activa</i>		
Kapitaalverstrekkingen aan:		
- deelnemingen	336	336
- overige verbonden partijen	20	20
Leningen aan:		
- woningbouwcorporaties	504	528
- deelnemingen	47	61
Overige langlopende leningen	2.475	2.873
Subtotaal	3.382	3.818
Totaal vaste activa	33.605	28.287
Vlottende activa		
<i>Voorraden</i>		
Niet in exploitatie genomen bouwgronden	0	0
Bouwgronden in exploitatie (onderhanden werk)	18.079	24.174
Subtotaal	18.079	24.174
<i>Uitzettingen < 1 jaar</i>		
Vorderingen op openbare lichamen	4.334	3.993
Rekening-courantverhouding met het Rijk	8.825	18.450
Overige vorderingen	440	358
Subtotaal	13.599	22.801
<i>Liquide middelen</i>		
Kassaldi	2	2
Banksaldi	273	113
Subtotaal	275	115
<i>Overlopende activa</i>		
Voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel	0	87
Overige nog te ontvangen en vooruitbetaalde bedragen	1.800	1.830
Subtotaal	1.800	1.917
Totaal vlottende activa	33.752	49.007
Totaal generaal	67.357	77.294

Bedragen x € 1.000,-

Passiva

	31-12-2018	31-12-2017
Vaste passiva		
<i>Eigen vermogen</i>		
Reserves		
- algemene reserve	7.698	6.882
- bestemmingsreserves t.b.v. egalisatie	676	1.001
- overige bestemmingsreserves	6.052	5.139
Resultaat na bestemming	693	223
Subtotaal	15.118	13.245
<i>Vreemd vermogen</i>		
Voorzieningen		
- voor verplichtingen, verliezen en risico's	1.081	1.003
- onderhoudsequalisatievoorzieningen	3.362	3.007
- voor bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen	183	140
- van derden verkregen middelen met specifiek bestedingsdoel	66	0
Subtotaal	4.693	4.150
<i>Vaste schulden > 1 jaar</i>		
Binnenlandse banken	40.053	51.890
Subtotaal	40.053	51.890
Totaal vaste passiva	59.864	69.285
Vlottende passiva		
<i>Netto-vlottende schulden < 1 jaar</i>		
Kasgeldleningen bij openbare lichamen	0	0
Overige kasgeldleningen	0	0
Overige schulden	2.943	3.031
Subtotaal	2.943	3.031
<i>Overlopende passiva</i>		
Nog te betalen bedragen	3.386	4.018
Ontvangen voorschotbedragen met een specifiek bestedingsdoel	1.086	863
Overige vooruit ontvangen bedragen	79	97
Subtotaal	4.550	4.978
Totaal vlottende passiva	7.493	8.009
Totaal generaal	67.357	77.294

Buiten balanstellingen:

Gewaarborgde leningen

Langlopende financiële verplichtingen

2018

34.143

55

2017

38.704

100

3.2 Programmarekening en resultaatbepaling

Omschrijving programma	Raming begrotingsjaar voor wijziging			Raming begrotingsjaar na wijziging			Realisatie begrotingsjaar		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Bestuur en ondersteuning	28.193.720	7.716.409	20.477.311	30.649.713	10.589.857	20.059.856	32.327.829	11.511.491	20.816.338
<i>Correctie financiering algemene dekking</i>	27.743.720	6.305.345	21.438.375	30.199.713	9.014.574	21.185.139	31.865.290	9.720.490	22.144.799
Bestuur en ondersteuning exclusief financieel Bunschoten	450.000	1.411.064	-961.064	450.000	1.575.283	-1.125.283	462.539	1.791.001	-1.328.461
Veiligheid	0	1.451.744	-1.451.744	0	1.448.313	-1.448.313	90	1.446.745	-1.446.655
Verkeer, vervoer en waterstaat	480.300	2.815.914	-2.335.614	480.300	2.756.984	-2.276.684	578.458	2.662.407	-2.083.949
Economie	3.389.725	3.562.777	-173.052	7.207.198	6.325.450	881.748	5.560.497	4.828.630	731.867
Onderwijs	374.300	2.027.097	-1.652.797	410.300	1.989.615	-1.579.315	490.644	2.066.117	-1.575.473
Sport, cultuur en recreatie	346.640	4.363.003	-4.016.363	339.140	4.436.203	-4.097.063	339.680	4.367.329	-4.027.649
Sociaal domein	2.377.000	11.925.653	-9.548.653	2.625.208	12.822.865	-10.197.657	2.659.500	13.828.836	-11.169.336
Volksgezondheid en milieu	3.526.500	5.109.106	-1.582.606	3.698.140	5.537.519	-1.839.379	3.695.934	5.537.894	-1.841.960
Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	5.518.561	5.227.719	290.842	11.432.498	10.935.691	496.807	8.978.403	7.689.020	1.289.382
Subtotaal programma's	16.463.026	37.894.077	-21.431.051	26.642.784	47.827.923	-21.185.139	22.765.746	44.217.978	-21.452.232
Beheer overige gebouwen	0	25.387	-25.387	0	25.387	-25.387	0	37.089	-37.089
Overhead	34.600	4.059.604	-4.025.004	34.600	4.029.108	-3.994.508	373.093	4.527.234	-4.154.141
Treasury	888.759	-144.700	1.033.459	475.759	191.300	284.459	905.117	549.116	356.002
Belastingen	4.659.500	304.580	4.354.920	4.699.500	308.907	4.390.593	4.732.499	292.034	4.440.465
Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	21.651.535	0	21.651.535	22.281.444	0	22.281.444	22.238.183	0	22.238.183
Overige baten en lasten	346.000	56.657	289.343	346.000	10.211	335.789	339.000	-142.403	481.403
Subtotaal alg. dekkingsmiddelen	27.580.394	4.301.528	23.278.866	27.837.303	4.564.913	23.272.390	28.587.892	5.263.071	23.324.822
Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten	44.043.420	42.195.605	1.847.815	54.480.087	52.392.836	2.087.251	51.353.638	49.481.049	1.872.589
Specificatie mutatie in reserves (last = storting ; bate = onttrekking)									
Veiligheid									
* Toekomstvisie	0	0	0	0	0	0	3.237	0	3.237
Verkeer, vervoer en waterstaat									
* Bovenplanse voorzieningen	0	0	0	8.670	0	8.670	2.924	0	2.924
Economie									
* Algemene dienst	0	0	0	0	155.000	-155.000	0	155.000	-155.000
* Marktgeden	0	12.015	-12.015	0	10.918	-10.918	0	364	-364
* Toekomstvisie	0	0	0	4.300	0	4.300	1.043	0	1.043
* Grondexploitatie	0	0	0	155.000	1.000.000	-845.000	155.000	877.202	-722.202
Onderwijs									
* Algemene dienst	0	0	0	125.000	0	125.000	125.000	0	125.000
Sport, cultuur en recreatie									
* Toekomstvisie	140.000	0	140.000	95.000	0	95.000	104.761	0	104.761
* Bovenplanse voorzieningen	0	0	0	0	0	0	3.276	0	3.276
Sociaal domein									
* Algemene dienst	0	0	0	40.000	0	40.000	40.000	0	40.000
* Sociaal domein	0	168.000	-168.000	81.000	881.850	-800.850	700.000	700.000	0
Volksgezondheid en milieu									
* Algemene dienst	0	0	0	50.000	0	50.000	12.759	0	12.759
* Rioolrechten	0	16.150	-16.150	56.000	23.818	32.182	0	2.267	-2.267
* Reinigingsrechten	0	-84.395	84.395	177.935	0	177.935	316.919	0	316.919
* Begraafrechten	0	-34.179	34.179	37.179	0	37.179	11.911	0	11.911
Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing									
* Algemene dienst	0	0	0	0	541.533	-541.533	0	533.100	-533.100
* Grondexploitatie	0	426.929	-426.929	8.000	0	8.000	8.000	274.569	-266.569
* Bovenplanse voorzieningen	0	315.297	-315.297	65.000	429.542	-364.542	2.359	471.857	-469.498
* Oostmaat	0	0	0	0	0	0	64.040	0	64.040
* Starterleningen	5.965	0	5.965	5.965	0	5.965	76.528	0	76.528
* Stimulerings- en vangnetleningen	17.361	0	17.361	17.361	0	17.361	213.845	0	213.845
Bestuur en ondersteuning									
* Algemene dienst	0	1.184.000	-1.184.000	1.138.000	1.407.000	-269.000	1.137.734	1.443.060	-305.326
* Algemene dienst/resultaat	0	0	0	223.000	0	223.000	223.060	0	223.060
* Toekomstvisie	0	0	0	75.000	0	75.000	75.000	0	75.000
Mutatie in de reserves	163.326	2.003.817	-1.840.491	2.362.410	4.449.661	-2.087.251	3.277.396	4.457.419	-1.180.023
Subtotaal	44.206.746	44.199.422	7.324	56.842.497	56.842.497	0	54.631.034	53.938.468	692.566
Gerealiseerde resultaat		7.324	-7.324		0	0		692.566	-692.566
Totaal	44.206.746	44.206.746	0	56.842.497	56.842.497	0	54.631.034	54.631.034	0

3.3 Grondslagen waardering en resultaatbepaling

Inleiding

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het **BBV** provincies en gemeenten daarvoor geeft. Uitgangspunt hierbij is geweest de 'Financiële verordening gemeente Bunschoten 2018'.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De waardering van de activa vindt plaats tegen verkrijgingsprijs en passiva tegen nominale waarde tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Dividendopbrengsten van deelnemingen worden als baten genomen op het moment waarop het dividend betaalbaar gesteld wordt.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Er bestaat een formeel verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerd verplichtingen van vergelijkbaar volume. Voorbeelden hiervan zijn pensioen- en wachtgeldverplichtingen, verlofaanspraken en dergelijke. De voorziening 'pensioen en wachtgeld wethouders' is gevormd aangezien de omvang te berekenen is en niet jaarlijks van gelijke omvang is.

Met betrekking tot de verwerking van de algemene uitkering heeft de commissie **BBV** een stellige uitspraak gedaan. Deze uitspraak houdt in dat in de jaarrekening de algemene uitkering wordt opgenomen conform de in het jaar laatst gepubliceerde accresmededeling, die doorgaans is opgenomen in de september circulaire van het boekjaar.

Balans

Vaste activa

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgings- c.q. vervaardigingsprijs verminderd met de afschrijvingen en waardeverminderingen die naar verwachting duurzaam zijn. De kosten van onderzoek en ontwikkeling worden in vier jaar afgeschreven.

Voor bijdragen aan activa van derden (bijv. subsidies aan sportverenigingen op grond van de zogenaamde 1/3-regeling) wordt de afschrijvingstermijn per geval bepaald. Deze is meestal gelijk aan de aflossingstermijn van de tegelijkertijd verstrekte geldlening.

Materiële vaste activa

Overige investeringen met economisch nut

Deze materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs- c.q. vervaardigingsprijs en worden lineair afgeschreven. Naar verwachting duurzame waardeverminderingen van vaste activa worden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht; in die gevallen wordt op het saldo afgeschreven.

De gehanteerde afschrijvingstermijnen op grond van de vastgestelde verordening ex. artikel 212 van de Gemeentewet zijn aangegeven in de hiernavolgende tabel.

Voor nieuwe investeringen worden de afschrijvingslasten in het jaar van investeren voor de helft opgenomen in de begroting (fictieve datum van investeren 1 juli), terwijl bij de realisatie uitgegaan wordt aan de werkelijke data van investeren.

	Soort investering	Afschrijvingstermijn in jaren
1.	Gronden en terreinen	n.v.t.
2.	Nieuwbouw kantoren, bedrijfsgebouwen en woonruimten; openbare verlichting lichtmasten	40
3.	Rioleringen	maximaal 60
4.	Schoolgebouwen en brandweerkazernes	60
5.	Havens, kades, sluizen en waterkeringen; waterwegen, waterbergingen en walbeschoeiing; geluidswallen; parken, sportvelden en groenvoorzieningen	maximaal 40
6.	Wegen, pleinen en rotondes; tunnels, viaducten en bruggen	maximaal 30
7.	Renovatie, restauratie en aankoop woonruimten, schoolgebouwen, kantoren en bedrijfsgebouwen	25
8.	Openbare verlichting armaturen; motorvoertuigen	20
9.	Technische installaties in bedrijfsgebouwen	15
10.	Veiligheidsvoorzieningen bedrijfsgebouwen; kantoormeubilair en schoolmeubilair; straatmeubilair; aanleg tijdelijke terreinwerken; nieuwbouw tijdelijke woonruimten en bedrijfsgebouwen	10
11.	Zware transportmiddelen en schuiten; aanhangwagens; personenauto's; lichte motorvoertuigen; automatiseringsapparatuur (hardware); telefooninstallaties; * afschrijvingstermijn kan bij afwijkende technische levensduur worden verruimd tot maximaal tien jaar voor vervoermiddelen.	7*
12.	Automatiseringsapparatuur (software)	4

Activa met een verkrijgingsprijs van minder van € 7.500,- worden niet geactiveerd, uitgezonderd gronden en terreinen. De laatst genoemden worden altijd geactiveerd.

Investerings in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut

In overeenstemming met de verordening ex. artikel 212 Gemeentewet worden activa met een meerjarig maatschappelijk nut (bijvoorbeeld investeringen in aanleg en onderhoud van wegen, openbaar groen e.d..) geactiveerd en lineair afgeschreven over de verwachte levensduur van het actief of een kortere door de raad aan te geven levensduur.

Financiële vaste activa

Leningen u/g zijn opgenomen tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is zo nodig een voorziening in mindering gebracht.

Participaties in het aandelenkapitaal van NV's en BV's ('kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen' in de zin van het BBV) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Indien de waarde van de aandelen onverhoopt structureel mocht dalen tot onder de verkrijgingsprijs zal afwaardering plaatsvinden. Tot dusver is een dergelijke afwaardering niet noodzakelijk gebleken. De actuele waarde ligt ruim boven de verkrijgingsprijs.

Flottende Activa

Voorraden

De als 'onderhanden werken' opgenomen bouwgronden in exploitatie zijn gewaardeerd tegen de vervaardigingsprijs, dan wel de lagere marktwaarde. De vervaardigingsprijs omvat de kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend (zoals grondaankopen en kosten van bouw- en woonrijp maken), evenals een redelijk te achten aandeel in de rentekosten en de administratie- en beheerskosten.

Winsten uit de grondexploitatie worden slechts genomen indien en voor zover die met voldoende mate van betrouwbaarheid als gerealiseerd aangemerkt kunnen worden conform de Percentage of completion methode. Zolang daarvan geen sprake is worden de verkregen verkoopopbrengsten ten volle op de vervaardigingskosten in mindering gebracht. Voor exploitatieverliezen wordt een voorziening gevormd.

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is zo nodig een voorziening in mindering gebracht. De voorziening wordt statisch bepaald op basis van de geschatte inningskansen.

Liquide middelen en overlopende posten

Deze activa worden tegen nominale waarde opgenomen.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies. De voorzieningen voor onderhoud zijn gebaseerd op de daarvoor vastgestelde onderhouds- of beheersplannen.

Vaste schulden

Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, verminderd met gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rente typische looptijd van één jaar of langer.

Vlottende passiva

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Borg- en Garantstellingen

Voor zover leningen door de gemeente gewaarborgd zijn, is buiten telling het totaalbedrag van de geborgde schuldrestanten per einde boekjaar opgenomen. Overigens is in de toelichting op de balans nader informatie opgenomen.

Verplichtingen voortvloeiende uit leasing

De waardering van verplichtingen uit hoofde van financial leasing vindt plaats tegen de nominale waarde van de contractueel verschuldigde leasetermijnen.

Exploitatie

De baten en lasten worden toegerekend aan het verslagjaar waar ze betrekking op hebben.

3.4 Toelichting op de balans

Algemeen

In dit hoofdstuk wordt een toelichting gegeven op de balans per 31 december 2018. De bedragen zijn allemaal x € 1.000,-, tenzij anders vermeld.

Activa

Vaste activa

Immateriële vaste activa

De post immateriële vaste activa wordt onderscheiden in kosten van onderzoek en ontwikkeling.

	Boekwaarde 31-12-2018	Boekwaarde 31-12-2017
Kosten van onderzoek en ontwikkeling	32	48
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	161	203
Totaal	193	251

Het onderstaande overzicht geeft het verloop weer van de immateriële vaste activa gedurende het jaar 2018.

	Boekwaarde 31-12-2017	Investe- ringen	Afschrijving regulier	Afschrijving t.l.v. reserve	Boekwaarde 31-12-2018
Kosten van onderzoek en ontwikkeling	48	-	9	7	32
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	203	-	41	-	161
Totaal	251	-	50	7	193

In 2018 zijn er geen investeringen gedaan in immateriële vaste activa.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa bestaat uit verschillende onderdelen die in de tabel hieronder zijn weergegeven.

	Boekwaarde 31-12-2018	Boekwaarde 31-12-2017
Overige investeringen met economisch nut	18.301	13.263
Economisch nut, waarvoor een heffing kan worden geheven	6.645	6.996
Investerings in openbare ruimte met maatschappelijk nut	5.084	3.959
Totaal	30.030	24.218

De overige investering met economisch nut worden in de volgende tabel onderverdeeld.

	Boekwaarde 31-12-2018	Boekwaarde 31-12-2017
Gronden en terreinen	2.376	1.352
Bedrijfsgebouwen	12.374	8.666
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	2.210	2.274
Vervoermiddelen	352	314
Machines, apparaten en installaties	577	464
Overige materiële activa	412	193
Totaal	18.301	13.263

Het onderstaande overzicht geeft het verloop weer van de overige investeringen met economisch nut gedurende het jaar 2018.

	Boekwaarde 31-12-2017	Investe- ringen	Des- investe- ringen	Afsch- rijving	Herrub- ricering	Boekwaarde 31-12-2018
Gronden en terreinen	1.352	1.023	-	-	-	2.376
Bedrijfsgebouwen	8.666	4.075	-	367	-	12.374
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	2.274	-	-	64	-	2.210
Vervoermiddelen	314	108	-	70	-	352
Machines, apparaten en installaties	464	200	-	87	-	577
Overige materiële activa	193	357	-	138	-	412
Totaal	13.263	5.764	-	726	-	18.301

De belangrijkste in het boekjaar gedane investeringen staan in onderstaand overzicht vermeld.

Investering, bedragen x € 1,-	Beschikbaar gesteld krediet	Besteed t/m 2017	Besteed in 2018	Bijdragen derden	Cumulatief besteed
Gemeentewerf grond Haarbrug-Zuid	1.048.500	-	1.079.084	-	1.079.084
Nieuwbouw brandweerkazerne	2.120.400	486.431	1.436.429	29.737	1.893.123
IHP nieuwbouw scholen, voorbereiding	150.000	40.087	41.058	11.798	69.347
IHP nieuwbouw scholen, uitvoering	5.532.000	-	182.967	-	182.967
Gemeentewerf Haarbrug-Zuid	2.947.000	20.976	2.440.401	1.240	2.460.137
Vervoermiddelen	106.000	-	108.096	-	108.096
Zonnepanelen Brandweerkazerne	35.000	-	32.221	-	32.221
Telefooncentrale	31.700	23.215	9.524	-	32.739
Vervanging ICT werkplekken	115.000	-	118.552	4.050	114.502
Heftruck	35.000	-	34.658	-	34.658
Vervanging meubilair	102.052	1.569	87.843	-	89.411
Sophos firewall en antivirus	31.000	-	34.793	-	34.793
GBI Software	25.000	-	9.364	-	9.364
Zaaksysteem in de cloud	83.000	-	26.488	-	26.488
Vervanging serverpark/SAN	166.000	-	174.405	-	174.405
Totaal	12.527.652	572.278	5.815.882	46.824	6.341.336

De investeringen met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven staan in onderstaand overzicht.

	Boekwaarde 31-12-2017	Investe- ringen	Des- investe- ringen	Afsch- rijving	Herrub- ricering	Boekwaarde 31-12-2018
Bedrijfsgebouwen	36	-	-	4	-	31
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	6.533	-38	-	307	-	6.189
Machines, apparaten en installaties	189	8	-	25	-	173
Overige materiële activa	238	45	-	32	-	252
Totaal	6.996	16	-	367	-	6.645

De belangrijkste investering in 2018 staan in het overzicht hieronder.

Investering, bedragen x € 1,-	Beschikbaar gesteld krediet	Besteed t/m 2017	Besteed in 2018	Bijdragen derden	Cumulatief besteed
Dijkverbeteringsproject - verleggen riolering	280.600	267.779	-	98.081	169.698
Vestigen zakelijk recht drukriolering	100.000	17.469	31.248	-	48.717
Ruimen en herbegraven Memento Mori 2017 - 2021	44.195	23.643	15.797	-	39.440
Ondergrondse systemen, omgekeerd inzamelen	315.000	290.930	41.405	-	332.335
Renoveren drainage Memento Mori	113.000	102.859	8.793	-	111.652
Totaal	852.795	702.680	97.242	98.081	701.841

In het overzicht hieronder is het verloop van de boekwaarde van de investeringen in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut te zien.

<i>Investering, bedragen x € 1,-</i>	Boekwaarde 31-12-2017	Investe -ringen	Afsch- rijving regu- lier	Afsch- rijving t.l.v. reserve	Bijdragen derden	Boekwaarde 31-12-2018
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	3.901	1.639	227	14	584	4.715
Overige materiële activa	57	327	12	2	1	368
Totaal	3.959	1.966	239	16	585	5.084

Onder bijdragen van derden zijn de bijdragen opgenomen, die direct gerelateerd zijn aan de investering.

De belangrijkste investeringen van het boekjaar zijn in onderstaand overzicht genoemd.

<i>Investering, bedragen x € 1,-</i>	Beschikbaar gesteld krediet	Besteed t/m 2017	Besteed in 2018	Bijdragen derden	Cumulatief besteed
Terrein werf, herinrichten openbare ruimte	492.550	151.355	157.862	-	309.217
Reconstructie gebakken straatmateriaal	57.458	1.547	30.259	-	31.806
Verbeteren openbare verlichting	45.000	29.194	18.123	-	47.317
Openbare verlichtingen/ opwaarderen oudere wijken	88.000	-	20.414	-	20.414
Oeververdedigingen en frontmuren	155.500	119.025	38.532	-	157.557
Reconstructie Frans Jacobsweg	425.000	-	18.123	-	18.123
Taluds Westpier en houten bekleding Oude Haven	100.000	-	57.101	-	57.101
Vervangen lichtmasten	195.731	125.779	110.151	-	235.930
Vervangen armaturen	561.438	243.015	237.439	-	480.454
Verkeersplateau Bikkersweg	61.500	-	50.610	-	50.610
Herinrichting entreegebied Memento Mori	137.000	-	125.877	-	125.877
Fietspad Zevenhuizen	465.000	16.891	34.589	-	51.480
Fietsoversteek Oostelijke Randweg	90.000	8.093	135.344	67.672	75.765
Verkeersplateaus/ inritconstructies	45.000	-	43.695	-	43.695
Uitvoeren centrumvisie	65.000	-	41.737	2.250	39.487
Recreatieve ontwikkeling Laakzone	34.000	34.015	453.917	453.917	34.015
Spelenbeleid 2011 - 2021	436.000	285.236	16.167	-	301.403
Bunschoten-Stad verbeteren leefomgeving	65.000	-	24.806	-	24.806
De Kronkels-Zuid, voorbereiding	45.000	-	189.373	-	189.373
Kap gemeentelijke overlastbomen	95.546	20.768	22.707	-	43.475
Handhaven in gebruik genomen gronden	-	-	23.032	1.344	21.688
Duurzaamheid	259.000	1.708	12.750	-	14.458
Omheinde losloopgebieden	35.500	20.881	14.997	-	35.878
Implementatie omgevingswet	38.000	-	39.211	-	39.211
Totaal	3.992.223	1.057.506	1.916.815	525.184	2.449.138

Financiële vaste activa

Het verloop van de financiële vaste activa gedurende het jaar 2018 wordt in onderstaand overzicht weergegeven.

	Boekwaarde 31-12-2017	Investerings	Aflossingen/ afschrijving	Mutatie vz. oninbaar	Herubri- cering	Boekwaarde 31-12-2018
Kapitaalverstrekkingen aan:						
* Deelnemingen	336	-	-	-	-	336
* Overige verbonden partijen	20	-	-	-	-	20
Leningen aan:						
* Woningbouwcorporaties	528	-	25	-	-	504
* Deelnemingen	61	-	15	-	-	47
Overige langlopende leningen	3.188	83	340	-	-	2.931
Af: Voorziening oninbaarheid	-315	-	-	-140	-	-455
Totaal	3.818	83	379	-140	-	3.382

De post kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen betreft aandelen Vitens N.V. (€ 16.219,-), Amfors Holding B.V. (€ 5.265,-) en N.V. ROVA Holding (€ 313.640,-) en certificaten Dataland (€ 806,-). Onder de post kapitaalverstrekkingen aan overige verbonden partijen is de bijdrage opgenomen in het ledenkapitaal van de coöperatie Gastvrije Randmeren.

De afname van de post overige langlopende leningen bestaat voornamelijk uit aflossingen op starterleningen en stimulerings- en vangnetleningen Nieuwe Schans. Voor het risico wegens oninbaarheid is voor deze leningen een voorziening getroffen van € 240.000,- (ultimo 2017 € 240.000,-).

Onder de overige langlopende leningen is een bedrag van € 361.000,- opgenomen wegens leningen voor krediethypotheek en leenbijstand zelfstandigen (ultimo 2017 € 412.000,-). Hiertegenover staat een voorziening wegens oninbaarheid van circa € 215.000,- (gebaseerd op een percentage naar soort lening; ultimo 2017 € 75.000,-).

Vlottende activa

Voorraden

De uitsplitsing naar categorieën van de in de balans opgenomen voorraden zijn in onderstaand overzicht opgenomen.

	31-12-2018	31-12-2017
Grond- en hulpstoffen, gespecificeerd naar:		
* Boekwaarde niet in exploitatie genomen bouwgronden	-	-
Af: Voorziening correctie boekwaarden	-	-
	-	-
* Boekwaarde bouwgronden in exploitatie (onderhanden werk)	26.088	32.457
Af: Voorziening verlieslatend complex	8.009	8.283
	18.079	24.174
Totaal	18.079	24.174

De verschillende complexen zijn gewaardeerd tegen kostprijs. Voor verwachte verliezen is een voorziening getroffen.

Het verloop in 2018 van de bouwgronden in exploitatie staat in het volgende overzicht.

	Boekwaarde 1-1-2018	Investeren	Inkomsten	Winst uitname + /verlies -	Voorziening verlieslatend complex	Boekwaarde 31-12-2018
Grondexploitatie:	24.174					
Nieuw in exploitatie	-					
Totaal	24.174	5.312	13.099	1.417	275	18.079
Nog te maken kosten						13.407
Nog te verwachten opbrengsten						32.282
Verwacht exploitatieresultaat (=voordelig)						-796

Uitsplitsing per complex:

Complexen Bedragen x € 1.000	Saldo Boekwaarde per 1-1-2018	Uitgaven 2018	Inkomsten 2018	Saldo Boekwaarde per 31-12-2018	Prognose komende uitgaven	Prognose komende inkomsten	Prognose eindresultaat (aandeel gemeente)
0 Algemeen beheer	0	365	365	0	0	0	0
3 Haarbrug-Zuid	10.397	1.484	5.296	6.585	5.182	12.517	-750
18 Bunschoten-Centrum.	-282	151	42	-173	168	0	-5
21 Eemlandia	177	32	0	209	110	360	-41
33 Zuyderzee	5.440	461	2.216	3.685	180	2.224	1.641
35 Rengerswetering (masterplan)	0	0	0	0	0	0	0
40 Zuidelijke Kampen	-3.213	3.213	0	0	0	0	0
41 Noordelijke Kampen	6.491	756	4.634	2.613	6.008	8.556	65
45 Zuiderland	5.250	181	546	4.885	855	5.736	4
46 Zuidelijke Hoven	7.051	75	0	7.126	610	7.714	22
51 Nertsenfarm	1.146	12	0	1.158	294	1.050	402
TOTAAL COMPLEXEN	32.457	6.730	13.099	26.088	13.407	38.157	1.338
AF: voorziening verlieslatend Balanswaarde:	8.283	-274	0	8.009	-8.009	0	0
	24.174			18.079			

Uitzettingen met een rente typische looptijd korter dan één jaar

De in de balans opgenomen uitzettingen met een looptijd korter dan één jaar worden gespecificeerd in het volgende overzicht.

	Saldo	Voorziening oninbaarheid 2018	Balans per 31-12-2018	Saldo	Voorziening oninbaarheid 2017	Balans per 31-12-2017
Vorderingen op openbare lichamen	4.334	-	4.334	3.993	-	3.993
Rekening courant-verhouding met het Rijk	8.825	-	8.825	18.450	-	18.450
Overige vorderingen	1.166	726	440	1.314	956	358
Totaal	14.325	726	13.599	23.757	956	22.801

Het volgende overzicht geeft een specificatie van de post vorderingen op openbare lichamen.

	2018	2017
Belastingdienst inzake <u>BTW</u> -compensatiefonds	3.073	2.135
Ministerie <u>SZW</u> , diverse rijksvergoedingen	112	240
Ministerie <u>BZK</u> , inzake algemene uitkering	230	-
<u>SVB</u> inzake <u>PGB's</u> (bevoorschotting -/- beschikkingen)	7	66
Provincie Utrecht	107	42
Waterschap Vallei en Veluwe	-	61
<u>GBLT</u> inzake nog op te leggen belastingen	240	218
<u>GBLT</u> inzake opgelegde aanslagen	251	1.056
Diversen	313	175
Totaal	4.334	3.993

De post GBLT "nog op te leggen" betreft hoofdzakelijk de afvalstoffenheffing diftar (€ 160.000,-) en OZB (€ 52.000,-). Het restant aan nog op te leggen aanslagen (totaal € 28.000,-) bestaat uit riool- en afvalstoffenheffing, honden- en forensenbelasting en havengeld. De post opgelegde aanslagen betreft nog te ontvangen termijnen van inwoners en bedrijven inzake al opgelegde aanslagen gemeentelijke belastingen.

Toelichting op de post rekening-courantverhouding met het Rijk

In het kader van de wet schatkistbankieren zijn alle decentrale overheden verplicht hun overtollige middelen aan te houden in de schatkist. Hierbij geldt een drempelbedrag dat gemiddeld per kwartaal buiten de schatkist mag worden gehouden. Deze drempel bedraagt voor Bunschoten voor 2018 € 331.500,- (0,75% van het begrotingstotaal, met een minimum van € 250.000,-).

Overzicht van gemiddeld per kwartaal buiten de schatkist gehouden bedragen:

1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal
194.751	164.580	140.686	253.083

Zie voor een nadere toelichting de paragraaf Financiering.

De post overige vorderingen wordt in onderstaand overzicht gespecificeerd.

	2018	2017
Debiteuren algemeen	247	367
Debiteuren sociale zaken	919	947
	1.166	1.314
Af: voorziening dubieuze debiteuren algemeen	80	66
Af: voorziening dubieuze debiteuren sociale zaken	645	890
Totaal	440	358

Liquide middelen

Het saldo van de liquide middelen bestaat uit verschillende componenten, te zien in onderstaand overzicht.

	2018	2017
Kassaldi	2	2
Banksaldi	273	113
Totaal	275	115

Alle liquide middelen zijn direct opeisbaar.

Overlopende activa

In onderstaand overzicht wordt de post overlopende activa onderscheiden.

	Saldo 31-12-2018	Saldo 31-12-2017
Voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel	-	87
Vooruitbetaalde bedragen	339	312
Nog te ontvangen bedragen	1.461	1.518
Totaal	1.800	1.917

Het verloop van de post 'voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel' wordt in onderstaand overzicht weergegeven.

Bedragen x € 1,-	Saldo 01-01-2018	Toe- voegingen	Ontvangen bedragen	Saldo 31-12-2018
Overige Nederlandse overheidslichamen:				
Project 'Fietspaden Eempolder'	86.691		86.691	-
Totaal	86.691	-	86.691	-

De post vooruitbetaalde bedragen bestaat hoofdzakelijk uit contracten, abonnementen, subsidies etc. die betrekking hebben op 2019 (2018) en betaald zijn in 2018 (2017).

Een specificatie van de post nog te ontvangen bedragen staat in onderstaand overzicht.

	2018	2017
Rente uitstaande leningen	1	1
Rekening-courant <u>SVn</u>	850	670
<u>CAK</u> /Eigen bijdrage	40	33
Inzamelvergoedingen	147	286
Getransporteerde gronden	314	314
AVU afrekening 2018/2017	-	127
Stichting Sedico inzake energie/water	6	-
Overige vorderingen	103	87
Totaal	1.461	1.518

Passiva

Vaste passiva

Eigen vermogen

In het overzicht hieronder staat een splitsing van de post eigen vermogen.

	2018	2017
Algemene reserve	7.698	6.882
Bestemmingsreserves:		
* egalisatie	676	1.001
* overige bestemmingsreserves	6.052	5.139
Resultaat na bestemming	693	223
Totaal	15.118	13.245

Onderdeel van de bestemmingsreserves is de reserve grondexploitatie (ultimo 2018 € 3.782,-).

In 2008 is bepaald dat deze reserve wordt aangemerkt als een zogenaamde "beklemd reserve". Dit houdt in dat deze reserve uitsluitend bestemd is voor het opvangen van tekorten in de grondexploitatie en dat vanuit deze reserve geen bedragen naar een andere reserve kunnen worden overgeheveld.

Voor het verloop en de indeling naar categorie van de mutaties wordt verwezen naar het Overzicht reserves.

Voorzieningen

Een overzicht waaruit de post voorzieningen bestaat, is te vinden in onderstaand overzicht.

	2018	2017
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	1.081	1.003
Onderhoudsegalisatie voorzieningen	3.362	3.007
Voorzieningen voor bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen	183	140
Van derden verkregen middelen met specifiek bestedingsdoel	66	-
Totaal	4.693	4.150

Voor het verloop en de indeling naar categorie van de mutaties wordt verwezen naar het [Overzicht voorzieningen](#).

Vaste schulden met een rente typische looptijd van één jaar of langer

De onderverdeling van de in de balans opgenomen post langlopende schulden staat in het overzicht hieronder.

	2018	2017
Onderhandse leningen van:		
* Binnenlandse banken en overige financiële instellingen	40.053	51.890
Totaal	40.053	51.890

Voor de financieringsbehoefte kan de gemeente gebruik maken van langlopende leningen. De hoogte en het gebruik zijn onderdeel van de treasuryfunctie, welke wordt toegelicht in de paragraaf [Financiering](#).

In onderstaand overzicht wordt het verloop weergegeven van de vaste schulden over het jaar 2018.

	Saldo 01-01-2018	Vermeer- deringen	Aflossingen	Saldo 31-12-2018
Onderhandse leningen	51.890	-	11.838	40.053
Totaal	51.890	-	11.838	40.053

De totale rentelast voor het jaar 2018 met betrekking tot de vaste schulden bedraagt € 539.941,-.

Vlottende passiva

In onderstaand overzicht staat wat onder de post vlottende passiva is opgenomen.

	2018	2017
Netto-vlottende schulden met een rente typische looptijd korter dan één jaar	2.943	3.031
Overlopende passiva	4.551	4.978
Totaal	7.494	8.009

Netto vlottende schuld

De specificatie van de in de balans opgenomen post kortlopende schulden is te vinden in onderstaand overzicht.

	2018	2017
Kasgeldleningen bij openbare lichamen (art. 1a Wet Fido)	-	-
Overige kasgeldleningen	-	-
Overige schulden	2.943	3.031
Totaal	2.943	3.031

De specificatie van de post overige schulden staat hieronder.

	2018	2017
Crediteuren	2.235	1.554
Af te dragen loonheffing, pensioenpremies etc.	621	579
Af te dragen omzetbelasting	84	895
Waarborgsommen korte termijn	3	3
Totaal	2.943	3.031

Overlopende passiva

De post overlopende passiva is in onderstaand schema gespecificeerd.

	2018	2017
Nog te betalen bedragen	3.386	4.018
De van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen met een specifiek bestedingsdoel	1.086	863
Overige vooruit ontvangen bedragen	79	97
Totaal	4.551	4.978

Het verloop van de post 'voorschotbedragen met een specifiek bestedingsdoel' wordt in onderstaand overzicht weergegeven.

<i>Bedragen x € 1,-</i>	Saldo 01-01-2018	Toe- voegingen	Vrijgevallen bedragen	Saldo 31-12-2018
Rijk:				
Onderwijsachterstanden 2011-2018 (OAB)	4.832	-	4.832	-
Sanering verkeerslawaaï	48.390	23.750	58.526	13.614
Nationaal restauratiefonds	8.645	4.321	-	12.966
Overige Nederlandse overheidslichamen:				
Project 'Fietspaden Eempolder'	4.248	-	4.248	-
Revitalisering bedrijfsterreinen	61.049	-	-	61.049
Vogelboulevard	21.500	-	21.500	-
Laakzone afronding fase B en C	395.391	613.000	414.661	593.730
Actieplan fiets	318.773	222.000	136.169	404.604
Bibliotheekafhaalpunt Eemdijk	-	8.500	8.500	-
Totaal	862.828	871.571	648.436	1.085.963

Buiten balanstellingen

Verliescompensatie Vennootschapsbelasting

Over 2016 is de definitieve aangifte ingediend bij de belastingdienst, waarbij uitgegaan wordt van een compensabel verlies van € 454.063,-. De aangiftes over 2017 en 2018 moeten nog definitief worden ingediend.

Waarborgen

Het in de balans opgenomen bedrag voor verstrekte waarborgen aan natuurlijke- en rechtspersonen wordt in het volgende overzicht naar aard van de geldlening gespecificeerd.

<i>Bedragen x € 1,-</i> Geldnemer	Aard/ omschrijving	Oor- spronkelijk bedrag	% borg- stelling	Restant begin jaar	Restant eind jaar
St. Bejaardencentrum 'De Haven'	Bouw dienstencentrum	450.000	100	174.375	151.875
Stichting Zwembad Bunschoten	Bouw zwembad	2.450.414	100	585.376	487.813
St. Ouderenvoorzieningen 'Op de Ree'	Bouw 18 aanleunwoningen	907.560	100	340.335	317.646
St. Woningcorp. 'Het Gooi en omstreken'	Financiering vm woningbedrijf	11.344.505	50	3.799.071	-
St. Woningcorp. 'Het Gooi en omstreken'	Idem	5.000.000	50	5.000.000	5.000.000
St. Woningcorp. 'Het Gooi en omstreken'	Idem	1.476.679	50	528.320	503.780
St. Woningcorp. 'Het Gooi en omstreken'	Idem	10.000.000	50	10.000.000	10.000.000
St. Woningcorp. 'Het Gooi en omstreken'	Herfinanciering	4.000.000	50	4.000.000	4.000.000
St. Woningcorp. 'Het Gooi en omstreken'	Nieuwbouw De Haven	5.000.000	50	5.000.000	5.000.000
St. Woningcorp. 'Het Gooi en omstreken'	Nieuwbouw De Haven	5.000.000	50	5.000.000	5.000.000
St. Eemland wonen	Bouw 16 sociale huurwoningen	3.000.000	50	3.000.000	3.000.000
Ruitersportcentrum	Uitbreiding manege	73.400	50	39.780	37.320
Stichting 4B (Boulamis)	Realisatie Boulodrome	63.725	50	37.229	35.049
Diverse particulieren	Woningbouw		50	1.200.000	610.000
Totaal				€ 38.704.486	€ 34.143.483

Langlopende financiële verplichtingen

De gemeente is verbonden wegens leasetermijnen voor kopieer- en printapparatuur (contract voor vijf jaar) à € 14.000,- per jaar (totaal € 25.000,-) en premie voor de brandpolis (contract voor drieënhalf jaar) à € 30.000,- per jaar (totaal € 30.000,-).

Daarnaast heeft de gemeente een doorlopend contract voor de kapitaallasten, inclusief onderhoud voor de lichtmasten en armaturen voor circa € 309.000,- per jaar (dit bedrag wordt jaarlijks minder aangezien met ingang van 2015 de gemeente nieuwe investeringen zelf financiert).

Tevens is de gemeente in het kader van de grondexploitatie langlopende contracten aangegaan met de ontwikkelcombinatie Zuyderzee vof (voorheen Oostmaat) en De Bunte Vastgoed B.V..

3.5 Toelichting op de programmarekening

Algemeen

In tegenstelling tot de beschrijvende toelichting in hoofdstuk één, is de toelichting op de programma's een cijfermatige toelichting. In het onderstaande overzicht zijn toevoegingen en beschikkingen over de reserves per programma weergegeven. In de programmaverantwoording zijn de toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves getotaliseerd meegenomen onder het programma Bestuur en ondersteuning, Beleidsonderdeel Financieel Bunschoten.

Indien er sprake is in de toelichting van een voordelig saldo ten opzichte van de begroting, staan de bedragen (lagere lasten/hogere inkomsten) positief. Bij een nadelig saldo (hogere lasten/lagere inkomsten) staat een – voor het bedrag.

Programma Bestuur en ondersteuning

Bedragen x € 1,- Omschrijving programma	Raming na wijziging			Realisatie 2018		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Bestuur en ondersteuning	28.510.303	6.140.196	22.370.107	29.273.492	7.054.071	22.219.420
Mutaties in de reserves	1.436.000	1.407.000	29.000	1.435.794	1.443.060	-7.266
Totaal	29.946.303	7.547.196	22.399.107	30.709.286	8.497.132	22.212.154

De gerealiseerde lasten zijn € 950.000 hoger dan geraamd. De gerealiseerde baten zijn rond de € 763.000,- hoger. Per saldo komt dit op € 187.000,- nadelig.

Het nadelige saldo kan als volgt worden verklaard (- = nadeel):

- Hogere dotatie voorziening pensioen wethouders	-140.000
- Per saldo hogere inkomsten leges	10.000
- Hogere kosten <u>BLNP</u>	-70.000
- Hogere inhuur (voornamelijk <u>HRM</u>)	-153.000
- Lagere kosten archief (claim rekeningresultaat € 19.000,-)	32.000
- Verschil toegerekende en werkelijk betaalde rente en hoger dividend	72.000
- Saldo van de post onvoorzien	105.000
- Per saldo hogere overige kosten	-43.000

Totaal per saldo **-187.000**

Programma Veiligheid

Bedragen x € 1,- Omschrijving programma	Raming na wijziging			Realisatie 2018		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Veiligheid	-	1.448.313	-1.448.313	90	1.446.745	-1.446.655
Mutaties in de reserves	-	-	-	3.237	-	3.237
Totaal	-	1.448.313	-1.448.313	3.327	1.446.745	-1.443.418

De gerealiseerde lasten zijn rond de € 2.000,- lager dan begroot. De gerealiseerde baten zijn € 3.000,- hoger, zodat het saldo € 5.000,- hoger is dan geraamd.

Het voordelige saldo kan als volgt worden verklaard (- = nadeel):

- Hogere kosten onderhoud en toegerekende salarislaster (brandweerkazerne)	-23.000
- Lagere kosten <u>BOA</u> (saldo toegerekende salarislaster en inhuur)	21.000
- Lagere overige kosten (onder andere brandkranen)	7.000

Totaal per saldo **5.000**

Programma Verkeer, vervoer en waterstaat

Bedragen x € 1,- Omschrijving programma	Raming na wijziging			Realisatie 2018		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Verkeer, vervoer en waterstaat	480.300	2.756.984	-2.276.684	578.458	2.662.407	-2.083.949
Mutaties in de reserves	8.670	-	8.670	2.924	-	2.924
Totaal	488.970	2.756.984	-2.268.014	581.382	2.662.407	-2.081.025

De gerealiseerde lasten zijn rond de € 95.000,- lager dan begroot. De baten zijn € 92.000,- hoger dan begroot. Dat betekent een voordelig saldo van € 187.000,-.

Het voordelige saldo kan als volgt worden verklaard (- = nadeel):

- Lagere kosten openbare verlichting	20.000
- Hogere leges en degeneratievergoeding straatwerk	93.000
- Lagere kosten klein onderhoud wegen	34.000
- Lagere kosten verkeersmaatregelen	25.000
- Lagere overige kosten/hogere inkomsten (salarislasten, vergunningen)	<u>15.000</u>

Totaal per saldo **187.000**

Programma Economie

Bedragen x € 1,- Omschrijving programma	Raming na wijziging			Realisatie 2018		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Economie	7.207.198	6.325.450	881.748	5.560.497	4.828.630	731.867
Mutaties in de reserves	159.300	1.165.918	-1.006.618	156.043	1.032.566	-876.523
Totaal	7.366.498	7.491.368	-124.870	5.716.541	5.861.196	-144.655

De gerealiseerde lasten zijn bijna € 1.630.000,- lager dan geraamd. De baten zijn € 1.650.000,- lager dan geraamd. Een nadelig saldo van € 20.000,-.

Het nadelige saldo kan als volgt worden verklaard (- = nadeel):

- Hogere kosten onderhoud (electrakasten en pleinhuisjes)	-10.000
- Lagere inkomsten pleinhuisjes	-6.000
- Lagere overige kosten/inkomsten	<u>-4.000</u>

Totaal per saldo **-20.000**

Programma Onderwijs

Bedragen x € 1,- Omschrijving programma	Raming na wijziging			Realisatie 2018		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Onderwijs	410.300	1.989.615	-1.579.315	490.644	2.066.117	-1.575.473
Mutaties in de reserves	125.000	-	125.000	125.000	-	125.000
Totaal	535.300	1.989.615	-1.454.315	615.644	2.066.117	-1.450.473

De gerealiseerde lasten zijn € 76.000,- hoger dan begroot. De gerealiseerde baten zijn € 80.000,- hoger dan begroot. Per saldo komt dit op € 4.000,- voordelig.

Het voordelige saldo kan als volgt worden verklaard (- = nadeel):

- Lagere subsidies peuterspeelzaalwerk en leerplicht	67.000
- Hogere kosten leerlingenvervoer	-82.000
- Lagere overige kosten/hogere inkomsten (o.a. eigen risico en huren)	<u>19.000</u>

Totaal per saldo **4.000**

Programma Sport, cultuur en recreatie

<i>Bedragen x € 1,-</i>	Raming na wijziging			Realisatie 2018		
Omschrijving programma	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Sport, cultuur en recreatie	339.140	4.436.203	-4.097.063	339.680	4.367.329	-4.027.649
Mutaties in de reserves	95.000	-	95.000	108.037	-	108.037
Totaal	434.140	4.436.203	-4.002.063	447.717	4.367.329	-3.919.612

De gerealiseerde lasten zijn € 69.000,- lager dan de begrote lasten. De baten zijn ruim € 13.000,- hoger dan begroot. Een voordelig saldo van ruim € 82.000,-.

Het voordelige saldo kan als volgt worden verklaard (- = nadeel):

- Lagere kosten buurt- en combinatiefuncties	47.000
- Hogere bijdrage zwembad	-6.000
- Hogere kosten verenigingshallen	-20.000
- Lagere subsidie muziek (claim op het rekeningresultaat)	15.000
- Hogere bijdrage en lagere huuropbrengst museum	-16.000
- Hogere kosten ingehuurd personeel (aanwijzing gemeentelijke monumenten)	-22.000
- Lagere kosten onderhoud (onder andere 't Kleine Zeetje)	6.000
- Lagere kosten onderhoud speelvoorzieningen	24.000
- Per saldo lagere toegerekende salarislaster en kosten inhuur	20.000
- Lagere kosten ziektebestrijding	12.000
- Lagere overige kosten	<u>22.000</u>

Totaal per saldo **82.000**

Programma Sociaal Domein

<i>Bedragen x € 1,-</i>	Raming na wijziging			Realisatie 2018		
Omschrijving programma	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Sociaal Domein	2.625.208	12.822.865	-10.197.657	2.659.500	13.828.836	-11.169.336
Mutaties in de reserves	121.000	881.850	-760.850	740.000	700.000	40.000
Totaal	2.746.208	13.704.715	-10.958.507	3.399.500	14.528.836	-11.129.336

De gerealiseerde lasten zijn € 824.000,- hoger dan geraamd. De gerealiseerde baten zijn € 653.000,- hoger dan begroot. Een nadelig saldo van € 171.000,-.

Het nadelige saldo kan als volgt worden verklaard (- = nadeel):

- Lagere toegerekende salarislaster	68.000
- Lagere kosten collectief vervoer	62.000
- Lagere kosten basisinfrastructuur	66.000
- Hogere kosten mantelzorg	-82.000
- Hogere lasten Werk en inkomen (voornamelijk begeleiding vergunninghouders, waarvan de inkomst via de algemene uitkering loopt)	-35.000
- Hogere kosten Sociaal Team	-82.000
- Lagere kosten Wmo, huishoudelijke hulp, wonen, rollen en vervoer en schuldhulp	168.000
- Hogere kosten jeugd	-1.137.000
- Verschil begrote storting/onttrekking ten opzichte van werkelijke onttrekking	<u>801.000</u>

Totaal per saldo **-171.000**

Programma Volksgezondheid en milieu

Bedragen x € 1,- Omschrijving programma	Raming na wijziging			Realisatie 2018		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Volksgezondheid en milieu	3.698.140	5.537.519	-1.839.379	3.695.934	5.537.894	-1.841.960
Mutaties in de reserves	321.114	23.818	297.296	341.589	2.267	339.321
Totaal	4.019.254	5.561.337	-1.542.083	4.037.523	5.540.161	-1.502.638

De gerealiseerde lasten zijn € 21.000,- lager dan geraamd. De gerealiseerde baten komen € 18.000,- hoger uit dan begroot. Dat komt op een saldo van ruim € 39.000,- voordelig.

Het voordelige saldo kan als volgt worden verklaard (- = nadeel):

- Lagere bijdrage en huur aan de <u>GGDrU</u>	14.000
- Lagere kosten beleid en onderhoud hondenpoep	24.000
- Lagere overige kosten	<u>1.000</u>

Totaal per saldo **39.000**

Programma Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

Bedragen x € 1,- Omschrijving programma	Raming na wijziging			Realisatie 2018		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	11.432.498	10.935.691	496.807	8.978.403	7.689.020	1.289.382
Mutaties in de reserves	96.326	971.075	-874.749	364.773	1.279.526	-914.753
Totaal	11.528.824	11.906.766	-377.942	9.343.176	8.968.546	374.629

De gerealiseerde lasten zijn € 2.938.000,- lager dan begroot. De werkelijke baten zijn € 2.186.000,- lager dan begroot. Per saldo € 752.000,- voordelig.

Het voordelige saldo kan als volgt worden verklaard (- = nadeel):

- Saldo toegerekende salarislaster en inhuur	11.000
- Lagere kosten derden (planschade en bestemmingsplannen)	59.000
- Correctie waarde gronden algemene dienst	-56.000
- Hogere inkomsten leges omgevingsvergunningen	216.000
- Vrijval reserve starter- en stimulerings- en vangnetleningen	280.000
- Hogere winstneming complex Rengerswetering Zuidelijke Kampen	283.000
- Hogere overige kosten	<u>-41.000</u>

Totaal per saldo **752.000**

3.6 Publicatie op grond van de WNT

Op 1 januari 2013 is de WNT in werking getreden. De WNT is van toepassing op de gemeente Bunschoten. Het voor de gemeente Bunschoten toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2018 € 189.000,- (algemeen bezoldigingsmaximum).

▪ Bezoldiging topfunctionarissen

bedragen x € 1	E. Hoogstraten	J. Jennekens
Functiegegevens	Griffier	Secretaris
Aanvang en einde functievervulling in 2018	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	0,89	1,0
Dienstbetrekking?	Ja	Ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoeding	68.899	111.686
Beloningen betaalbaar op termijn	11.009	17.920
<i>Subtotaal</i>	79.908	129.606
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	168.210	189.000
-/- Onverschuldigd betaald bedrag en nog niet terugontvangen bedragen	-	-
Totaal bezoldiging	79.908	129.606
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2017		
Aanvang en einde functievervulling in 2017	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	0,89	1
Beloning plus belastbare onkostenvergoeding	69.593	113.249
Beloningen betaalbaar op termijn	10.205	16.574
<i>Subtotaal</i>	79.798	129.823
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	161.090	181.000
Totaal bezoldiging 2017	79.798	129.823

- **Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen met of zonder dienstbetrekking**
Niet van toepassing voor 2018.
- **Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT**
Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2018 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

3.7 Overzicht incidentele baten en lasten

In dit overzicht worden de incidentele posten uitgesplitst.

Omschrijving	Baten	Lasten	Saldo
Programma Bestuur en ondersteuning * Onttrekkingen reserves (€ 3.031.000) * Toevoegingen reserves (€ 4.457.000) * Hogere dotatie pensioen wethouders (€ 140.000)	3.031.000	4.597.000	1.566.000
Programma Veiligheid	0	0	0
Programma Verkeer, vervoer en waterstaat * hogere leges en degeneratievergoeding nutsbedrijven (€ 93.000)	93.000	0	-93.000
Programma Economie * Winstneming Haarbrug Zuid lager dan begroot in tussenrapportage (€ 122.000)	0	122.000	122.000
Programma Onderwijs * Waterschade schoolgebouwen (€ 35.000) * Verzekeringsuitkering waterschade (€ 35.000) * Afrekening 2017 peuterspeelzaal (-/- € 12.000)	35.000	23.000	-12.000
Programma Sport, cultuur en recreatie	0	0	0
Programma Sociaal Domein * Lagere vangnetuitkering 2017 (-/- € 15.000) * Opgelegde boetes 2016/2017 (€ 16.000) * Gem. Amersfoort/frictiekosten (€ 38.000)	1.000	38.000	37.000
Programma Volksgezondheid en milieu	0	0	0
Programma Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing * Extra leges omgevingsvergunningen (€ 216.000) * Vrijval deel voorziening verlieslatend (-/- € 275.000) * Hogere winstneming Rengerswetering (-/- € 283.000) * Bijdrage fonds bovenplans (-/- € 42.000)	216.000	-600.000	-816.000
Totaal	3.376.000	4.180.000	804.000

3.8 Overzicht verloop post onvoorzien

In de primitieve begroting is onder het programma Bestuur en ondersteuning een post voor onvoorziene uitgaven opgenomen van € 105.000,-. Er zijn geen begrotingswijzigingen geweest ten laste van deze post.

3.9 Overzicht reserves

Programma	Omschrijving	Saldo 01-01-2018	Toevoeging	Onttrekking	Resultaat vorig jaar	Onttrekking ter dekking afschrijving	Saldo 31-12-2018
Bestuur en ondersteuning	Algemene reserve	6.881.903	1.908.100	1.315.493	223.060	-	7.697.570
Bestuur en ondersteuning	Resultaat boekjaar	223.060	692.566		-223.060	-	692.566
Totaal Bestuur en ondersteuning		7.104.963	2.600.666	1.315.493	-	-	8.390.136
Economie	Marktgeden	987	364	-	-	-	1.351
Totaal Economie		987	364	-	-	-	1.351
Sociaal Domein	Sociaal Domein	-	700.000	700.000	-	-	-
Totaal Sociaal Domein		-	700.000	700.000	-	-	-
Volksgezondheid en milieu	Rioolheffing	198.433	2.267	-	-	-	200.700
Volksgezondheid en milieu	Afvalstoffenheffing	564.621	-	316.919	-	-	247.702
Volksgezondheid en milieu	Begraven	237.765	-	11.911	-	-	225.854
Totaal Volksgezondheid en milieu		1.000.819	2.267	328.830	-	-	674.256
Volkshuisvesting, ruimt. ordening en sted. vernieuwing	Toekomstvisie	775.877	-	169.575	-	14.466	591.836
Volkshuisvesting, ruimt. ordening en sted. vernieuwing	Grondexploitatie	2.793.608	1.151.771	163.000	-	-	3.782.379
Volkshuisvesting, ruimt. ordening en sted. vernieuwing	Bovenplanse voorzieningen	769.431	471.857	-	-	8.559	1.232.729
Volkshuisvesting, ruimt. ordening en sted. vernieuwing	Oostmaat	272.268	-	64.041	-	-	208.227
Volkshuisvesting, ruimt. ordening en sted. vernieuwing	Starterleningen	144.528	-	76.528	-	-	68.000
Volkshuisvesting, ruimt. ordening en sted. vernieuwing	Stimulerings- en vangnetleningen Nieuwe Schans	382.845	-	213.845	-	-	169.000
Totaal Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing		5.138.558	1.623.628	686.989	-	23.025	6.052.171
Eindtotaal		13.245.327	4.926.926	3.031.312	-	23.025	15.117.915

3.10 Overzicht aard en reden reserves

AR/ BRE/ BRO/BRG	Omschrijving reserve	Aard en reden	Toelichting
AR	Algemene reserve	Bufferfunctie voor het opvangen van algemene risico's. (minimaal € 4.000.000,-).	Komen tot uitdrukking bij de tussentijdse rapportage en jaarrekening. De inkomsten uit de heffing van precario op kabels en leidingen worden in deze reserve gestort.
BRE	Afvalstoffenheffing	Buffer voor de verschillen tussen de lasten en baten uitgaande van het gewenste dekkingspercentage.	Omvang is bepaald op max. 5% negatief en max. 5% van de geraamde opbrengst afvalstoffenheffing (is € 54.000,-). Conform de raming in de begroting zal deze reserve de komende jaren dalen.
BRE	Rioolheffing	Buffer voor de verschillen tussen de lasten en baten uitgaande van het gewenste dekkingspercentage.	Omvang is bepaald op max. 5% negatief en max. 5% van de geraamde opbrengst rioolheffing (is € 66.000,-). Reserve zal geleidelijk afnemen.
BRE	Marktgelden	Buffer voor de verschillen tussen de lasten en baten uitgaande van het gewenste dekkingspercentage.	Omvang is bepaald op max. 5% negatief en max. 5% van de geraamde opbrengst marktgelden (is € 3.000,-).
BRE	Begraven	Buffer voor de verschillen tussen de lasten en baten uitgaande van het gewenste dekkingspercentage.	Omvang is bepaald op max. 5% negatief en max. 5% van de geraamde opbrengst begraafrechten (is € 18.000,-). Geen actie nodig, reserve daalt geleidelijk.
BRO	Sociaal Domein	Buffer voor de verschillende lasten en baten voor het Sociaal Domein.	
BRO	Toekomstvisie	Reserveren van gelden voor de in 2001 vastgestelde toekomstvisie Bunschoten 2015. Belangrijk element is de uitbreiding van de woningbouw.	Omvang is afhankelijk van het gewenste voorzieningenniveau. Veel andere ontwikkelingen worden hieraan gekoppeld.
BRO	Starterleningen	Reserveren van gelden voor het opvangen van beheer- en rentekosten gedurende de looptijd.	Is ontstaan vanuit de vrijval van de voorzieningen volkshuisvesting, funderingsherstel en vangnetregeling Nieuwe Schans.
BRO	Stimulerings- en vangnetleningen Nieuwe Schans	Reserveren van gelden voor het opvangen van beheer- en rentekosten gedurende de looptijd.	Is ontstaan vanuit de vrijval van de voorzieningen volkshuisvesting, funderingsherstel en vangnetregeling Nieuwe Schans.
BRG	Algemene reserve	Opvangen van exploitatiesaldi (voor- en nadelig) van grondexploitatiecomplexen (minimaal € 1.000.000,- boven het benodigde weerstandsvermogen).	Buffer voor risico's binnen de gemeentelijke grondexploitaties.
BRG	Bovenplanse (bovenwijkse) voorzieningen	Het opvangen van kosten van bovenplanse voorzieningen. Dit zijn voorzieningen waarvan het belang uitgaat boven dat van een bepaald bestemmingsplan.	Bijdragen aan het fonds komen vanuit de grondexploitaties.
BRG	Oostmaat en omgeving	Bepaalde (extra) ontwikkelingen worden hieruit mede gefinancierd. De reserve is onderdeel van de transactie aan de Oostmaat.	Storting heeft plaatsgevonden door de gemeente en de <u>VOF</u> Oostmaat.

Betekenis afkortingen:

AR → algemene reserve

BRE → bestemmingsreserve voor egalisatie

BRO → bestemmingsreserve overig

BRG → bestemmingsreserve grondexploitatie

3.11 Overzicht voorzieningen

Programma	Omschrijving	Saldo 01-01-2018	Toevoeging	Vrijval	Aanwending	Saldo 31-12-2018
Bestuur en ondersteuning	Pens. en wachtgeld wethouders	1.002.000	202.634	-	124.634	1.080.000
Bestuur en ondersteuning	Gemeentehuis	318.708	94.000	-	47.862	364.846
Bestuur en ondersteuning	Overige gebouwen	416.197	82.255	-	54.061	444.391
Totaal Bestuur en ondersteuning		1.736.905	378.889	-	226.557	1.889.237
Veiligheid	Brandweerkazerne	-	18.000	-	-	18.000
Totaal Veiligheid		-	18.000	-	-	18.000
Verkeer, vervoer en waterstaat	Wegen	824.690	534.000	-	751.046	607.644
Verkeer, vervoer en waterstaat	Park. Garage Spakenburg- oost	106.848	21.500	-	19.478	108.870
Verkeer, vervoer en waterstaat	Baggeren binnenwater/ havens	285.976	129.200	-	17.000	398.176
Verkeer, vervoer en waterstaat	Veerpont	19.879	9.250	-	2.105	27.023
Verkeer, vervoer en waterstaat	Oeververdedigingen en frontmuren	18.300	500	-	-	18.800
Verkeer, vervoer en waterstaat	Bruggen	13.355	29.500	-	250	42.605
Totaal Verkeer, vervoer en waterstaat		1.269.047	723.950	-	789.879	1.203.118
Onderwijs	Onderwijs-huisvesting	12.410	-	-	2.209	10.201
Totaal Onderwijs		12.410	-	-	2.209	10.201
Sport, cultuur en recreatie	Sporthal	242.990	33.000	-	-	275.990
Sport, cultuur en recreatie	Zwembad	440.784	90.000	-	2.660	528.124
Sport, cultuur en recreatie	Sportvelden	164.862	190.000	-	-	354.862
Sport, cultuur en recreatie	Groenbeheer	141.106	24.500	-	57.646	107.961
Sport, cultuur en recreatie	Speelvoorzieningen	-	55.000	-	-	55.000
Totaal Sport, cultuur en recreatie		989.742	392.500	-	60.306	1.321.937

Programma	Omschrijving	Saldo 01-01-2018	Toevoeging	Vrijval	Aanwending	Saldo 31-12-2018
Volksgezondheid en milieu	Vervangingsinvestering riolering vGRP	140.000	142.500	-	99.672	182.828
Volksgezondheid en milieu	Achterstand/ vertraging vervanging riolering	-	66.248	-	-	66.248
Totaal Volksgezondheid en milieu		140.000	208.748	-	99.672	249.076
Volkshuisvesting, ruimt. ordening en sted. vernieuwing	Stads- en dorpsvernieuwing	1.426	-	-	-	1.426
Totaal Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing		1.426	-	-	-	1.426
Eindtotaal		4.149.530	1.722.087	-	1.178.623	4.692.995

3.12 Overzicht aard en reden voorzieningen

VZV/VZP/ VZO/VTV	Omschrijving voorziening	Aard en reden	Toelichting
VZV	Stads- en dorpsvernieuwing	Reserveren van gelden voor het verbeteren, renoveren etc. van woningen.	
VZO	Groenbeheer	Dekking van de kosten die voortvloeien uit het opgestelde groenbeleidsplan.	
VZO	Oeververdediging en frontmuren	Groot onderhoud conform beheerplan.	
VZP	Pensioen en wachtgeld wethouders	Het in de toekomst kunnen voldoen aan de pensioen- en wachtgeldverplichtingen van wethouders.	
VZO	Gemeentehuis	Bouwkundig onderhoud	
VZO	Gymlokalen/sporthal	Bouwkundig onderhoud van de betreffende gebouwen.	
VZO	Overige gemeentegebouwen	Bouwkundig onderhoud van de betreffende gebouwen.	
VZO	Zwembad	Bouwkundig onderhoud van het zwembad De Duker.	
VZO	Sportvelden	Onderhoud/renovaties van de sportvelden.	
VZO	Veerpont	Groot onderhoud van de veerpont.	
VZO	Wegen	Herstratingsprojecten en groot onderhoud asfalt wegen.	
VZO	Bruggen	Onderhoud van bruggen.	
VZO	Baggeren binnenwateren/havens	Onderhoud van binnenwateren en havens.	
VZO	Onderwijshuisvesting	Bouwkundig onderhoud van schoolgebouwen (gemeentelijk deel).	
VZO	Parkeergarage Spakenburg-oost	Onderhoud van de parkeergarage.	
VTV	Riolering conform <u>vGRP</u>	Dotatie en onttrekking op basis van het opgestelde plan ten behoeve van vervangingsinvesteringen.	
VZO	Speelvoorzieningen	Onderhoud van de speelvoorzieningen	
VTV	Achterstand/vertraging vervanging riolering	Dotatie vanwege een groot deel van de geplande investeringen welke (nog) niet zijn uitgevoerd. Voorziening dient voor toekomstige vervangingsinvesteringen.	

Betekenis afkortingen:

VZV → voorziening voor verplichtingen, verliezen en risico's

VZP → voorziening voor personeel

VZO → voorziening voor onderhoud

VTV → voorziening toekomstige vervangingsinvesteringen

Voor een overzicht naar soort voorziening wordt verwezen naar de paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen.

DEEL 2:

4. OVERZICHT SPECIFIEKE UITKERINGEN

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2018 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking ssa - d.d. 10 januari 2019

OCW	D9	Onderwijsachterstanden beleid 2011-2018 (OAB)	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 166, eerste lid WPO)	Aard controle R Indicatornummer: D9 / 01	€ 240.633	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aard controle n.v.t Indicatornummer: D9 / 05	1	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 165 WPO)	Aard controle R Indicatornummer: D9 / 02	€ 89.300	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen Bedrag	Aard controle n.v.t Indicatornummer: D9 / 06	€ 11.676	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en voerschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 167 WPO)	Aard controle R Indicatornummer: D9 / 03	€ 4.832	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie	Aard controle R Indicatornummer: D9 / 04	Eindverantwoording Ja/Nee	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: D9 / 09
lenW	E3	Subsidieregeling sanering verkeerslawaa Subsidieregeling sanering verkeerslawaa Provincies, gemeenten en gemeenschappelijke regelingen (W/gr)	Kopie beschikingsnummer	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E3 / 01	€ 38.557	Besteding (jaar T) ten laste van rijksmiddelen	Aard controle R Indicatornummer: E3 / 02	1	Overige bestedingen (jaar T)	Aard controle R Indicatornummer: E3 / 03	€ 0	Cumulatieve overige bestedingen tot en met (jaar T)	Aard controle R Indicatornummer: E3 / 04	€ 0	Cumulatieve Kosten ProRail tot en met (jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 4 van deze regeling ten laste van rijksmiddelen Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E3 / 09	€ 0	Correctie over besteding Kosten ProRail t/m jaar T	Aard controle R Indicatornummer: E3 / 11	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E3 / 12	
					€ 38.557						€ 0			€ 0			€ 0			Nee	

SZW	G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet, gemeentedeel 2018	Besteding (jaar T) algemene bijstand	Gemeente	I.1 Participatiewet (PW)	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 01	€ 0	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen	Gemeente	I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004)	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 07	€ 0	Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen	Gemeente	I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK)	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 09	€ 0	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk)	Gemeente	I.7 Participatiewet (PW)	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 10	€ 0	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk)	Gemeente	I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 03	€ 0	Besteding (jaar T) IOAW (exclusief Rijk)	Gemeente	I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 04	€ 0	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk)	Gemeente	I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 05	€ 0	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk)	Gemeente	I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 06	€ 0	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk)	Gemeente	I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 06	€ 0	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk)	Gemeente	I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 06	€ 0	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk)	Gemeente	I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 06	€ 0	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk)	Gemeente	I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 06	€ 0	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk)	Gemeente	I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 06	€ 0	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk)	Gemeente	I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 06	€ 0	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk)	Gemeente	I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 06	€ 0	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk)	Gemeente	I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 06	€ 0	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk)	Gemeente	I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 06	€ 0	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk)	Gemeente	I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 06	€ 0	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk)	Gemeente	I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 06	€ 0	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk)	Gemeente	I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 06	€ 0	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk)	Gemeente	I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 06	€ 0	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk)	Gemeente	I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 06	€ 0	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk)	Gemeente	I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 06	€ 0	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk)	Gemeente	I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 06	€ 0	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk)	Gemeente	I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 06	€ 0	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk)	Gemeente	I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 06	€ 0	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk)	Gemeente	I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 06	€ 0	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk)	Gemeente	I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 06	€ 0	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk)	Gemeente	I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 06	€ 0	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk)	Gemeente	I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 06	€ 0	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk)	Gemeente	I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 06	€ 0	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk)	Gemeente	I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 06	€ 0	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk)	Gemeente	I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 06	€ 0	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk)	Gemeente	I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 06	€ 0	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk)	Gemeente	I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 06	€ 0	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk)	Gemeente	I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 06	€ 0	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk)	Gemeente	I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 06	€ 0	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk)	Gemeente	I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 06	€ 0	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk)	Gemeente	I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 06	€ 0	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk)	Gemeente	I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 06	€ 0	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk)	Gemeente	I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 06	€ 0	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk)	Gemeente	I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 06	€ 0	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk)	Gemeente	I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 06	€ 0	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk)	Gemeente	I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 06	€ 0	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk)	Gemeente	I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 06	€ 0	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk)	Gemeente	I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 06	€ 0	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk)	Gemeente	I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 06	€ 0	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk)	Gemeente	I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 06	€ 0	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk)	Gemeente	I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 06	€ 0	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk)	Gemeente	I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 06	€ 0	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk)	Gemeente	I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 06	€ 0	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk)	Gemeente	I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 06	€ 0	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk)	Gemeente	I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IO
-----	----	---	--------------------------------------	----------	--------------------------	---	-----	--	----------	--	---	-----	--	----------	--	---	-----	--------------------------------------	----------	--------------------------	---	-----	--------------------------------------	----------	--	---	-----	--	----------	--	---	-----	--------------------------------------	----------	--	---	-----	--------------------------------------	----------	--	---	-----	--------------------------------------	----------	--	---	-----	--------------------------------------	----------	--	---	-----	--------------------------------------	----------	--	---	-----	--------------------------------------	----------	--	---	-----	--------------------------------------	----------	--	---	-----	--------------------------------------	----------	--	---	-----	--------------------------------------	----------	--	---	-----	--------------------------------------	----------	--	---	-----	--------------------------------------	----------	--	---	-----	--------------------------------------	----------	--	---	-----	--------------------------------------	----------	--	---	-----	--------------------------------------	----------	--	---	-----	--------------------------------------	----------	--	---	-----	--------------------------------------	----------	--	---	-----	--------------------------------------	----------	--	---	-----	--------------------------------------	----------	--	---	-----	--------------------------------------	----------	--	---	-----	--------------------------------------	----------	--	---	-----	--------------------------------------	----------	--	---	-----	--------------------------------------	----------	--	---	-----	--------------------------------------	----------	--	---	-----	--------------------------------------	----------	--	---	-----	--------------------------------------	----------	--	---	-----	--------------------------------------	----------	--	---	-----	--------------------------------------	----------	--	---	-----	--------------------------------------	----------	--	---	-----	--------------------------------------	----------	--	---	-----	--------------------------------------	----------	--	---	-----	--------------------------------------	----------	--	---	-----	--------------------------------------	----------	--	---	-----	--------------------------------------	----------	--	---	-----	--------------------------------------	----------	--	---	-----	--------------------------------------	----------	--	---	-----	--------------------------------------	----------	--	---	-----	--------------------------------------	----------	--	---	-----	--------------------------------------	----------	--	---	-----	--------------------------------------	----------	--	---	-----	--------------------------------------	----------	--	---	-----	--------------------------------------	----------	--	---	-----	--------------------------------------	----------	--	---	-----	--------------------------------------	----------	--	---	-----	--------------------------------------	----------	--	---	-----	--------------------------------------	----------	--	---	-----	--------------------------------------	----------	--	---	-----	--------------------------------------	----------	---

SZW	G3	Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij indicator G2A / 01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G2A / 13 1 060313 Gemeente Bunschoten	Baten (jaar T-1) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk) inclusief geldstroom naar openbaar lichaam Participatiewet (PW) Aard controle R Indicatornummer: G2A / 14 € 0	Baten (jaar T) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob) Aard controle R Indicatornummer: G3 / 03 € 0 Volledig zelfstandige uitvoering Ja/Nee Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G3 / 09 Nee	Baten (jaar T) kapitaalverstreking (exclusief Bob) (exclusief Rijk) Aard controle R Indicatornummer: G3 / 04 € 0	Besteding (jaar T) aan onderzoek als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004 (exclusief Bob) Aard controle R Indicatornummer: G3 / 05 € 0	Besteding (jaar T) Bob Aard controle R Indicatornummer: G3 / 06 € 0
SZW	G3A	Hieronder per regel één gemeente(code) uit (jaar T-1) selecteren en in de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G3A / 01 1 060313 Gemeente Bunschoten	Besteding (jaar T-1) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob) inclusief geldstroom naar openbaar lichaam Aard controle R Indicatornummer: G3A / 02 € 11.441	Besteding (jaar T-1) kapitaalverstreking (exclusief Bob) inclusief geldstroom naar openbaar lichaam Aard controle R Indicatornummer: G3A / 03 € 0	Baten (jaar T-1) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Rijk) inclusief geldstroom naar openbaar lichaam Aard controle R Indicatornummer: G3A / 04 € 5.772	Besteding (jaar T-1) kapitaalverstreking (exclusief Bob) (exclusief Rijk) inclusief geldstroom naar openbaar lichaam Aard controle R Indicatornummer: G3A / 05 € 21.268	Besteding (jaar T-1) aan onderzoek als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004 (exclusief Bob) inclusief geldstroom naar openbaar lichaam Aard controle R Indicatornummer: G3A / 06 € 3.990
SZW	G3	Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij G3A / 01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G3A / 07 1 060313 Gemeente Bunschoten	Besteding (jaar T-1) Bob inclusief geldstroom naar openbaar lichaam Aard controle R Indicatornummer: G3A / 08 € 0	Baten (jaar T-1) Bob (exclusief Rijk) inclusief geldstroom naar openbaar lichaam Aard controle R Indicatornummer: G3A / 09 € 0	Besteding (jaar T-1) aan uitvoeringskosten Bob als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004 inclusief geldstroom naar openbaar lichaam Aard controle R Indicatornummer: G3A / 10 € 0		

DEEL 2:

5. CONTROLEVERKLARING

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Op het moment van drukken is de controleverklaring nog niet beschikbaar, deze volgt separaat.

DEEL 2:

6. BIJLAGEN

6.1 Overhead

Sinds 2017 zijn er nieuwe begrotingsvoorschriften (BBV) ingevoerd. Eén van de veranderingen is de overhead, dit dient als apart overzicht opgenomen te worden in de jaarrekening.

Wat is overhead?

De definitie van overhead is: *'alle kosten die samenhangen met de sturingen ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces'*. Door deze definitie te gebruiken kan een eenduidig inzicht worden gegeven in de kosten die direct zijn toe te rekenen aan bepaalde taakvelden.

Uitsplitsing taakveld 0.4 Overhead

De overhead is verantwoord op taakveld 0.4. Onderstaande verdeling geeft het saldo weer van de inkomsten en uitgaven op het taakveld. Voor diverse onderdelen is een uitzondering gemaakt. Dit geldt voor de reiniging, riolering, begraven, marktgelden en leges. Ook bij grondexploitatie en investeringen mag de overhead doorberekend worden. De doorberekening staat apart vermeld.

	Begroot 2018	Werkelijk 2018
Salarissen, in- en uitleen etc. overhead	2.613.171	2.789.871
Financiën, toezicht en controle gericht op de eigen organisatie	9.100	7.227
Personeel en organisatie	507.436	401.824
Interne en externe communicatie	62.400	60.173
Juridische zaken	52.300	39.391
Informatievoorziening en automatisering	604.849	604.298
Facilitaire zaken en huisvesting	1.013.774	994.482
Archief en postzaken	62.071	30.228
<u>BLNP</u> samenwerking	-	69.977
Doorberekening naar taakvelden	-612.290	-554.221
Doorberekening naar investeringen en/of grondexploitatie	-318.303	-289.109
	3.994.508	4.154.141

6.2 Kerngegevens

Kerngegevens

a. Sociale structuur

(gegevens per 31-12-2018)

	Raming	Werkelijk
Aantal inwoners	21.100	21.579
Waarvan:		
< 20 jaar	5.625	5.647
20 t/m 64 jaar	11.220	12.410
> 64 jaar	4.255	3.522

b. Fysieke structuur

Oppervlakte gemeente	3.044	3.040	Hectare
Binnenwater	437	442	Hectare
Aantal woonruimten	8.110	8.287	

c. Financiële structuur

(Bedragen x € 1,-)

	Totaal		Per inwoner	
	Raming	Werkelijk	Raming	Werkelijk
Gewone uitgaven (excl. grondexploitatie)	36.831.000	42.892.188	1.745,55	1.987,68
Opbrengst belastingen, incl. leges en andere rechten	8.695.000	9.074.500	412,09	420,52
Alg. uitkering uit het gemeentefonds	21.652.000	22.238.183	1.026,16	1.030,55
Vaste schuld	39.840.000	40.052.857	1.888,15	1.856,10
Reserves van de algemene dienst	8.491.000	9.824.038	402,42	455,26
Voorzieningen van de algemene dienst	2.604.000	4.692.995	123,41	217,48
Reserves grondexploitatie	3.360.000	5.223.335	159,24	242,06
Voorzieningen grondexploitatie	8.704.000	8.009.000	412,51	371,15

6.3 Totaaloverzicht per taakveld 2018

Op deze pagina staan alle lasten van de programma's verdeeld naar taakveld. Op de volgende bladzijde staan de baten en het saldo.

Taakveld	Bedragen x € 1.000,-	Salaris/ tractie	Leveringen en diensten van derden	Over- drachten	Reserve/ voorziening	Kapitaal- lasten	Overige verreke- ningen	Totaal lasten
0.1	Bestuur	818	221	101	203			1.343
0.2	Burgerzaken	241	52	152		1		446
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	26					11	37
0.4	Overhead	2.709	2.131		94	400	-807	4.527
0.5	Treasury		8			1	540	549
0.61	OZB woningen							0
0.62	OZB niet-woningen							0
0.64	Belastingen overig	42	7	243				292
0.7	Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds							0
0.8	Overige baten en lasten		-7			-135		-142
0.10	Mutaties reserves				4.457			4.457
0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten							0
Totaal programma Bestuur en ondersteuning		3.836	2.412	496	4.754	267	-256	11.509
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	30	36	1.004	18	8	13	1.109
1.2	Openbare orde en veiligheid	248	74	16				338
Totaal programma Veiligheid		278	110	1.020	18	8	13	1.447
2.1	Verkeer en vervoer	567	705	1	693	282	142	2.390
2.2	Parkeren		101		22		2	125
2.3	Recreatieve havens	23	19			70		112
2.4	Economische havens en waterwegen		2					2
2.5	Openbaar vervoer	3	16	1	12	2		34
Totaal programma Verkeer, vervoer en waterstaat		593	843	2	727	354	144	2.663
3.1	Economische ontwikkeling	52						52
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur		378			105	3.963	4.446
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	28	22	125		5	21	201
3.4	Economische promotie	8	42	74	6			130
Totaal programma Economie		88	442	199	6	110	3.984	4.829
4.1	Openbaar basisonderwijs			39				39
4.2	Onderwijshuisvesting	9	126			294	26	455
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	107	675	767	19	4		1.572
Totaal programma Onderwijs		116	801	806	19	298	26	2.066
5.1	Sportbeleid en activering	23	62	39		53		177
5.2	Sportaccommodaties		158	751	313	87		1.309
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	36	9	63		3		111
5.4	Musea		33	166	21	27		247
5.5	Cultureel erfgoed	70	64	254	22	49		459
5.6	Media	6		379				385
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	646	719	30	80	48	155	1.678
Totaal programma Sport, cultuur en recreatie		781	1.045	1.682	436	267	155	4.366
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	482	156	893		4		1.535
6.2	Wijkteams		135	712			60	907
6.3	Inkomensregelingen		-79	3.380				3.301
6.4	Begeleide participatie			1.141				1.141
6.5	Arbeidsparticipatie		212	98				310
6.6	Maatwerkvoorziening (WMO)		437					437
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+		1.920	139				2.059
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-		138	3.996				4.134
6.81	Geëscaleerde zorg 18+			3				3
Totaal programma Sociaal domein		482	2.919	10.362	0	4	60	13.827
7.1	Volksgezondheid	40	81	664				785
7.2	Riolering	154	352		209	366	299	1.380
7.3	Afval	151	1.635			45	362	2.193
7.4	Milieubeheer	197	97	476		15		785
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	101	135		3	76	79	394
Totaal programma Volksgezondheid en milieu		643	2.300	1.140	212	502	740	5.537
8.1	Ruimtelijke ordening	108	126				15	249
8.2	Grondexploitatie (niet-bedrijfsterreinen)	309	2.597			270	3.429	6.605
8.3	Wonen en bouwen	614	54	42	8	118		836
Totaal programma Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing		1.031	2.777	42	8	388	3.444	7.690
Totaal programma's		7.848	13.649	15.749	6.180	2.198	8.310	53.934

	Bedragen x € 1.000,-						
Taakveld	Omschrijving	Heffingen en tarieven	Doeluitkeringen	Reserve/voorziening	Verrekeningen	Totaal baten	Saldo
0.1	Bestuur	1			56	57	1.286
0.2	Burgerzaken	405				405	41
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden					0	37
0.4	Overhead	348			25	373	4.154
0.5	Treasury	38			867	905	-356
0.61	OZB woningen	2.264				2.264	-2.264
0.62	OZB niet-woningen	1.521				1.521	-1.521
0.64	Belastingen overig	948				948	-656
0.7	Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds		22.238			22.238	-22.238
0.8	Overige baten en lasten				339	339	-481
0.10	Mutaties reserves			3.054		3.054	1.403
0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten			223		223	-223
Totaal programma Bestuur en ondersteuning		5.525	22.238	3.277	1.287	32.327	-20.818
1.1	Crisisbeheersing en brandweer					0	1.109
1.2	Openbare orde en veiligheid					0	338
Totaal programma Veiligheid		0	0	0	0	0	1.447
2.1	Verkeer en vervoer	217			90	307	2.083
2.2	Parkeren	23				23	102
2.3	Recreatieve havens	232				232	-120
2.4	Economische havens en waterwegen					0	2
2.5	Openbaar vervoer		15			15	19
Totaal programma Verkeer, vervoer en waterstaat		472	15	0	90	577	2.086
3.1	Economische ontwikkeling					0	52
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	5.319				5.319	-873
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	197				197	4
3.4	Economische promotie	44				44	86
Totaal programma Economie		5.560	0	0	0	5.560	-731
4.1	Openbaar basisonderwijs					0	39
4.2	Onderwijshuisvesting	35				35	420
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	85	372			457	1.115
Totaal programma Onderwijs		120	372	0	0	492	1.574
5.1	Sportbeleid en activering	8				8	169
5.2	Sportaccommodaties	195				195	1.114
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	12				12	99
5.4	Musea	56				56	191
5.5	Cultureel erfgoed	18				18	441
5.6	Media					0	385
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	16			35	51	1.627
Totaal programma Sport, cultuur en recreatie		305	0	0	35	340	4.026
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	10	49			59	1.476
6.2	Wijkteams	22				22	885
6.3	Inkomensregelingen		2.415			2.415	886
6.4	Begeleide participatie					0	1.141
6.5	Arbeidsparticipatie		1			1	309
6.6	Maatwerkvoorziening (WMO)	163				163	274
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+					0	2.059
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-					0	4.134
6.81	Geëscaleerde zorg 18+					0	3
Totaal programma Sociaal domein		195	2.465	0	0	2.660	11.167
7.1	Volksgezondheid	4				4	781
7.2	Riolering	1.376				1.376	4
7.3	Afval	1.126	593		157	1.876	317
7.4	Milieubeheer	1	59			60	725
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	382				382	12
Totaal programma Volksgezondheid en milieu		2.889	652	0	157	3.698	1.839
8.1	Ruimtelijke ordening	56				56	193
8.2	Grondexploitatie (niet-bedrijfsterreinen)	7.462			365	7.827	-1.222
8.3	Wonen en bouwen	1.060			36	1.096	-260
Totaal programma Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing		8.578	0	0	401	8.979	-1.289
Totaal programma's		23.644	25.742	3.277	1.970	54.633	-699

6.4 Afkortingen & definities

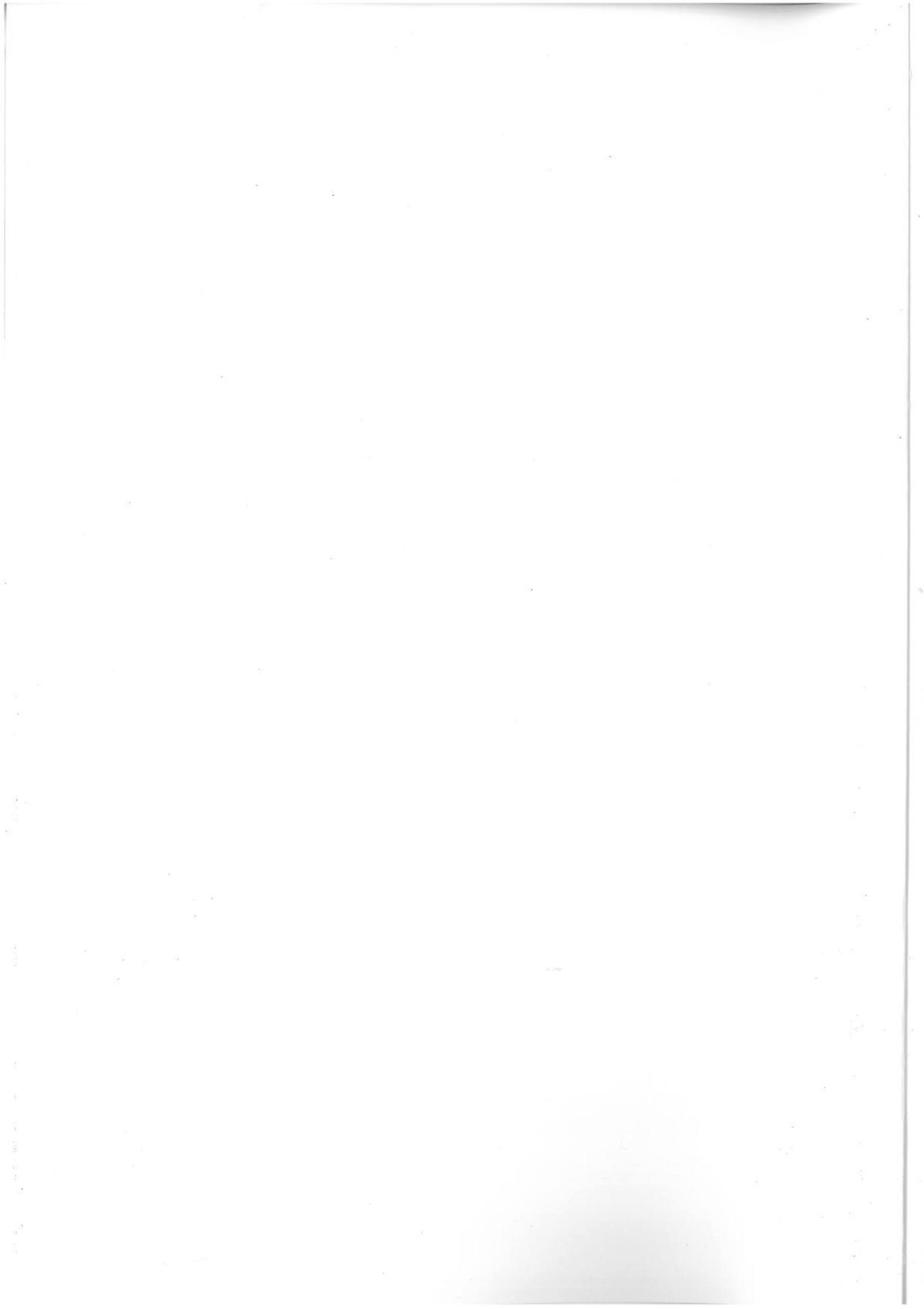
In deze lijst staan de betekenissen van alle afkortingen, op alfabetische volgorde, die in deze programmarekening zijn opgenomen. De afkortingen in de tekst bevatten een hyperlink, als daar op gedrukt wordt ziet men deze afkortingenlijst.

Afkortingen

AED → Automatische externe defibrillator	ontworpen is om te leren, met als doel het behalen van erkende diploma's of certificaten
AOW → Algemene ouderdomswet	GBA → Gemeentelijke basisadministratie
AVG → Algemene verordening gegevensbescherming	GBLT → Gemeenschappelijk belastingkantoor Lococensus Tricijn
AVU → Afvalverwijdering Utrecht, gemeenschappelijke regeling	GGDrU → Gemeenschappelijke GezondheidsDienst regio Utrecht
Awb → Algemene wet bestuursrecht	GGZ → Geestelijke gezondheidszorg
AWBZ → Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten	GR → Gemeenschappelijke regeling
B&W → Burgemeester en Wethouders	HRM → Human Resource Management
BAG → Basisregistratie Adressen en Gebouwen	IBD → Informatie Beveiligingsdienst
BBS → Baarn, Bunschoten en Soest	ICT → Informatie en communicatietechnologie
BBV → Besluit begroting en verantwoording	IHP → Integraal Huisvestingsplan
Bbz → Besluit bijstandsverlening zelfstandigen	J-GGZ → Jeugd geestelijke gezondheidszorg
BES → de Bilt, Eemland en Soest (onder 'Eemland' worden de gemeenten Baarn, Bunschoten en Eemnes verstaan)	JOBS → Jonge ondernemers Bunschoten-Spakenburg
BIG → <u>Baseline Informatiebeveiliging Nederlandse Gemeenten</u>	KNVB → Koninklijke Nederlandse Voetbal Bond
BIZ → Bedrijven investeringszone	KOB → Koopkrachttegemoetkoming Oudere Belastingplichtigen (65+)
BLNP → Bunschoten, Leusden, Nijkerk en Putten	KPI's → Kritische Prestatie Indicatoren
BOA → Buitengewoon opsporingsambtenaar	LOS → Lokale Omroep Spakenburg
BRP → Basisregistratie Personen	MBO → Middelbaar Beroeps Onderwijs
BTW → Belasting toegevoegde waarde	MBZO → Meldpunt Bijzondere Zorg en Overlast
BV → Besloten Vennootschap	MPG → Meerjaren prognose Grondexploitatie
BZK → Binnenlandse zaken en koninkrijkelaties	NBSS → Nationaal Bureau Sport Stimulering
CAK → Centraal Administratie Kantoor	NHG → Nationale Hypotheekgarantie
CAP → Christelijke Arbeiders Partij	NOM → Nul op de Meter
CBS → Centraal Bureau voor de Statistiek	Non-formele educatie → niet gericht op het behalen van een erkend diploma of certificaat, zoals cursussen in een bibliotheek of wijkcentrum
CDA → Christen Democratisch Appèl	NV → Naamloze Vennootschap
CISO → Chief information security officer	OAB → Onderwijsachterstandenbeleid
CMV → Christelijke Middenstands Vereniging	OGGZ → Openbare Geestelijk GezondheidsZorg
COELO → Centrum van de Economie van de Lagere Overheden	OvD-Bz → Officier van dienst bevolkingszorg
Diftar → <u>Gedifferentieerde afvaltarieven per huishouden</u>	OZB → Onroerendezaakbelasting
DS → Dynamisch Spakenburg	P&C → Planning en control
EBU → Economic Board Utrecht	PGA → Persoonsgebonden Aanpak
E-HRM → Electronic-HRM, Youforce	PGB → Persoonsgebonden budget
EMU → Europese Economische en Monetaire Unie	PMD → Plastic verpakkingen, Metaalverpakkingen en Drankenkartons
ENSIA → <u>Eenduidige Normatiek Single Information Audit</u>	PSA → personeels- en salarisadministratie
EPA → Energie Prestatie Advies	PUN → Paspoortuitvoeringsregeling Nederland
EZ → Economische zaken	RIVM → Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieuhygiëne
FG → Functionaris gegevensbescherming	RMC → Regionaal Meld- en Coördinatiepunt
Formele educatie → Systematisch en gestructureerd leren binnen een omgeving die	ROVA → Afvalinzameling
	RUD → Regionale Uitvoeringsdienst

RWA → Regionaal Sociaal
 Werkvoorzieningsschap Amersfoort
SAMIJ → Samenwerkingsregeling
 ongevallenbestrijding IJsselmeergebied
SDE+ → Stimulering Duurzame
 Energieproductie subsidie
SGP → Staatkundig Gereformeerde Partij
SVB → Sociale verzekeringsbank
SVMN → Stichting Samen Veilig Midden
 Nederland
SVn → Stimuleringsfonds Volkshuisvesting
 Nederlandse gemeenten
SVP → Spakenburgse Vrijheids Partij
SVV → Spakenburgse Vishandels vereniging
SW → Sociale werkvoorziening, medewerkers
 in de sociale werkvoorziening
SZW → Sociale zaken en werkgelegenheid
TOP → Toeristisch overstappunt
VANG → Van Afval naar Grondstof
vGRP → Verbreed Gemeentelijke
 Rioleringsplan
VNG → Vereniging Nederlandse Gemeenten
VO → Voortgezet onderwijs

VOF → Vennootschap onder firma
VRU → Veiligheidsregio Utrecht
VTa → Visual tree assessment
 (boomonderzoeksmethode)
VVD → Volkspartij voor Vrijheid en Democratie
VvE → Vereniging van eigenaren
VVE → Voor- en Vroegschoolse educatie
VVGO → vereniging voor gereformeerd primair
 onderwijs
VVN → Veilig Verkeer Nederland
W&I → Werk en Inkomen
Wet Fido → Wet Financiering decentrale
 overheden
Wet WOZ → Wet Waardering Onroerende
 Zaken
WEW → Waarborgfonds Eigen Woningbezit
Wmo → Wet maatschappelijke ondersteuning
WNRA → Wet de wijziging van de
 rechtspositie van (rijks)ambtenaren
WNT → Wet normering topinkomens
WSV → Watersport vereniging
Wsw → Wet sociale werkvoorziening
WW → Werkloosheidswet

Bereikbaarheid

Gemeente Bunschoten
Stadsspui 1
3752 CL Bunschoten-Spakenburg

 06 22 27 18 29
033 - 299 14 11
www.bunschoten.nl

 /gembunschoten
 @gembunschoten
 @gembunschoten